

Ps. xxxij. et
Ps. cxvij.

tenus dño: hymnum nouū cantem⁹ deo nro.
Adonai dñe magnus es tu: et pclarus in vir-
tute: et que superare nemo potest. Tibi seruiat
omnis creatura tua: qd dixisti et facta sunt: mis-
isti spm tuum et creata sunt et non est q resistat
voci tue. Mōtes a fundamētis mouebunt cū
aquis. petre sicut cera liq̄scent ante faciē tuaz.
Qui aut timēt te magni erunt apud te p oia.
De genti insurgenti sup genus meū. dñs em̄
ōipotens vindicabit in eis: in die iudicij visita-
bit illos. Dabit em̄ ignem et vermes in carnes
eor: vt vrent et satiant vsq̄ in sempiternū. Et
factum est post hec ois ppl̄s post victoriam ve-
nit in hierlm adorare dñm: et mox vt purifica-
ti sunt obtulerūt om̄s holocausta et vota et res
promissiones suas. Porro iudith vn̄uersa vas-
sa. bellica holofernis q̄ dedit illi ppl̄s et cano-
peum qd ip̄a sustulerat: obtulit in anathema
obliuionis. Erat aut̄ populus iocūdus fm̄ faci-
ciem sanctor: et p̄ tres mēses gaudium huius
victorie celebratū est cū iudith. Post dies aut̄
illos vn̄usq̄sq̄ rediit in sua. et iudith magna fa-
cta est in betulia: et pclarior erat vn̄uerse ter-
re israel. Erat etiam virtuti castitatis adun-
cta. ita vt nō cognosceret virum oib⁹ diebus
vite sue ex quo defunct⁹ est manasses vir ei⁹.
Erat autem dieb⁹ festis pcedens cuz magna
gloria. Mōsit aut̄ in domo viri sui annos cen-
tum enq̄: et dimisit abram suam liberā et defū-
cta est ac sepulta cuz viro suo in betulia iuxta
q̄ illā ois ppl̄s diebus septē. In omi aut̄ spa-
cio vite ei⁹ nō fuit q̄ pturbaret israel. et p̄ mor-
tem eius annis multis. Dies aut̄ victorie hu-
ius festiuitatis ab hebreis in nūero sanctorū
dierum accipitur et colit a iudeis ex illo tem-
pore vsq̄ in p̄ntem diem.

Explicit liber iudith. Incipit prologus
in librum Hester.

Librum hester varijs trāslatoribus
cōstat esse vitiatū: quē ego de arci-
uis hebreor̄ reuelans verbū e ver-
bo expressius trāstuli. Quē librum
editio vulgata lacinosiss b̄nctinde verborum
fimbriis trahit: addēs ea que ex tpe dici pote-
rant: et audiri. sicut solitū est scholarib⁹ discipli-
nis sumpto thēmate excogitare q̄bus verbis
vti potuit q̄ iniuriam passus est: vel ille q̄ inu-
riā fecit. Nos aut̄ o paula et custodius qm̄ et
bibliothecas hebreor̄ studuistis intrare: et in-
terptum certamīa cōprobastis: tenētes hester
hebraicum librū: p̄ singula verba nostrā trāslati-
onē aspiciēt vt possitis agnoscere me. nihil
etiam augmētasse addendo sed fidelit̄ testimo-
nio simpliciter sicut in hebreo habet: h̄storias
hebraicas latine lingue tradidisse. Nec affecta-
mus laudes hoim̄: nec vituperatiōes expan-
scimus. deo em̄ placere curātes minas hoim̄
penitus nō timem⁹: qm̄ deus dissipat ossa eo-
rum q̄ hoibus placere desiderāt. et fm̄ aplm̄ q̄
eiusmodi sunt: sui christi esse nō p̄nt. Rursum
in libro hester alphabetū ex minio vsq̄ ad the-

Bala. i. b

ra istam fecimus diuersis in locis: volētes. s̄
septuaginta interptum ordinē p̄ hoc insinua-
re studioso lectori. Nos em̄ iuxta morē hebra-
cum: ordinem prosequi etiam in septuaginta
editione maluimus.

Explicit prologus. Incipit liber hester.
L. S. De cōiunio asueri regis. de vastbi regi-
na q̄ noluit intrare ad regem. de repudiatōe
eius ex cōsilio septē sapientum. de decreto p̄
mulgato q̄ viri dñentur vxoribus

La. I

In diebus asueri

q̄ regnauit ab india vsq̄ et h̄
opiam sup̄ centum viginti sep-
tem puincias: qm̄ sedit in so-
lio regis sui: susa citas regni
eius exordiu fuit. Tertio igif
anno imperij sui fecerat gr̄as

J. vii. c
J. xx. c

de iuuiū cunctis principib⁹: et pueris suis for-
tissimis psarum et medoz incl̄yis et p̄fectis p-
uinciar̄ corā se. vt oñderet diuitias gl̄ie regni
sui. ac magnitudinē atq̄ iactantiā potentie sue
multo tpe centū videlicet et octoginta diebus
Lūq̄ impleret dies iuuiū: inuitauit omnem
populum q̄ inuētus est in susa a maximo vsq̄
ad minimum. et iussit septē dieb⁹ iuuium p̄pari
in vestibulo horti et nemoris qd regio cultu et
manu p̄situm erat. Et pendebar̄ ex oī pte ten-
tozia aerei coloris et carbasini ac byacibini su-
stentata fimbriis byssinis atq̄ purpureis. qui
eburneis circulis inserti erāt. et colūnis mar-
moreis sustinebant. Lectuli q̄ aurei et argētei
sup̄ pauimentum sinaragidino et pario stratus
lapide dispositi erāt: qd mira varietate pictu-
ctura decorabat. Bibebāt aut̄ q̄ iustati erāt au-
reis pocul: et alijs atq̄ alijs vasib⁹ cibi iferebā-
tur. Vinū q̄ vt magnificētia regia dignū erat
abūdās. et p̄cipuū ponebat. Nec erat q̄ nolens
tes cogeret ad bibēdū: s̄ sicut rex statuerat: p̄-
ponēs mēsis singlos de p̄ncipib⁹ suis vt sume-
ret vn̄usq̄sq̄ qd vellet. Vastbi q̄ regina fecit
iuuiū femiar̄ i palatio vbi rex asuer⁹ manere
p̄sueuerat. Itaq̄ die septio cū rex eēt bilarioz
et p̄ nimīā potione icaluiss̄ mero. p̄cepit mau-
mā et bazatha et arbona et bagatha et abgatha
et zarat et carbas septē eunuch⁹ q̄ in p̄spectu
ei⁹ ministrabāt: vt introducerēt reginā vastbi co-
raz rege: posito sup̄ caput ei⁹ diademate. vt oñ-
deret cūct⁹ ppl̄s et p̄ncipib⁹ ei⁹ pulchritudinē
Erat em̄ pulchra valde. Que renuit et ad regē
impitū qd p̄ eunuchos mādauerat: videre p̄te-
psit. Vñ frat⁹ rex et nimio furore succēsus inter-
rogauit sapiētes q̄ ex more regio sp̄ ei⁹ aderāt.
et illoz faciebat cūcta p̄silio: sciētū leges ac iu-
ra maioz: erāt aut̄ p̄mī et p̄mī charsena et ze-
thar et admatha et tharsis et mares et marsana
et mamucha: septē duces psar̄ atq̄ medoz q̄ vi-
debāt faciē regis: et p̄mī p̄ eū resider̄ soliti erāt
cui sine vastbi regina subiaceret. q̄ asueri regis
impitū. qd p̄ eunuchos mandauerat: facere no-

B

J. ii. a

luisse: Responditq; mamucha audiente rege
atq; principibus. Non solū regem lesit regina
vastbi: sed et oēs populos et principes q̄ sunt in
cūctis puñcijs regis asueri. Egrediet em̄ ser-
mo regine ad oīs mulieres vt cōtemnant vi-
ros suos et dicant. Rex asuerus iussit vt regia
vastbi intraret ad eum: et illa noluit: atq; hoc
exemplo oēs principū cōiuges persarum atq;
medoz paruipendent imperia maritorū. Unde
regis iusta est indignatio. Si tibi placet egre-
ditur edictū a facie tua. et scribatur iuxta legē
persarū atq; medoz quā p̄teriri illicitū est: vt
nequaquā vltra vastbi ingrediatur ad regem: s;̄
regnū illi altera q̄ melior est illa accipiat. Et h̄
in omne qd̄ latissimū est. puñctarū tuarū di-
uulgetur imperiū: et cūcte vxores tam maiorū
q̄ minorū deferant maritis suis honorem. Pla-
cuit consiliū eius regi et principibus. fecitq; iux-
ta consiliū mamucha et misit epl̄as ad vni-
uersas puñcias regni sui. vt queq; gens audi-
re et legere poterat diuersis linguis et litteris:
esse viros p̄ncipes ac maiores in domibus sui-
s; et hoc per cunctos populos diuulgari.

¶ C. S. De virginibus questis regi inter q̄s
erat bester de introitu ei⁹ ad cubiculū regis.
q̄ regina facta est. de mardocheo regi reuelā-
te per bester.

Capitulum. II

His itaq; gestis: postq̄ regis asueri i-
dignatio deferbuerat: recordatus est
vastbi q̄ fecisset vel que passa esset. di-
xeruntq; pueri regis ac ministri eius
Querent regi puelle virgines ac speciose. et
mittantur q̄ cōsiderent p̄ vniuersas puñcias
puellas speciosas et virgines: et adducant eas
ad ciuitatē susan et tradant eas in domū femi-
narum sub manu egei eunuchi q̄ est p̄positus
et custos mulierū regiarū. et accipiant mūdū
muliebrē et cetera ad vsus necessaria. Et q̄cun-
q; inter oēs oculis regis placuerit ipsa regnet
p̄ vastbi: placuit sermo regi: et ita vt suggeste-
rant iussit fieri. Erat vir iudeus in susis ciuita-
te. vocabulo mardoche⁹ filius sabbir: filij semei
filij cis. de stirpe gemini. qui trāslatus fuerat
de iherusalem eo tpe quo iechoniam regem iu-
da nabuchodonosor rex babylōis trāstulerat
qui fuit nutritius filie fratris sui edisse q̄ alte-
ro noīe vocabatur bester: et vtrūq; parentē amī-
serat. pulchra nimis et decora facie. Hortuissq;
p̄re ei⁹ ac matre: mardoche⁹ sibi eā adoptauit i
filiam. Cūq; p̄crebuisse regis imperiū: et iux-
ta mandatū illius multe pulcre virgines ad-
ducerentur susan. et egeo traderent eunuchō.
bester q̄ iter ceteras puellas ei tradita est. vt
seruaret in numero seminarū. Que placuit ei
et iuenit gr̄am in oī spectu illi⁹. Et p̄cepit eunū-
cho vt acceleraret mūdū muliebrē: et traderet
ei partes suas. et septē puellas speciosissimas
de domo regis: et tam ip̄am q̄ pedisseq; ei⁹ or-
naret atq; excoleret. Que noluit idicare ei po-
pulus et patriā suā. Mardocheus em̄ p̄ceperat

ei vt de hac re oīno reticeret. q̄ deābulabat q̄ri-
die ante vestibulū dom⁹ in qua electe virgines
seruabantur. curā agens salutis bester. et scire
volens quid ei accideret. Cū aut̄ venisset t̄pus
singularū p̄ ordinē puellarū vt intrarēt ad re-
gem expletis oībus q̄ ad cultum muliebrē p̄-
tinebāt. mensis duodecim vertebat. ita dūtra-
tarat vt sex mensibus oleo vngerent myrtino
et alijs sex quibusdā pigmentis et aromatib⁹
vterentur. Ingredientesq; ad regem: quicqd̄
postulassent ad ornatum pertinens accipiebāt
et vt eis placuerat compositis. de triclinio femi-
narum ad regis cubiculū transiebant. Et que
intrauerat vespere ingrediebatur mane atq;
inde in secundas edes deducebantur que sub
manu sasa gazi eunuchi erant: qui concubinis
regis p̄sidebat: nec habebat potestatem ad
regem vltra redeundi: nisi voluisset rex. et eam
venire iussisset et nomine. Euoluto autez tem-
pore per ordinem. instabat dies quo bester fi-
lia abibail fratris mardochei: quam sibi ad-
ptauerat in fillam deberet intrare ad regem.
Que non quesuit muliebrē cultum: sed que
cūq; voluit egeus eunuchus custos virginū:
hec ei ad ornatum dedit. Erat enī formosa val-
de: et incredibili pulcritudine. omnium oculis
gratiosa: et amabilis videbatur. Ducta est ita-
q; ad cubiculū regis asueri mense decimo q̄
vocatur thebeth: septimo anno regni eius. et
adamauit eam rex plus q̄ omēs mulieres. ha-
buitq; gratiam et misericordiā corā eo sup om-
nes mulieres. et posuit diadema regni in capite
eius: fecitq; eam regnare in loco vastbi. Et
iussit conuiuium preparari per magnificū cū-
ctis principibus et seruis suis et p̄ cōiunctione
et nuptiis bester. Et dedit requiem vniuersis
puñcijs. ac dona largitus est iuxta magnificē-
tiam principalem. Cūq; et secūdo quererent
virgines et congregarentur mardocheus in-
nebat ad ianuam regis. necdum p̄diderat be-
ster patriam et populum suum: iuxta mandatū
ei⁹. Quicqd̄ em̄ ille p̄cipiebat. obseruabat be-
ster: et ita cūta faciebat vt eo tpe solita erat q̄
eā puellā nutriebat. Eo igr̄ tpe q̄ mardoche⁹ ad
regis ianuam morabatur irati sunt bagatban
et thares duo eunuchi regis qui ianitores erāt
et in primo palatii lumine residebant. voluerūt
q; insurgere in regē et occidere eā. Quod mard-
docheum nō latuit. Statimq; nunciavit regis
ne bester. et illa regi ex nomine mardocheo qui
ad se rem detulerat. Questū est et inuentum et
appensus est vterq; eorū in patibulo. Et iussit
rex vt in libro memoriali scriberetur. vt p̄ vitā
sua aliquid repensaret ei. Mandatumq; est bi-
storis. et annalibus traditum coram rege.

¶ C. S. De exaltatione aman: cui mardoche-
us genua non flectit. fors in vna mittitur. a re-
ge petijt aman vt iudei occidatur. Littere mit-
tuntur percursores ad vniuersas puñcias: in
dei iugent.

Capitulum. III

¶ i. c. s. co.

D

¶ i. vi. a. t. i. r. a.

¶ Reg. xv. f.

¶ i. re. r. i. i. c.

¶ i. c. s. i. co.

1. co. A

Post hec rex asuerus exaltauit Aman filium amadathi qui erat de stirpe agag. et posuit solium eius super omnes principes quos habebat. Licetque serui regis qui in foribus palatii versabantur flectebant genua et adorabant aman. Sic enim preceperat eis imperator. Solus mardocheus non flectebat genu neque adorabat eum. Cui dixerunt pueri regis qui ad fores palatii residebant. Cur preter ceteros non obseruas mandatum regis? Quibus hoc crebrius dicerent: et ille nollet audire. nunciauerunt amantem scire cupientes utrum perseueraret in sententia. Dixerat enim eis se esse iudeum. Quod cum audisset aman et experimento probasset quod mardocheus non sibi flecteret genu: nec se adoraret. iratus est valde. et pro nihilo duxit in unum mardocheum mittere manus suas audierat enim quod esset gentis iudee. magisque voluit omnem iudeorum qui erat in regno asueri perdere nationem. Mense primo cuius vocabulum est nisan anno duodecimo regni asueri: missa est fors in vnam que hebraice dicitur pbur coram aman quo die et quo mense gens iudeorum deberet interfici. et exiit mensis duodecimus qui vocatur adar. Dixitque aman regi asuero. Est populus per omnes prouincias regni tui dispersus et a se mutuo separatus. nouis veterum legibus et ceremoniis. insuper et regis scita contemnens. Et optime nosti quod non expediat regno tuo ut insolescat per licentiam. Si tibi placet decerne ut pereat. et decem milia talentorum appendam arcariis gaze tue. Tulit ergo rex anulum quo utebatur de manu sua. et dedit eum aman filio amadathi de progenie agag hosti iudeorum: dixitque ad eum. Argentum quod tu polliceris: tuum sit de populo age quod tibi placet. Vocatique sunt scribe regis mense primo nisan tercia decima die eiusdem mensis. et scriptum est ut iusserat aman ad omnes satrapas regis. et iudices prouinciarum diuerarum gentium: ut queque gens legere poterat et audire pro varietate linguarum et nomine regis asueri. et littere signate ipsius annulo misse sunt percursores regis ad vniuersas prouincias ut occiderent atque delerent omnes iudeos a puero usque ad senem: paruulos et mulieres vno die. hoc est tercia decimo mensis duodecimi qui vocatur adar. et bona eorum diriperent. Summa autem epistolarum hec fuit. ut omnes prouincie scirent et pararent se ad predictam diem. Festinabant cursores qui missi erant regis imperium exple. Statimque in susis precepit edictum: rege et aman celebrante ieiunium: et cunctis iudeis qui in urbe erant flentibus.

C. L. S. Mardocheus mandat bester ut ad regem intrans roget pro iudeis. illa excusationes preterdit. iterum admonita iubet orari pro se. III

Que cum audisset mardocheus. scidit vestimenta sua et indutus est sacco spargens cinerem capiti: et in platea media ciuitatis voce magna clamabat. ostendens amaritudinem animi sui. et hoc eiu

latu usque ad fores palatii gradiens. Non ei erat licitum indutum sacco aulam regis intrare. In omnibus quoque prouinciis oppidis ac locis ad que crudeliter regis dogma peruenerat. plangens ingens erat apud iudeos ieiunium: ululatus et fletus: sacco et in cinere multis prostratu ventibus. Ingresse autem sunt puellae bester et eunuchi. nunciantes ei. Quod audiens consternata est. et vestem misit ut ablato sacco indueret eam. quas accipere noluit. Accitoque atbach eunuchus quem rex ministrum ei dederat: precepit ut iret ad mardocheum et disceret ab eo cur hoc faceret. Egredisusque atbach iuit ad mardocheum. et inuenit eum stantes in platea ciuitatis ante ostium palatii que indicauit ei omnia que acciderant quod aman promississet ut in thesauros regis pro iudeorum nece i ferret argentum. exemplar quoque edicti quod pendebat in susis dedit ei ut regine ostenderet. et moneret eam ut intraret ad regem et deprecaretur eum pro populo suo. Regressus atbach nunciavit bester omnia que mardocheus dixerat. Que respondit ei: et iussit ut diceret mardocheo. Dies serui regis et cuncte que sub dictione eius sunt norunt prouincie. quod siue vir siue mulier non vocatus. interius atrium regis intrauerit: absque ulla cotatione statim interficiatur: nisi forte ret auream virgam ad eum tetenderit pro signo clementie: atque ita possit viuere. Ego igitur quod ad regem intrare potero: que triginta iam diebus non sum vocata ad eum. Quod cum audisset mardocheus: rursum mandauit bester: dicens. Ne putes quod animam tuam tamen liberes. quia in domo regis es pro cunctis iudeis. Si enim nunc silueris: pro aliam occasione liberabuntur iudei: et tu et domus patris tui peribitis. Et quis nouit utrum idcirco ad regnum ueneris: ut in tali tempore parareris. Rursumque bester hec mardocheo preba mandauit. Uade et congrega omnes iudeos quos in susis repereris: et orate pro me. Non comedetis et non bibetis tribus diebus et tribus noctibus. et ego cum ancillis meis similiter ieiunabo: et tunc ingrediar ad regem: contra legem facies non uocata: tradensque me morti et periculo. Fuit itaque mardocheus et fecit omnia que bester preceperat.

C. L. S. Bester intrat ad regem: placet regi. dicitur ei. Pete quid uis: etiam dimidium regni mei. petit ut rex et aman secum ad conuiuium ueniant sero petit ut iterum altero die ab eo ad conuiuium ueniant: aman mardocheo crucem parat. **Ca. V**

De autem tertio induta est bester regalibus vestimentis: et stetit in atrio domus regie quod erat interius contra basilicam regis. At ille sedebat super solium suum in consistorio palatii contra ostium domus. Cumque uidisset bester reginam stantem placuit oculis eius. et extendit contra eam uirgas auream quam tenebat manu. Que accedens osculata est summitate uirge eius: dixitque ad eam rex. Quid uis bester regia? Que est petitio tua? Etiam si dimidia parte regni petieris dabis tibi. At illa respondit. Si regi placet obsecro ut uenias ad me

1. sc. c

1. scij. b

1. co.

D

1. vij. d

A

hodie et aman tecum ad conuiuium quod para-
 uis. Statimque rex vocate inquit cito aman ut bes-
 ter obediat voluntati. Uenerunt itaque rex et a-
 man ad conuiuium quod eis regina parauerat. Dis-
 ritque ei rex postquam uinum biberat abundanter. Quid
 petis ut detur tibi: et pro qua re postulas? Etiam
 si dimidiam partem regni mei petieris: impetrabis.
 Cui respondit bester. Petitione mea et preces sunt
 iste. Si inueni in conspectu regis gratiam: et si re-
 gi placet ut det mihi quod postulo: et mea imple-
 at petitionem. Veniat rex et aman ad conuiuium quod
 parauit eis. et cras aperiam regi voluntatem meam.
 Egressus est itaque illo die aman letus et alacer.
 Cumque uidisset mardocheum sedentem ante fores pa-
 latii: et non solum non assurrexisse sibi: sed nec mo-
 tum quidem de loco sessionis sue: indignatus
 est valde. et dissimulata ira reuersus in domum
 suam conuocauit ad se amicos suos: et zares uxo-
 rem suam. et exposuit illis magnitudinem diuiti-
 arum suarum filiorumque turbam: et quanta eum glo-
 ria super omnes principes et seruos suos rex ele-
 uasset. Et post hec ait. Regia quoque bester nul-
 lum alium uocauit ad conuiuium cum rege pro-
 ter me. apud quam etiam cras cum rege pransi-
 rus sum. Et cum hec omnia habeam. nihil me ha-
 bere puto: quam diu uidero mardocheum iudeum se-
 dentes ante fores regias. Responderuntque ei
 zares uxor eius et ceteri amici. Iube parari ex-
 celsam trabem habentem altitudinis quinquaginta
 cubitos: et dic mane regi ut appendat
 super eam mardocheus. et sic ibis cum rege le-
 tus ad conuiuium. Placuitque ei consilium: et iussit
 excelsam parari crucem.

C. S. Rex in analibus fidelitatem mardochei
 inuenit. precepit eum honorari: amam confusus. **VI**
Docez illam dicit rex in somno: iussitque
 sibi afferri historias: et annales priorum
 temporum. Que cum illo parte legerentur
 uentum est ad illum locum: ubi scriptum erat
 quod nunciasset mardocheus insidias bagathan
 et thares eunuchorum: regem assuerum iugulare cupi-
 entium. Quod cum audisset rex: ait. Quid pro hac fi-
 de honoris ac premij mardocheus consecutus
 est? Dixerunt ei serui ac ministri. Nihil omnino
 mercedis accepit. Statimque rex. Quis est in-
 quit in atrio? Amam quippe interius atrium do-
 mus regie intrauerat: ut suggereret regi et ius-
 beret mardocheus affixi patibulo quod ei fue-
 rat paratum. Responderunt pueri. Aman stat in
 atrio. Dicitque rex. Ingrediar. Cumque esset ingre-
 sus ait illi. Quid debet fieri uiro quem rex hono-
 rare desiderat? Cogitans autem in corde suo amam
 et reputans quod nullum alium rex nisi se uellet hono-
 rare. respondit. Homo quem rex honorare cupit: de-
 bet indui vestibus regijs: et imponi super equum
 qui de sella regis est. et accipere regium diadema
 super caput suum: et primus de regijs principibus
 ac tyrannis teneat equum eius. et per pla-
 team ciuitatis incedens clamet: et dicat. Sic
 honorabitur quemcumque uoluerit rex honorare. Di-
 xitque ei rex. Festina et sumpta stola et equo fac

ut locutus es mardocheo iudeo qui sedet ante
 fores palatii. Caue ne quicquam de his que locutus es
 pretermittas. Tulit itaque aman stolam et equum
 indutusque mardocheum in platea ciuitatis et in-
 positum equo: precedebat atque clamabat. Hoc
 honore dignus est quemcumque rex uoluerit ho-
 norare. Reuersusque est mardocheus ad ianuam
 palatii: et aman festinauit ire in domum suam lu-
 ges. et opto capite narrauitque zares uxori sue
 et amicis omnia que euenissent sibi. Cui responderunt sa-
 pientes quos habebat in consilio et uxor eius. Si
 de semine iudeorum est mardocheus ante quem
 cadere cepisti. non poteris ei resistere. sed cades
 in conspectu eius. Adhuc illis loquentibus: uene-
 runt eunuchi regis: et cito eum ad conuiuium quod
 regina parauerat. pergere compulerunt.

C. S. De accusatione bester contra aman,
 de suspensione aman in patibulo mardocheo
 preparato.

Ca. VII
Intrauitque rex et aman: ut biberent
 cum regina. Dixitque ei rex etiam se-
 cundo die postquam uino incaluerat.
 Que est petitio tua bester ut detur
 tibi. et quid vis fieri? Etiam si dimidiam partem regni
 mei petieris: impetrabis. Ad quem illa respondit.
 Si inueni gratiam in oculis tuis o rex: et si placet
 dona mihi animam meam pro qua rogo: et populum
 meum pro quo obsecro. Traditi enim sumus ego et
 populus meus ut proteramur iugulemur et pe-
 reamus. Atque utinam in suos et famulas vende-
 remur. esset tollerabile malum et gemas tacerem.
 nunc autem hostis noster est cuius crudelitas redum-
 dat in regem. Respondensque rex assuerus: ait. Quis
 est iste et cuius potentie. ut hec audeat facere?
 Dixitque bester. Hostis et inimicus noster pessimus
 iste est aman. Quod ille audiens ilico obstupuit.
 vultus regis ac regine ferre non sustinens. Rex
 autem iratus surrexit: et de loco conuiuii intrauit in
 hortum arboribus consistum. Aman quoque surrexit ut ro-
 garet bester reginam pro anima sua: intellexit enim a
 rege sibi paratum malum. Qui cum reuersus esset
 de horto nemoribus confito. et intrasset conuiuii
 locum. repperit aman super lectum corruisse in quo
 iacebat bester: et ait. Etiam reginam uult oppri-
 me re me parte in domo mea. Necdum uerbum de ore
 regis exierat. et statim operuerunt faciem eius
 Dixitque arbora unus de eunuchis qui stabant in
 ministerio regis. En lignum quod parauerat mar-
 docheo qui locutus est pro rege. stat in domo aman
 habens altitudinis quinquaginta cubitos. Cui
 dixit rex. Appendite eum in eo. Suspensus est
 itaque aman in patibulo quod parauerat mar-
 docheo. et regis ira quieuit.

C. S. Mardocheus exaltatus a rege et bester
 rogatus litteras nouas irritatorias: aman veteres.
 fit gaudium iudeis. quia noua lux oriri uisa est.

Ca. VIII
De illo dedit rex assuerus bester regine domum aman aduersa-
 rij iudeorum et mardocheus ingressus
 est ante faciem regis. Confessa est enim
 ei bester quod esset patruus suus. Tulitque rex an

Bar. v. c.

E

D

A

Bar. d. j. t. a

B

D

E

B

E

D

A

Bar. d. c.

milium quē ab aman recepī iusserat et tradidit
 mardocheo. **Wester** autē cōstituit mardocheum
 sup domū suā. Nec bis p̄tenta p̄cidit ad pedes
 regis. fleuitq; et locuta ad eū orauit vt mali-
 ciam aman agagite: et machinatōes eius p̄f-
 simas quas excogitauerat contra iudeos in-
 beret irritas fieri. At ille ex more sceptruz au-
 reum p̄tendit manu. quo signū clementie mō-
 strabat. Illaq; p̄surgēs stetit aū eū et ait. Si
 placet regi. et si inueni grām in oculis ei. et de
 precatio mea nō ei videt esse p̄traria obsecro
 vt nouis epistolis: veteres aman lre infidiato-
 ris et hostis iudeoz. q̄bus eos in cunctis regis
 puincijs p̄ire p̄ceperat corrigant. Quō enim
 potero sustinere necē et interfectionē ppli mei?
 R̄sponditq; rex asuerus **Wester** regine et mardo-
 cheo iudeo. Domū aman p̄cessi **Wester** regine.
 et ipm iussi affigi cruci q; ausus est manū mit-
 tere in iudeos. Scribite ergo iudeis sicut vo-
 bis placet ex regis noie. signātes lras annulo
 meo. Nec em̄ p̄suetudo erat. vt epistolis q̄ ex
 regis noie mittebant: et illius annulo signate
 erant: nemo auderet p̄tradere. Accit̄isq; scri-
 bis et librarijs regis. erat autē tps tertij mēsis
 q̄ appellat siban. vicesima et tertia illi die: scri-
 pte sunt ep̄le vt mardocheus voluerat ad iu-
 deos et ad p̄ncipes: p̄curatoresq; iudices: qui
 centū viginti septē puincijs ab india vsq; etibi
 op̄iam p̄sidebāt. puincie atq; puincie. populo
 et p̄plo: iuxta linguas et lras suas: et iudeis put
 legere poterāt et audire. Ip̄e ep̄le q̄ ex regis
 noie mittebant annulo illi ob̄signate sunt: et
 misse p̄ pedarios. q̄ p̄ oēs puincias discurretes
 veteres lras nouis nūcijs p̄uenirēt. Quibus i
 pauit rex. vt p̄uenirent iudeos p̄ singulas ciui-
 tates: et in vnū p̄ciperēt p̄gregari vt starent p̄
 aiabus suis et oēs inimicos suos cū p̄iugibus
 ac liberis et vniuersis domib; interficerēt at-
 q; delerēt. Et cōstituta est p̄ oēs puincias vna
 vltiōis dies. id est tertiadecima die mēsis duo-
 decimi adar. Sūmaq; ep̄le bec fuit. Ut in oīs
 bus terris ac pplis q̄ regis asueri subiacebāt
 imperio. notū fieret paratos esse iudeos ad
 capiendā vindictā de hostibus suis. Egressiq;
 sunt veredarij celeres nuncios p̄ferentes: et
 edictū regis pepēdit in susis. **Mardocheus** autē
 de palatio et de cōspectu regis egrediēs fulge-
 bat vestib; regijs hyacintbinis videlicet et a-
 erinis coronaz auream portans in capite: et a-
 mictus serico pallio atq; purpureo. Omnisq;
 ciuitas exaltauit atq; letata est. Iudeis autez
 noua lux oriri visa est: gaudij bonoz et tripu-
 dium. Apud oēs p̄plos vrbes atq; puincias
 quocūq; regis p̄cepta veniebant mira exulta-
 tio. epule atq; cōuiuia et festus dies. intantuz
 vt plures alterius gētis et secte. eoz religioni
 et cerimonijs iungerentur. Brandis em̄ cun-
 ctos iudaici nois terror inuaserat.

**¶ L. S. De cede quā exercuerunt iudei in hos-
 tes suos: et de filijs aman suspensis. de rescrip-**

to mardochei ad iudeos: et diebus assignatis
 solēniter celebrādis.

La. IX

I Bitur duodecimi mēsis quem adar
 vocari aū iam dicitur: tertiadecia-
 die qm̄ cūctis iudeis interfectio pa-
 rabat et hostes eoz inbiabant san-
 guini. versa vice superiores iudei esse ceperūt: et
 se de aduersarijs vindicare. Cōgregatiq; sunt
 p̄ singlas ciuitates et oppida et loca. vt excede-
 rent manum p̄tra inimicos et p̄secutores suos.
 Nullusq; ausus est resistere: eo q̄ oīs p̄plos
 magnitudinis eoz formido penetraret. Nam
 et puinciarū iudices duces et p̄curatores: oīs
 q; dignitas q̄ singulis locis ac op̄ib; p̄erat. et
 tollebat iudeos timore mardochei quē p̄nci-
 pem esse palatii et plurimū posse cognouerāt.
 Fama q; nois ei crescebat quotidie. et p̄ cun-
 ctos ora volitabat. Itaq; p̄cusserūt iudei ini-
 cos suos plaga magna: et occiderūt eos: redde-
 tes eis qd̄ sibi parauerāt facere. intantū vt et
 in susis quingentos viros interficerēt: extra de-
 cem filios aman agagite hostis iudeoz. Quo-
 rum ista sunt noia p̄arsandathā et delpbon et
 esphartha et p̄borata et adalia et aridatba et es-
 pbermescha arisai et aridai et vaifatba. Quos
 cū occidissent p̄das d̄ subitatis eoz agere no-
 luerūt. Statiq; numer; eoz q̄ occisi erāt in sus-
 sis ad regē relatus est. Qui dixit regine. In vr-
 be susis interfecerūt iudei quingētos viros: et ali-
 os decē filios aman. q̄tam putas eos exerce-
 re cedē i vniuersis puincijs? Quid vltra postu-
 las: et qd̄ vis vt fieri iubeā? Cui illa r̄ndit. Si
 regi placet de p̄tās iudeis: vt sicut fecerūt ho-
 die in susis: sic et cras faciāt et decē filij aman i
 paribulis suspēdant. Precepit rex vt ita fieret
 Statiq; in susis pepēdit edictū: et decem filij
 aman suspēsi sunt. Cōgregatiq; iudeis quirtadeci-
 ma die mēsis adar: interfecti sūt in susis trecē-
 ti viri: nec eoz ab illis direpta substātia est: s; et
 p̄ oēs puincias q̄ ditioni regis subiacebāt
 p̄ aiab; suis: steterūt iudei interfecti hostib; ac p̄-
 secutorib; suis: intantū vt septuaginta quinq; millia
 occisoz implerent: et nullus de substātijs eoz
 qcq; p̄tingeret. Dies autē tertiusdecim; mēsis
 adar: vnus ap̄d oēs interfectionis fuit. et quirta
 decima die cedere desierūt. Quē cōstituerunt
 esse solēnez: vt in eo oī tpe deinceps vacarent
 epulis gaudio atq; cōuiujs. Atbi q̄ in vrbe sus-
 sis cedē exercuerāt. tertiodecimo et quirtodeci-
 mo die eiusdē mēsis in cede versati sunt. quirtodeci-
 mo autē die p̄cutere desierūt. Et idcirco eundē
 diem cōstituerūt solennē epularū atq; leticie.
 Hi verbo iudei q̄ in oppidis nō murat; ac vil-
 lis morabant: quirtodecimū diē mēsis adar cō-
 iuiōz et gaudij decreuerūt: ita vt exultent in
 eo: et mittant sibi mutuo p̄tes epistolaruz et ci-
 box. Scripsit itaq; mardocheus oia bec: et lit-
 teris cōp̄bensa misit ad iudeos q̄ in oibus re-
 gis puincijs morabant. tā in vicino positis q̄
 p̄cul. vt quirtadecimā et quirtadecimā diē mēsis
 adar p̄ festis susciperent et reuertente semper

B

ā. l. d

E

ē. l. a. et
j. l. a

D

ē. l. d

h

B

ē. l. b

B

L

D

h

B

E

anno solēni celebrarent honore. qz in ipfis die
bus se vlti sunt iudeis de inimicis suis: et lucr⁹
atq; tristitia in hilaritate gaudiūq; cōuersi sūt
essentq; dies isti epularū atq; leticie: et mitte
rent sibijnuicē ciboz partes. et pauperibus mu
niscula largirentur. Susceperūtq; iudei in so
lennē ritū cuncta q̄ eo tpe facere ceperāt: et q̄
mardocheus litteris faciēda mādauerat. Hic
man enim fili⁹ emadatbi stūpīs agag hostis et
aduersarius iudeoz cogitauit tra eos maluz
vt occideret illos atq; deleret et misit pbur qd
nostra lingua vertitur in sorte: et postea ingres
sa est bester ad regem obsecrans vt conat⁹ ei⁹
litteris regis irriti fierent et malū qd cōtra iu
deos cogitauerat: reuertere in caput ei⁹. De
nisq; et ipm et filios eius affixerunt cruci atq;
ex illo tpe dies isti appellati sunt pburim. i. sor
tiū eo q̄ pbur. i. fors. in vna missa fuerit. Et cū
tra q̄ gesta sūt eple. i. libri bui⁹ voluie cōtinē
queq; sustinuerunt: et q̄ deinceps imutata sunt
susceperunt iudei sup se et semen suuz. et super
cunctos q̄ religioni eoz voluerūt copulari: vt
nulli liceat duos hos dies absq; solēnitate trāsi
gere quos scriptura testatur. et cetera erpetūt
tempora annis sibi iugiter succedētibz. Isti
sunt dies quos nulla vnq; delebit obliuio. et p
singulas generationes cuncte in toto orbe. p
uincie celebrabūt. nec est vlla ciuitas in q̄ dies
pburim. i. sortium nō obseruentur a iudeis: et
ab eoz pgenie q̄ bis cerimonijs obligata est.
Scripserūtq; bester regina filia abiabil et mar
docheus iudeus etiam secūdam epistolam: vt
omni studio dies ista solēnis santiretur in po
sterum. Et miserunt ad oēs iudeos q̄ in centuz
viginetepem puñcijs regis asueri versabā
tur. vt haberent pacē et susciperent veritatem:
obseruantes dies sortium: et suo tēpore cū gau
dio celebrarent: sicut cōstituerant mardoche⁹
et bester. Et illi obseruanda susceperunt a se et
a semine suo ieiunia atq; clamores et sortiu⁹ die
es. et omia que libri buius q̄ vocatur bester hi
storia continentur.

¶ De continuatione dictoz ad discenda.
de expositione somnij mardochei. Cap. X

Rex vero asuerus omnem terram et
cunctas maris insulas. fecit tributa
rias: cui fortitudo et imperiū: et digni
tas atq; sublimitas q̄ exaltauit mar
docheum. scripta sunt in lib⁹ medoz atq; per
farum et quomodo mardocheus iudaei gene
ris secūdus a rege asuero fuerit: et magnus a
pud iudeos: et acceptabilis plebi fratru⁹ suoz
querens bona populo suo: et loquens ea q̄ ad
pacem seminis sui ptinrent. Que habent in
bebreo plena fide expressi. bec autē q̄ sequunt⁹
scripta repperi in editōe vulgata q̄ grecoz lin
gua et litteris cōtinentur. et interim post finē
libri hoc capitulum ferebatur: quod iuxta con
suetudinem nostrā obelo. i. veru pnotauimus.
Dicitq; mardoche⁹. A deo facta sunt ista. Res
cordatus sum somnij quod videram. bec eadē

significantis: nec eozū quicq; irritus fuit. Pars
nus fons qui creuit in fluum et in lucē solēq;
cōuersus est: et in aquas plurimas redūdauit
bester est: quam rex accepit vxorē: et voluit esse
regina. Duo autē dracones: ego sum: et aman.
Bentes que cōuenerant. hi sunt qui conati sūt
delere nomē iudeoz. Bentes autē mea israel est
q̄ clamauit ad dñm. et saluuz fecit pplm sum. li
berauitq; nos ab omnibus malis. et fecit signa
magna atq; portenta inter gentes: et duas sor
tes esse pcepit. vna ppli dei: et alteram cūctaz
gentium. Venitq; vtraq; fors in statum et illo
iam tempore corā deo vniuersis gentib⁹. et re
cordatus est dñs ppli sui. ac misertus heredita
tis sue. Et obseruabunt dies isti in mēse adar.
quartadecima et quintadecima die eiusdē mē
sis cū oī studio et gaudio in vnu cetū ppli con
gregati in cūctas deinceps gñatiōes: ppli isrl⁹.
¶ De diuersitate litterarū q̄līc in bebre
os pmulgata ē editio. de somnio mardochei. XI

Anno quarto regnantibus ptolomeo
et cleopatra. attulerūt dositheus qui
se sacerdotem et leuitici generis fere
bat et ptolomeus filius eius hāc epi
stolam pburim: quam dixerunt interpretatas
esse lysimachus ptolomei filium in bserlm. Hoc
quoq; pncipiū erat in editōe vulgata. quod
nec in bebreo: nec apud vllū fertur interpreta
tum. Anno secūdo regnante artaxerxe mario
prima die mensis nisan vidit somniū mardo
cheus filius saberi. filij semei filij cis de tribu
beniamin. hō iudeus qui habitabat in vrbe sus
sis vir magn⁹ et inter primos aule regie. Erat
autem de eo numero captiuozum quos trāstu
lerat nabuchodonosor rex babylonis de bieru
salem cū iechonia rege iuda. et hoc eius somni
um fuit. Apparuerunt voces et tumultus toni
trua et terremotus et conturbatio sup terram.
et ecce duo dracones magni paratig cōtra se i
prelium. Ad quozum clamorem cuncte concita
te sunt nationes: vt pugnarent contra gentes
iustoz. Fuitq; dies illa tenebrarum et discrimi
nis tribulationis et angustie: et ingens formi
do super terram. Cōturbatq; est gens iustoz
timentium mala sua. et pparata ad mortē. La
maueruntq; ad deum: et illis vociferantibus.
fons paruis creuit in fluum maximū et in a
quas plurimas redūdauit. Lux et sol ortus ē.
et humiles exaltati sunt et deuozauerunt inely
tos. Qd̄ cū vidisset mardocheus et surrexisset
de stratu: cogitabat quid de⁹ facere veller: et si
rum habebat in animo. scire cupiens quid sig
nificaret somniū.

¶ De iteratione manifestationis insidi
arum quam misit artaxerxes puñciarum du
cibus quibus omnibus pceerat. Cap. XII

Morabat autē eo tpe in aula regis cū ba
gatba et thara eunuchis regio: q̄ tanto
res erāt palatii. Cūq; intellerisset co
gitationes eoz et curas diligentius puidisset.
didicit q̄ conarent in regem artaxerxe man⁹

J. et. d

D

H

H

E

S. f.

H
S. ij. d. et. vi. a

B

mittere: et nunciavit super eo regi. Qui de vtro
 q; habita qstione: confessos iussit duci ad mor
 Rex autē quod gestum erat scripsit in comēta
 rijs. Sed et mardocheus rei memoriā litteris
 tradidit: Precepit q; ei rex vt i aula palatii mo
 raretur: datis ei p delatione muneribus. Amā
 vero filius amadathi bugens erat gloriosissi
 mus coram rege. et voluit nocere mardocheo
 et populo eius pro duobus eunuchis regis qui
 fuerat interfecti. Hucusq; pbeniū. Que sequū
 tur in eo loco posita erant vbi scriptum ē in vo
 lumine. Et diripuerunt bona vel substantias eo
 rum. Que in sola vulgata editioe repperim?
 Epistole autem hoc exemplar fuit.

¶ L. S. De edicto repentino. de aman et eius
 exemplar epistole quā misit artaxerxes. cxxvij.
 prouinciarū ducibus quibus omnibus preerat
 sumptū. de vulgata editioe apud iudeos. de cō
 dēnatione eorū. de oratione mardochei. XIII

A Et maximus artaxerxes ab india vs
 q; et etiopiā centū vigintiseptē puñci
 arum puñcipibus et ducibus qui ei
 imperio subiecti sunt salutē. Cū pluri
 mis gentibus imperarem: et vniuersum orbem
 mee ditioni subfugassem: volui nequaquā abuti
 potentie magnitudine: sed clementia et leuita
 te gubernare subiectos. vt absq; vilo terrore vi
 tam silentio transigentes: optata cunctis mo
 talibus pace fruerentur. Querente autem me
 a consiliarijs meis quomodo posset hoc imple
 ri. vnus qui sapientia et fide ceteros precelles
 bat. et erat post regez secundus aman nomine
 indicauit mihi in toto orbe terrarum populum
 esse dispersuz: qui nouis vteretur legibus: et cō
 tra omniū gentiū consuetudinē faciens reguz
 iussa contēneret. et vniuersarū concordia nati
 onum sua dissensione violaret. Quod cū didicis
 semus videntes vnam gentem rebelles aduer
 sus omne hominū genus peruersis vt legibus
 nostrisq; iussionibus contraire. et turbare sub
 lectarum nobis puñciarum pacem atq; pcor
 diam. iussimus vt quoscunq; aman qui omni
 bus puñcijs prepositus est: et secundus a re
 ge. et quem patris loco colimus monstrauerit
 cum coniugibus ac liberis deleantur ab inimi
 cis suis. Nullusq; eorum miseref. quartadecia
 die duodecimi mensis adar anni pñtis vt ne
 pharij homines vno die ad inferos descenden
 tes. reddant imperio nostro pacem quam tur
 bauerant. Hucusq; exemplar epistole. Que ses
 quuntur post eum locum scripta repperi: ibi le
 gitur. Pergensq; mardocheus fecit omnia q; ei
 mandauerat beste. Nec tamē babeť in bebrai
 co: et apud nullum penitus ferunt interpretum
 Mardocheus aut deprecatus est dñs: memo
 omniū operū eius. et dixit. Dñe dñe rex omni
 potens. in ditione eisi tua cuncta sunt posita. et
 nō est qui possit tue resistere voluntati. si decre
 ueris saluare israel. Tu fecisti celum et terram
 et quicquid celi abitu: et tines. dñs omniū es. nec
 est qui resistat maiestati tue. Lūcta nosti et scis

quia nō pro supbia et cōtumelia: et aliq; gloria
 cupiditate fecerim hoc: vt non adorarez aman
 superbissimū. libentē em p salute israel: etiā ve
 stigia pedū eius deosculari paratus essem: sed
 timui ne honorem dei mei transferrem ad bo
 minem: et ne quēq; adorare. excepto deo meo.
 Et nunc domine rex de' abraam. misere popu
 li tui. quia volunt nos inimici nostri perdere: et
 hereditatem tuam delere. Ne despicias partē
 tuam quā redemisti de egypto. Erandi depres
 cationū meam: et propitius esto sorti et funicu
 lo tuo. et conuerte luctū nostrū in gaudiū. vt vi
 uentes laudemus nomen tuum dñe. et ne clau
 das ora te canentiū. Omnis quoq; israel pari
 mente et obsecratione clamauit ad dominum.
 eo q; eis certa mors impenderet

¶ L. S. De planctu beste: et de oratione eius
 qua adorauit dominum. et quod repertum in
 vulgata editioe.

H Ester q; regina cōfugit ad dñs pauēs
 periculū qd iminebat. Lūq; deposuit
 seruestes regias: fletibus et luctu ap
 ta indumenta suscepit. et p vnguētis
 varijs cinere et stercore impleuit caput. et cor
 pus suum humiliavit ieiunijs: omniaq; loca in
 quibus antea letari consuenerat. criniū lacera
 tione compleuit. Et deprecabatur dominū deus
 israel: dicens. Dñe mi qui rex noster es sol: ad
 iuuā me solitariā: et cuius preter te nullus est
 auxiliator: alius. Periculuz meus in manibus
 meis ē. Audui a patre meo q; tu dñe tulisses is
 rael de cunctis gentibus: et patres nostros et
 omnib' retro maioribus suis. vt possideres be
 reditatē sempiternā. fecistiq; eis sicut locutus
 es. Peccauimus in cōspectu tuo: et idcirco tra
 didisti nos in manus inimicorū nostrorū. Solui
 mus em deos eorū. Just' es dñe. Et nūc nō eis
 sufficit q; durissima nos opprimūt seruitute: s;
 robur manū suarū idolorum potentie depu
 tates: volūt tua mutare pmissa: et delere bere
 ditatē tuā: et claudere ora laudantiū te. atq; et
 tingere gloriā tēpli et altaris tui. vt apiāt ora
 gentiū et laudēt idolorū fortitudinē: et pdicent
 carnalē regē in sempiternum. Ne tradas domi
 ne sceptrum tuum his qui non sunt: ne redeāt
 ad ruinā nostrā: s; cōuerte cōsiliū eorū sup eos.
 et eū q; in nos cepit seuire disperde. Memēto
 dñe et oñde te nobis in tpe tribulatiōis nostre
 et da mihi fiducia dñe rex deorū et vniuerse po
 testatis. tribue sermonē cōpositū in ore meo in
 conspectu leonis: et transfer cor illius in odium
 hostis nostri vt et ipse pereat: et ceteri q; ei cō
 sentiūt. Nos aut libera in manu tua: et adiu
 ua me nullum aliud auxiliū bñte: nisi te dñe q;
 habes omniū sciam: et nosti q; oderim glām
 iniquorum: et detester cubile incircumcisorū et
 ois alienigene. Tu scis necessitatē meā q; abo
 miner signū supbie et glie mee qd est sup caput
 meū in dieb' oñtatōis mee. et detester illud qd
 pānū mēstruate. et nō portē in dieb' filicti mei
 et q; nō comederim in mēsa amā. nec mihi plas

8.ij.d

D

A

8.l.a. rj. v. a

E

B

8.v.b

E

8.iii.d

Ps. cxlv.

D

Be. rrr
 a. Reg.

8.v.

erit pusuſum regis. ⁊ non biberim vinum li-
bamini: ⁊ nūq̄ letata ſit ancilla tua ex quo
buc tranſſata ſum vſq̄ in p̄ntem diem: niſi in
te dñe de⁹ abraam. De⁹ fortis ſup om̄s: erauit
dñi vocem eoz q̄ nullam aliam ſpem habent: ⁊
libera nos de manu iniquoz. ⁊ erue me a ti-
more meo. Hec quoq̄ addita repperi in editō
ne vulgata.

C. S. Additio repta in vulgata editōe q̄li-
ter mardocheus mandauit beſter vt intraret
ad regē. q̄liter intrauit. de pulchritudine eius.
q̄liter territa eſt ad aspectum regis. Ca. XV

Et mandauit ei haud dubium q̄n be-
ſter mardoche⁹: vt ingredereſ ad
regem: ⁊ rogareſ p̄ populo ſuo et
p̄ patria ſua. Demorare inq̄t die-
rū bñilitatis tue. quō nutrita ſis in manu mea
q̄ aman ſecundus a rege locut⁹ eſt cōtra nos
in mortem: ⁊ tu inuoca dñm ⁊ loquere regi p̄
nobis: ⁊ libera nos de morte. Nec non ⁊ iſta q̄
ſubdita ſunt. in editōne vulgata repperi. Die
aut̄ tertio depoſuit veſtimenta ornatus ſui: et
circūdata eſt gloria ſua. Eūq̄ regio fulgeret
habitu: ⁊ innocaſſet oīum rectorem ⁊ ſaluato-
rem deū: aſſumpſit duas famulas. ⁊ ſup vnaz
q̄dem innitebaſ q̄ſi p̄ delitijs et nimia teneri-
tudine corpus ſuum ferre nō ſuſtines altera
aut̄ famular ſeq̄batur dñam: deſluentia in hu-
mum indumēta ſuſtētans. Ipa aut̄ roſeo colo-
re vultum p̄fuſa: ⁊ gratis ac nitentibus oculis
tristem celabat animum: ⁊ nimio timore ōtra-
ctum. Ingreſſa igiſ cuncta p̄ ordinē oſtia: ſte-
tit cōtra regem. vbi ille reſidebat ſup ſolius re-
gni ſui. indut⁹ veſtibus regijs auroq̄ fulgens
et p̄cioſis lapidibus: eratq̄ terribilis aspectu.
Eūq̄ eleuaſſet faciem ⁊ ardētibus oculis furo-
rem pectoris indicāſſet. regina corruit: et in
pallorem colore mutata. laſſum ſup ancillulaz
reclinauit caput. Cōuertitq̄ deus ſp̄m regis
in māſuetudinem: ⁊ feſtin⁹ ac metuēs exiliuit
de ſolio ⁊ ſuſtētans eam vlnis ſuis donec re-
diret ad ſe his verbis blādēbatur. Quid hēs
beſter: Ego ſum frater tuus. noli metuere. nō
moueris. nō em̄ p̄ te ſed pro oībus hec lex cō-
ſtituta eſt. Accede igitur ⁊ tange ſceptrū. Eū-
q̄ illa reticeret: tulit auream virgam: ⁊ poſuit
ſup collum eius. ⁊ oſculatus eſt ea: ⁊ ait. Cur
mibi nō loq̄ris: Que rñdit. Vidī te dñe q̄ſi an-
gelum dei: et conturbatum eſt cor meū p̄e ti-
more gl̄ie tue. Valde em̄ mirabilis es dñe: et
facies tua plena eſt gr̄arum. Eūq̄ loqueretur
rurſus corruit pene exaiata eſt. Iſt ex autē tur-
babatur: ⁊ omnes miniſtri eius ōſolabant eū
CExemplar epl̄e regis artaxerxis quā p̄ iude-
is ad totas regni ſui puincias miſit. qd̄ ⁊ ipm̄
in hebraico volumine nō habet

C. S. Aliud exemplar epl̄e qd̄ in hebreo nō
habetur. de reuocatiōe iſrarū aman. ⁊ q̄ iudei
banc diem in feſtiuitatē ſuſcipiant. Ca. XVI

Rex magnus artaxerxes: ab idia vſ-
q̄ etbiopiam centū vigintiſeptē p̄-
uinciaz ducib⁹ ac p̄ncipib⁹ q̄ noſtre
ſuſſioni obediunt ſalutē dicit. Dul-
ti bonitate p̄ncipū ⁊ honore q̄ in eos collatus
eſt. abuſi ſunt in ſupbia. ⁊ nō ſolū ſubiectos re-
gib⁹ n̄tūſ opp̄mere. ſ; datā ſibi gl̄iam nō ferē-
tes: in ipos q̄ dederūt molunt infidias. Nec
p̄tenti ſunt gr̄as nō agere bñficijs: ⁊ bñanita-
tis in ſe iura volare. ſ; dei q̄ cūcta cernētis ar-
bitrant ſe poſſe fugere ſniam. Et i tm̄ veſanie
p̄p̄erunt. vt eoz q̄ credita ſibi officia diligen-
ter obſuāt. ⁊ ita cūcta agūt vt oīuz laude digni
ſint mēdacioz cuniculif conent ſubuertere. dñi
aures p̄ncipū ſimplices ex ſua natura alios eſ-
ſtimātes callida fraude decipiūt. Que res et
ex veterib⁹ p̄baſ hiſtorijs. ⁊ ex his q̄ gerunt
quotidie: quō malis quorūdam ſuggeſtionib⁹
regū ſtudia deprauētur. Un̄. puidendū eſt paci
oīm puinciarū. Nec putare debetis ſi diuerſa
iubeam⁹ ex animi n̄ri venire leuitate: ſ; p̄ q̄li-
tate et neceſſitate t̄por vt reſpublice poſſit vti-
litas ferre ſniam. Et vt manifeſti⁹ qd̄ dicimus
intelligat⁹. Aman fili⁹ amadarbi. ⁊ aīo ⁊ gēte
macedo. alienuſq̄ a p̄ſarū ſanguine ⁊ pietatē
n̄ram ſua crudelitate ōmaculas: p̄grinus a
nobis ſuſcept⁹ eſt: ⁊ tantā in ſe expt⁹ bñanita-
tem vt p̄ n̄r vocareſ: ⁊ adorareſ ab oīb⁹ poſt
regē ſcōs: q̄ in tm̄ arrogātie tumorē ſublat⁹ eſt
vt regno p̄uare nos miteret ⁊ ſpū. Nam mar-
docheū cui⁹ fide ⁊ bñficijs viuim⁹: ⁊ ōſortē re-
gni n̄ri beſter: cū omni gente ſua: nouis q̄buſ-
dam atq̄ inaudit⁹ machinis experiuūt in mor-
tem: hoc cogitās vt illis interfect⁹ infidiareſ
n̄re ſolitū: ⁊ regnū p̄ſarū trāſſerret i macedo-
nas. Nos aut̄ a peſſimo mortaliū iudeos neci
deſtinatos. in nula penit⁹ culpa repperimus
ſed ecōtrario iuſt⁹ vtentes legib⁹. Nilios altis-
ſimi ⁊ maximi ſp̄s viuētis dei cui⁹ bñficio et
p̄ribus n̄ris ⁊ nobis regnū eſt traditū: et vſq̄
hodie cuſtodit⁹. Un̄ eas l̄ras q̄s ſub noīe n̄ro il-
le direxerat ſciatis eſſe irritas p̄o quo ſcelere
aīo portas hui⁹ vrbis. i. ſuſis. ⁊ ip̄e q̄ machinat⁹
eſt. ⁊ oīs cognatio ei⁹. p̄der in patibulis. non
nobis: ſed deo reddēte ei qd̄ meruit. Hoc autē
edictū qd̄ nunc mittim⁹: in cūctis vrbib⁹ p̄po-
natur. vt liceat iudeis vti legib⁹ ſuis. Quib⁹
debetis eſſe am̄niculo: vt eos q̄ ſe ad necē eo-
rum parauerāt. poſſiut interficere tertiadeci-
ma die mēſis duodecimi q̄ vocat adar. Hāc ei
diem de⁹ oīpotēs meror⁹ ⁊ luct⁹ eis vertit in
gaudium. Un̄ ⁊ vos inter ceteros feſtos dies.
hāc habetote diem. ⁊ celebrate eā cū omni leti-
cia. vt ⁊ in poſterū cognoscanſ. oēs q̄ fideliter
p̄ſis obediūt dignā p̄ fide recipe mercede: q̄
aut̄ infidiātur regno eoz: p̄ire p̄ ſcelere. Dis
aut̄ puincia ⁊ ciuitas q̄ noluerit ſolēnitatē bu-
ſus eē p̄iceps: gladio ⁊ igne pereat. ⁊ ſic delea-
tur vt nō ſolū hoīb⁹: ſed etiā i via beſtijs ſit in
ſempiternū p̄ exēplo p̄tēptus ⁊ inobediētis.
CExplicit liber Beſter. **C**Incipit p̄logus in

Be. rriij. b
q. Reg. rix. c

h
s. i. a

b

s. i. j. a

s. ij.

s. iij.

s. viij. d

d

p

Job fm translationem septuaginta.

Cogor per singulos scripture diuine libros: aduersariorum rñdere maledictis q̄ interpretationē meam reprehētionē septuaginta interpretū criminātur. quasi non et apud grecos aq̄la symmach⁹ & theodotion. vel verbū e verbo. vel sensus e sensu. vel ex utroq; cōmittū et medie tpatū genus translationis expresserint. et omnia veteris instrumenti volumina. Origenes obelis asteriscisq; distinxerint: quos vel additos vel de theodotione sumptos translationi antiq̄ inseruit. probans defuisse qd̄ additū est. Discat igif obtrectatores mei recipere in toto qd̄ & in partib⁹ susceperūt: aut interpretationē meā cū asteriscis suis radere. Neq; em̄ fieri pōtvt quos plura in terminis susceperint: non eosdem etiā in quibusdam errasse fateant̄ precipue in iob: cui si ea q̄ sub asteriscis addita sunt subtraxeris. ps̄ maxima detricabit. et hoc dicitur apud grecos. Eterum apud latinos an̄ eā translationē quā sub asteriscis et obelis nuper edidimus septingenti ferme aut octingenti versus defunt: vt de curtatus et laceratus corrosusq; liber feditate sui publice legentibus p̄beat. Nec aut̄ traslatō nullū de veteribus sequif̄ interpretē. sed et ipso hebraico arabicoq; sermone. et interdū syro nūc verba: nūc sensus: nūc simul vtrūq; resonabit. Obliquus em̄ etiā apud hebreos totus lib̄ fertur et lubricus. et qd̄ greci rhetores vocant schematismenos. dum qui aliud loquitur aliud agit. Ut si velis anguillā vel murenulā stricis tenere manibus. quāto fortius p̄sseris tāto citius elabif. Memini me ob intelligentiā huius voluminis lyddeū quēdā p̄ceptores. qui apud hebreos p̄mus haberi putabat: nō vn̄s redimisse nūmis cuius doctrina an̄ aliqd̄ p̄fercerim. nescio. Hoc vnū scio non potuisse me interpretari. nisi quod ante intellexeram. A principio itaq; voluminis vsq; ad verba iob apud hebreos p̄sa oratio est. Porro a verbis iob in quibus ait. Pereat dies in qua natus sum: et nox in qua dictū ē. cōceptus ē hō: vsq; ad eū locum vbi an̄ finē voluminis scriptū est. Idcirco ipse me rep̄bendo et ago penitentiā in fauilla et cinere. et ametri versus sunt. dactylo spondeoq; currentes. et p̄pter lingue idioma crebro recipientes et alios pedes. nō earundē syllabarū sed eorūdem temporū. Interdū q; rythmus ipse dulcis et tinnulus fertur numeris pedū solut⁹ qd̄ metrici magis q̄ simplex lector̄ intelligūt. A supradicto aut̄ versū vsq; ad finem libri: paruum coma qd̄ remanet. prosa oratione cōterif. Quod si cui videt̄ incredulū. metra. s. eē apud hebreos. et in morē nostri flacci greciq; p̄inda ri et alcei et sapbo: vel psalteriū vel lamētationes hieremie: vel omnia ferme scripturarū cantica cōprehēdi. legat p̄bilonē. iosephū origenes cesariensem eusebiū. et eorū testimonio me verū dicere cōprobabit. Audiāt q̄prop̄ canes mei idcirco me in hoc volumine laborasse. nō vt in-

terpretationē antiquā reprehenderē. sed vt ea que in illa aut obscura sunt. aut omissa. aut certe scriptorum vitio deprauata. manifestiora nostra interpretatione fierent: & hebreū sermonē ex parte didicim⁹. et in latino pene ab ipsis cunabulis inter grammaticos et rhetores et philosophos detriti sumus. Quod si apud grecos post septuaginta editionem iam christi euāgelio choruscante: iudeus aquila et symmach⁹ ac theodotion iudaizantes heretici sunt recepti qui multa mysteria saluatoris subdola interpretatione celarūt: et tū in exēplis habentur apud ecclesias et explanant̄ ab ecclesiasticis viris q̄ tomagis ego christianus et de parentibus christianis natus et verillum crucis in mea fronte portans: cuius studiū fuit omissa repetere. deprauiata corrigere et sacramenta ecclesie puro & fidei aperire sermone. vel a fastidiosis vel a malignis lectoribus non debeo reprobari. Habeant qui volunt veteres libros vel in mēbranis purpureis auro argentoq; descriptos. vel vniuersalibus (vt vulgo aiunt) litteris onera magis exarata q̄ codices: dūmodo mibi meisq; pmittāt pauperes habere cedulas: et non tā pulchros codices q̄ emendatos. Utraq; aut̄ editio: et septuaginta iuxta grecos: et mea iuxta hebreos in latinū meo labore translata est. Eligat vnus quisq; quod vult: et studiosus me magis q̄ maluolum probet.

Itē alius prologus in Job fm hebraicū.

Sicut aut̄ ficellam iunco tererē: aut palmarū folia cōplicarē: vt in sudore vultus mei comederē panem. et v̄tris opus sollicita mēte pertractarē. nullus morderet. nemo reprehenderet. Nūc aut̄ quia iuxta sententiā saluatoris volo operari cibis q̄ non perit: et antiquā diuinorū voluminū vitam sentib⁹ virgultisq; purgare erro: mibi gemin⁹ infigitur: corrector vitiorū falsarius vocor: et errores non auferre: sed serere. Tanta ē em̄ vetustatis consuetudo vt etiā cōfessa pleriq; vitia placeant: dū magis pulchros habere volūt codices q̄ emendatos. Quapropt̄ o fratres dilectissimi vnicū nobilitatis & hūilitatis exemplar. p̄ flabello calathis sportellisq; munusculis monachorū spiritalia bec: et mansura dona suscipite. ac beatum iob q̄ ad huc apud latinos iacebat in stercore: et vermibus scatebat errorum: integrum imaculatūq; gaudete. Quō em̄ post p̄bationē atq; victoriā duplicia sunt eivni uersa reddita. ita ego in lingua nostra vt audacter loquar: feci eū habere que amiserat. Igitur et vos et vnūquēq; lectorem solita prefatione cōmoneo. et in principijs librorū eadem semper annectens rogo. vt vbiq; semper p̄cedentes virgulas videritis. sciat̄ ea q̄ subiecta sunt in hebraicis voluminib⁹ non haberi. Porro vbi stelle imago p̄fulserit. ex hebreo in sermone nostro addita sunt. Nec non et illa que haberi videbantur et ita corrupta erant vt sensum legentibus tollerent: orantibus vobis magno la-

Job. iij. a

Ibidē. xlij. a

Ben. xij. b

Job. vi. b

Job. iij. b

Ibidē. xlij. a

bove coureri. magis vtile quid ex odio meo ecclesijs christi veteru ratur. q̄ ex alioꝝ negocio.

Incipit argumentum in libru Job.

In terra quidem habitasse iob vsi tidi in finibus idumee et arabie: et erat ei ante nomen iobab. Et accepit vxores arabissan: et genuit filium quem vocauit ennon. Erat autem ipse filius quidem zareth de esau filijs filius. de matre vero bosra. ita vt sit quintus ab abraam. Et hi sunt reges q̄ regnauerunt in edo: in qua et ipse regnauit sed primus in ea regnauit balach filius beor. et nomen eiusdem ciuitatis nachaba. Post huc autem balach. Post eum iobab qui vocat iob. Post iob autem cusrā: qui erat dux et tbemazorum regione. Et post illum regnauit adar filius beath: qui excididit madian in capo moab et nomen ciuitatis eius chetbeauihb.

Explicit argumentu. Incipit liber Job.

De sanctitate Job et filijs et substantia eius. de conuuiuo filiorum. de sathan qui et petita licentia a domino percussit camelos: boues et asinos: oues et pueros. ad vltimum liberos eius. de mesticia iob et laude eius ad dominum.

Capitulum I

Er erat in terra

Uir erat in terra bus nomie iob. Et erat vir ille simplex et rectus ac timens deum: et recedens a malo. Natis sunt ei septem filij: et tres filie. Et fuit possessio eius septem milia ouium: et tria milia cameloz.

quingenta quoq̄ iuga bouum: et quingente asine: ac familia multa nimis. Eratq̄ vir ille magnus inter omnes orientales. Et ibant filij eius et faciebant conuiuia per domos. vnusquisq̄ in die suo. Et mittentes vocabant tres sorores suas vt comederent et biberent cum eis. Cumq̄ in orbem transissent dies conuiuij. mittebat ad eos iob: et sanctificabat illos confurgensq̄ diluculo offerebat holocausta per singulos. Dicebat em̄. Ne forte peccauerint filij mei et benedixerint deo in cordibus suis. Sic faciebat iob cunctis diebus. Quadam autem die cum venissent filij dei vt assisterent coram domino. affuit inter eos etiam sathan. Cui dixit dominus. Unde venis? Qui respondens ait. Circumuii terram: et perambulauit eam. Dixitq̄ dominus ad eum. Nunquid considerasti seruum meum iob q̄ nō sit ei filis in terra. hō simplex et rectus ac timens deū et recedens a malo? Cui rōdēs sathā: ait. Nūquid frustra iob timet deū? Nōne tu vallasti eū ac domū eius vnuerfamq̄ subam ei? per circuitū. Operib⁹ manuū

eius bñdixisti: et possessio eius creuit in terra. Sed extēde paululū manū tuā: et tange cuncta q̄ possidet. nisi in faciē bñdixerit tibi. Dixit ergo dñs ad sathan. Ecce vnuerſa q̄ h̄z in manu tua sunt. tm̄ in eū ne extēdas manū tuā. Egressusq̄ est sathan a faciē dñi. Cū autē q̄das die filij et filie eius comederent et biberēt vinū in domo fratris sui primogeniti. nūcius venit ad iob q̄ diceret. Boues arabāt: et asine pascebantur iuxta eos: et irruerūt sabei. tuleruntq̄ oīa: et pueros pcusserunt gladio. et euasi ego solus vt nūciarem tibi. Cūq̄ adhuc ille loq̄retur venit alter: et dixit. Ignis dei cecidit e celo. et tactas oues: puerosq̄ cōsumpsit. et effugi ego solus vt nūciarem tibi. S; et adhuc illo loquēte. venit alius: et dixit. Chaldei fecerunt tres turmas: et inuaserunt camelos et tulerūt eos: nec non et pueros pcusserūt gladio: et ego fugi solus vt nūciare tibi. Adhuc loq̄batur ille: et ecce alius intrauit: et dixit. Filij tuis et filibus vescentibus et bibētib⁹ vinū in domo fratris sui p̄mogeniti: repēte vent⁹ uehemēs irruit a regione deserti: et concussit quattuor angulos dom⁹. q̄ coruens opp̄ssit liberos tuos. et mortui sunt. et effugi ego solus vt nūciarem tibi. Tunc surrexit iob: et scidit vestimēta sua. et tonso capite coruens in terrā: adorauit et dixit. Nudus egressus sum de vtero matris mee et nudus reuertar illuc. Dominus dedit dñs abstulit. sicut dño placuit. ita faciem est: sit nomē dñi bñdictum. In omnibus his non peccauit iob labijs suis neq̄ stultum quid contra deū locutus est.

De plaga vlceris qua percussit eum sathan. de temptatione per vxorem facta de amicis qui venerant ad consolandum eum: hi tres sederunt in terra cum eo septem diebus et noctibus non loquentes propter dolorem uehementem.

Actū ē autē cū q̄dā die venissent filij dei. et starent corā dño. venissz q̄ sathan inter eos: et staret in conspectu eius: vt diceret dñs ad sathan. Cū venis? Qui rōdēs ait. Circumuii terram: et pambulauit eam. Et dixit dñs ad sathan. Nunquid considerasti seruum meū iob q̄ nō sit ei filis in terra: vir simplex et rectus ac timens deū et recedēs a malo et adhuc retinēs innocētiā? Tu autē cōmonisti me aduersus eū vt affligerē eū frustra. Cui rōdēs sathan ait. Pellē p pelle et cuncta q̄ h̄z homo dabit p aīa sua. Alioquin mitte manum tuā: et tange os eius et carnes. et tunc videbis q̄ in faciē bñdicat tibi. Dixit ergo dñs ad sathan. Ecce in manu tua est: versūti aīam illius sua. Egressus igit sathan a faciē dñi: pcussit iob vlcere pessimo a planta pedis vsq̄ ad verticē eius. Qui testa sanctem radebat: sedens in sterq̄lino. Dixit autē illi vxor sua. Adhuc tu pmanes in simplicitate tua. Bñdic deo et morere. Qui ait ad illam. Quasi vna de stultis mulierib⁹ locuta es. Si bona suscepti

L

D

Ecclesia .v. ps. cxij. j. ij. c

A

S. i. b

S. i. a

L

ph

manu dñi mala
 Job
 s. f. d.

mus de manu dñi: mala quare nō sustineam?
 In oibus his nō peccavit iob labijs suis. Igitur audientes tres amici iob omne malū qđ accidisset ei venerūt singuli de loco suo. eliphas themanites et baldath suites: et sopbar naama thites. Condixerant em̄ vt pariter venientes visitarent euz et cōsolarentur. Cūq; eleuassent pcul oculos suos: nō cognouerunt eū. Et etclamantes plorauerunt scissisq; vestib; sparserūt pulueres sup caput suū in celū. Et sederunt cū eo in terra septem diebus et septē noctib;. et nemo loquebatur ei verbum. Videbant enim dolorem esse vebementem.

¶ L. S. Verba Job vbi ostendit qđ miserabilis est vita presens: et felix iustoz erit. Ca. III

Dicitur hęc aperuit iob os suum: et maledixit diei sue. et locutus est. Pereat dies in qua natus sum. et nox in qua ductus est. cōceptus est hō. Dies illa vertatur in tenebras. Non requirat eū deus desuper: et nō illustretur lumine. Obscurēt eū tenebre et ymbra mortis. Occupet eū caligo et inuoluatur amaritudine. Noctē illā tenebrosus turbo possideat. Non computetur in diebus anni: nec numeretur in mensibus. Sit nox illa solitaria. nec laude digna. Maledicāt ei qđ maledicunt diei. qui parati sunt suscitare leuiathan. Obtenebrentur stelle caligine eius. Expectet lucem et non videat. nec ortum surgentis aurore. Quare nō cōclufit ostia ventris qui portauit me. nec abstulit mala ab oculis meis. Quare non in vulua mortuus sum: egressus et vtero nō statim perij. Quare exceptus genibus cur lactatus vberibus? Nunc em̄ dormiens filerem: et somno meo requiescerem cum regibus et cōsultibus terre. qui edificant sibi solitudines: aut cū principibus qui possident auras: et replent domos suas argento. Aut sicut abortiuū absconditum nō subsisterem: vel qui cōcepti nō videntur lucē. Ibi impij cessauerunt a tumultu. et sibi requisierunt fessi robore. et quondam vincti pariter sine molestia. Non audierunt vocē eractoris. Paruus et magnus sibi sunt et seruiliber a dño suo. Quare misero data est lux et vita his qđ in amaritudine aie sunt. Qui expectant mortem et nō venit: quasi effodientes thesaurū: gaudentq; vebemēter cū inuenerint sepulcrū. Uiro cuius abscondita est via: et circūdedit eū deus tenebris. Anteq; comedam suspiro: et quasi inundantes aque. sic rugit me: quia timor quē timebā euenit mibi: et qđ verebar accidit. Nonne dissimulauit? Nonne filius? Nonne quiescit? Et venit super me indignatio.

¶ L. S. Eliphas notat iob de impatientia et iniusticia ppter quam flagellatur. de inani gloria qđ se iustum putauit. Ca. III

Respondēs autē eliphas themanites: dixit. Si ceperim loqui tibi: forsitan moleste accipies. Sed cōceptum sermonem tenere quis poterit? Ecce docuisti multos: et manus lassas roborasti. Uacil-

lantes cōfirmauerunt sermones tui. et genua tremētia confortasti. Nunc autē venit sup te plaga. et defecisti: tetigit te et conturbatus es. Ubi timor tuus: fortitudo tua et patientia tua et pfectio viarū tuarū. Recordare obsecro te: quis vnq; innocens perijt: aut qñ recti delicti sunt? Quinpoti vidi eos qui operantur iniquitatem: et seminant dolores. et metuūt eos. flante deo perisse. et spū ire eius esse consumptos. Rugitus leonis et vox leone: et dentes catulorum leonuz cōtriti sunt. Ligris perijt eo qđ nō haberet predam: et catuli leonis dissipati sunt. Porro ad me dictum est verbum absconditū. et quasi furtiue suscepit auris mea venas susurrū ei. In horrore visidīs nocturne qñ solet sopor occupare hoies pauor tenuit me et tremor et oia ossa mea perterrita sunt. Et cū spūs me presente trāsiret. inbouruerūt pilī carnis mee. Stetit quidā cui non agnoscebam vultū imago corā oculis meis: et vocē quasi aure lenis audiui. Nunquid homo dei comparatione iustificabitur aut factore suo purior erit vir? Ecce qđ seruiūt ei nō sunt stabiles. et in angelis suis repperit prauitatem. Quanto magis hi qui habitant domos luteas: qđ terrenū habent fundamentū cōsumuntur velut a tineā. de mane vsq; ad vesperam succidentur. et qđ nullus intelligit in eternum peribunt. Qui autem reliqui fuerint auferentur ex eis morientur: et non in sapientia.

¶ L. S. De exitu stulti. de iusticia dei: qđ dñs suos flagellat: et sibi eos liberat: et liberatos inde dirigit. Ca. V.

Uoca ergo si est qui tibi respōdeat: et ad aliquem sanctorū puertere. Virū stultum interficit iracundia. et paruulum occidit inuidia. Ego vidi stultus firma radice: et maledicti pulcritudini eius statim. Longe fient filij eius a salute et conterentur in porta. et nō erit qui eruat. Cuius messes famelicus comedet: et ipsum rapiet armatus: et bibent sitiētes diuitias eius. Nihil in terra sine causa fit. et de humo nō egredietur dolor. Homo nascitur ad laborem: et a uis ad volatū. Quāobrem ego deprecabor dñm. et ad deū ponam eloquium meum. Qui facit magna et inscrutabilia. et mirabilia absq; nūero. Qui dat pluuiam sup faciem terre et irrigat aquis vniuersa. Qui ponit humiles in sublime: et merentes erigit sospitate. Qui dissipat cogitationes malignoz. ne possint implere manū eoz qđ ceperant. Qui apprehendit sapientes in astutia eoz et consiliū prauoz dissipat. Per diē incurrent tenebras. et quasi in nocte sic palpabunt in meridie. Porro saluū faciet egenū a gladio oris eoz. et de manu violenti pauperē. Et erit egeno spes. iniquitas autē cōtrahet os suū. Beatus hō qđ corripit a dño. Increpatōes qđ dñi ne reprobes: qđ ipse vulnerat et medetur: pcutit et manus ei sanabūt. In sex tribulatiōib; libera bit te: et in septia nō tāget te malū. In fame

Diere. rr. d.

Diere. rr. d.

3

2

1. r. b

ii. p. a

Es. r. r.

3

Homod

fabortu

1. Cor. iii. d

11. 10

3

eruet te de morte: et in bello de manu gladii. A flagello lingue absconderis: et non timebis calamitatem cum venerit. In vastitate et fame ridebis: et bestias terre non formidabis. Sed cum lapidibus regionum pactum tuum et bestie terre pacifice erunt tibi. Et scies quod paces habeat tabernaculum tuum. et visitas spem tuam non peccabis. Et scies quasi multiplex erit semen tuum: et propages tua quasi herba terre. In grederis in abundantia sepulchrum: sicut inferus aceruus tritici in tempore suo. Ecce hoc ut investigavimus ista est quod auditum mente pertracta.

¶ L. S. Respondet iob et dicit quod pena sua excuset culpam: et tamen delectatur in pena. Cap. VI

Respondens autem iob dixit. Utinam appenderentur peccata mea quibus iras merui: et calamitas quam patior in statera. quasi arena maris hec gauio: appareret. Utinam et verba mea dolore sunt plena. quia sagitte domini in me sunt. quarum indignatio ebibit spiritum meum: et terrores domini militat contra me. Nunquam rugiet onager cum habuerit herbam. aut mugiet bos cum ante presepe plenum steterit? Aut poterit comedi insulsam. quod non est sale conditum. Aut poterit aliquis gustare: quod gustatum affert mortem. Hic enim esurienti etiam amara dulcia esse videntur. Que prius nolebat tangere anima mea nunc pro angustia cibi mei sunt. Quis det ut veniat petitio mea. et quod expecto tribuat mihi deus. et qui cepit ipse me conterat? Soluat manum suam: et succidat me. et hec mihi sit consolatio ut affligens me dolore non parcat. nec contradicatur sermonibus sancti. Que est enim fortitudo mea ut sustineam. aut quis finis meus ut patienter agam? Nec fortitudo lapidum fortitudo mea: nec caro mea enea est. Ecce non est auxiliium mihi in me. et necessarium quod mei recesserunt a me. Qui tollit ab amico suo misericordiam. et morem domini dereliquit. Fratres mei perierunt me sicut torrens qui raptus transit in vallibus. Qui timent primum: irruet super eos nix. Ipe quo fuerint dissipati peribunt. et ut incaluerint solentur de loco suo. Involute sunt semite gressuum eorum. ambulabunt invacuum et peribunt. Confuderare semitas themam. itinera sabba: et expecrate paulisper. Confusi sunt: quia speravi. Venerunt quoque usque ad me. et pudore cooperiti sunt. Nunc venistis: et modo videntes plagas meam timetis. Nunquam dicit: afferte mihi. et de substantia vestra donate mihi vel liberate me de manu hostis. et de manu robustorum eruite me? Docete me et ego tacebo: et si quod forte ignoravi instruite me. Quare detraixistis sermonibus veritatis cum e vobis nullus sit qui possit arguere me? Ad increpandum tantum eloquia concinnatis: et in ventum verba perfertis. Super pupillum irrucitis. et subvertere nescimini amicum vestrum. Verumtamen quod cepistis explete. Prebete aurem: et videte an mentiar. Ne fidete obsecro absque pretensione. et loquentes id quod iustum est iudicate. Et non inveniatis in lingua mea iniquitatem. nec in faucibus

meis stulticia personabit.

¶ L. S. Ostendit quod vivere labor est: mors festinat et non est reuersio. mors festinat intus: pernitet. et clamat.

Mercedarius est vita a bovis super terram: et sicut dies mercenarii dies eius. Sicut autem cervus desiderat umbram. et sicut mercennarius postulat finem operis sui. sic et ego habui menses vacuos et noctes laboriosas enumerant mihi. Si dormiero dicas quasi concursam. et rursus expectabo vespere et replebor doloribus usque ad tenebras. Induta est caro mea putredine et sordibus pulveris: cutis mea aruit: et contracta est. Dies mei velociter transierunt quasi a tetente tela succiditur: et consumpti sunt absque ulla spe. Memoro quod ventus est vita mea: et non revertetur oculus meus ut videat bona. nec aspiciet me visus bovis. Oculi tui in me. et non subsistam. Sicut consumitur nubes et pertransit. sic qui descendit ad inferos non ascendet nec revertetur ultra in domum suam: neque cognoscet eum amplius locus eius. Quapropter et ego non parcam orationi meo. loquar in tribulatione spiritus mei. confabulabor cum amaritudine anime mee. Nunquam mare ego sum aut cetus. quia circumdedisti me carcere? Si dixerero consolabitur me lectulus meus. et releuabor loquens mecum in stratu meo terrebis me per somnia. et per visiones horrore concuties. Quamobrem elegit suspensum anima mea et mortem ossa mea. Desperavi. Neque quod ultra iam vivam. Parce mihi domine nihil enim sunt dies mei. Quid est homo quod magnificas aut quid apponis erga eum cor tuum? Visitas eum diluculo: et subito perbas illum. Usquequo non parcas mihi: nec dimittis me ut glutinam salutem meam? Peccavi. quid faciam tibi o custos boium? Quare me posuisti contrarium tibi: et factus sum mihi inimicus? Cur non tollis peccatum meum? et quare non auferis iniquitatem meam? Ecce nunc in pulvere dormiam: et si mane me quaesieris non subsistam.

¶ L. S. Baldath notat Job flagella meruisse et penam non fecisse. describit quoque hypocrisiam et ruinam eius. monet iob clamare ad dominum: ostendens ipsum esse misericordem: et respondit hypocrisis.

Respondens autem baldath suus: dixit. Usquequo loqueris talia et spiritus multiplex sermonis oris tui? Numquid deus supplantat iudicium: aut oipotens subvertit quod iustum est? Etiam si filii tui peccaverunt ei. et dimisit eos in manu inimicorum suorum. tu tamen si diluculo surrexeris ad deum et omnipotentem fueris deprecatus: si mundus et rectus incesseris: statim euigilabit ad te. et pacatum reddet habitaculum iusticie tue: intantum ut si priora tua fuerint parva: et nouissima tua multiplicentur nimis. Interroga enim generationem pristinam. et diligenter investiga patrum memoriam: besternit quippe sumus et ignoramus. quasi sicut umbra dies nostri sunt super terram: ipsi docebant te. Loquentur tibi.

¶ iij

A
Amos. iij. a
B
pro. xxvij. a
C
D
E

A
i. cii. b
B
i. ix. c
C
D
i. xvi. b
A
B
Deu. xij. a
ps. cxij.

et de corde suo proferent eloquia. Nunquid vire
 rere potest scirpus absque humore, aut crescere
 charectum sine aqua? Eū ad huc sit in flore nec
 carpatur manu: ante omnes herbas arefcit, sic
 vire omnium qui obliuiscunt deum: et spes hypo
 crite peribit. Non ei placebit recordia sua, et si
 cut tela aranearū fiducia eius. Inmiseretur sup
 domū suam, et non stabit: sulciet eā et non con
 surget. Humectus videtur antequā ventat sol: et
 in ortu suo germen eius egredietur. Super acer
 uum petrarum radices eius densabunt, et in
 lapides commorabit. Si absorbuerit eū de lo
 co suo: negabit eum: et dicet. Non noui te. Hec
 est enim leticia vire eius, vt rursus de terra alij
 germinentur. Deus non pūciat simplicem nec
 porriget manū malignis, donec impleatur ris
 su os tuum, et labia tua iubilō. Qui oderunt te
 induentur confusione, et tabernaculum impio
 rum non subsistet.

¶ C. S. Job exponit magnalia dei: cuius cō
 paratione nulle sunt hominis iusticie. La. IX

¶ Respondēs Job ait. Vere scio q̄ ita
 fit: et q̄ nō iustificetur homo cōposit⁹
 deo. Si voluerit contendere cum eo,
 non poterit respondere ei vnum pro
 mille. Sapies corde est: et fortis robore. Quis
 resistit ei: et pacē habuit. Qui transtulit mōtes
 et nescierunt bī quos subuertit in furore suo.
 Qui cōmouet terrā de loco suo, et colūne eius
 cōcutiuntur. Qui precipit sol: et non oritur: et
 stellas claudit quasi sub signaculo. Qui exten
 dit celos solus: et graditur super fluctus maris.
 Qui facit arcturū et oriona et byadas: et inter
 riora austrī. Qui facit magna et incōprehensibi
 lia et mirabilia: quorum non est numer⁹. Si
 venerit ad me: nō videbo eū, si abierit nō intel
 ligam. Si repente interroget, quis responde
 bit ei? Vel quis dicere potest, cur ita facis? De
 cui⁹ ire nemo resistere potest: et sub quo cur
 uantur qui portant orbem. Quantus ergo sum
 ego vt respondeam ei: et loquar verbis meis
 cum eo? Qui etiā si habuero quippiā iustū: non
 respondebo, sed meum iudicē deprecabor. Et
 cum inuocantem me erudierit, nō credo q̄ au
 dierit vocē meā. In turbine enim cōteret me et
 multiplicat vulnera mea, etiā sine causa. Nō cō
 cedit requiescere spīrī meū: et implet me amar
 itudinibus. Si fortitudo q̄ritur, robustissim⁹
 est. Si equitas iudicij: nemo audet p̄ me testi
 monium dicere. Si iustificare me voluerō: os
 meū p̄dēnabit me. Si innocentem ostendero
 prauum me comprobabit. Etiam si simplex fue
 ro: hoc ipsum ignorabit anima mea et tedebit
 me vite mee. Unū est qd̄ locut⁹ sum: et innocen
 tem et impiū ipse consumit. Si flagellat occi
 dat semel, et non de penis innocentū rideat.
 terra data est in manus impij, vultū iudicij
 eius operit, q̄ si non ille est, quis ergo est? Dies
 mei velociores fuerūt cursore: fugerūt et nō vi
 derūt bonū. Pertransierūt quasi naues pomapo
 rantes: sicut aquila volans ad escam. Eū dixit

ro, nequaquā ita loquar. Imuto facies meā: et do
 lore torqueor. Verebar omnia opera mea sciens
 q̄ non parceres delinquenti. Si asit et sic impi⁹
 us sum: quare frustra laboraui. Si lotus fuero
 quasi aquis niuis: et fulserint velut mūdissime
 manus mee: tū sordib⁹ intinges me et abomi
 nabunt me vestimenta mea. Neq̄ enim viro q̄ si
 mīlis mei est rīdebo, nec qui mecum in iudicio
 ex quo possit audiri. Non est q̄ vtrūq̄ valeat ar
 guere: et ponere manū suā in abobus. Auferat
 a me virgā suam: et pauor eius non me terret
 at. Loquar: et non timebo eum. Nec enim pos
 sum metuens respondere.

¶ C. S. Job penitet et confitetur: allegat ad
 iudicē quod opus suū est, lutū fragile, et propē
 penas in se militantes plangit se natū, et petit
 locū penitētie antequā moriatur.

¶ La. X
 ¶ Adet animā meā vite mee: dimittam
 aduersum me eloquiū meū. Loquar
 in amaritudine anime me dicaz deo:
 noli me condēnare. Indica mihi, cur
 me ita iudices? Nunquid bonum tibi videtur:
 si calumniaris me: et opprimas me: opus manu
 um tuarum: et cōsiliū impiorū adiuues? Nū
 quid oculi carni: ei tibi sunt, aut sicut videt homo
 et tu videbis? Nunquid sicut dies hominis di
 es tui: et anni tui sicut humana sunt tempora:
 vt querat iniquitatem meā: et peccatū meū scri
 teris? Et scias q̄ nihil impium fecerim, cui sit
 nerō qui de manu tua possit eruere. Manus
 tue fecerunt me: et plasmauerunt me totum in
 circuitu: et sic repente precipitas me? Memen
 to queso q̄ sicut lutum feceris me: et in pulue
 rem reduces me. Nonne sicut lac multasti me, et
 sicut caseum me coagulasti? Pelle et carnis
 vestisti me: ossibus et neruis compegisti me. Cū
 tam et misericordiam tribuisti mihi: et visitatō
 tua custodiuit spīrītum meū. Licet hec celes in
 corde tuo: tamen scio, quia vniuersorum memi
 neris. Si peccaui et ad boram pepercisti mihi
 cur ab iniquitate mea mundū me esse non pa
 teris? Et si impius fuero ve mihi est, et si iustus
 non leuabo caput: saturatus afflictione et mi
 seria. Et propter superbiam quasi leenam capi
 es me: reuersusq̄ mirabiliter me crucias. Ins
 tauras testes tuos contra me: et multiplicas
 iram tuam aduersum me: et pene militant in
 me. Quare de vulua eduxisti me. Qui vtinam
 consumptus essem ne oculus me videret. Fuis
 sem quasi non essem de vtero translatus ad tu
 mulum. Nunquid non paucitas dierum meorū
 finietur breuis? Dimitte ergo me vt plangā pau
 lulum dolorem meum antequā vadam et non res
 uertar ad terram tenebrosam: et opertā mortis
 caligine, terram miserie et tenebrarum: vbi um
 bra mortis et nullus ordo: sed sempiternus hor
 ror inhabitans.

¶ C. S. Sopbar iniuste Job arguit, dominum
 incomprehensibilem ostendit et penitenti mi
 sericordē ostendit. Capit. XI

Respondens autem sopbar naamatibi-
tes: dixit. Nunquid qui multa loquitur
non audiet aut vir verbosus iustifica-
bitur? Tibi soli tacebunt homines: et
cum ceteros irriseris a nullo confutaberis. Di-
xisti enim: Purus est sermo meus, et mundus sum
in conspectu tuo. Atque utinam deus loqueretur
tibi: et aperiret labia sua tibi ut ostenderet tibi
secreta sapientie et quod multiplex esset lex eius
et intelligeres quod multo minora exigaris ab eo
quam mereretur iniquitas tua. Forsthan vestigia
dei comprehendes: et usque ad perfectum omnipoten-
tem reperies. Excelsior celo est. Et quid facies?
Profundior inferno: et unde cognosces? Longi-
or terra mensura eius: et latior mari. Si subuer-
terit omnia vel in unum coartauerit: quis contradis-
cet, et vel quis dicere ei potest, cur ita facis? Ip-
se enim nouit hominum vanitatem et videt iniquita-
tem: nonne considerat? Vir vanus in superbia
erigit, et tanquam pullum onagri se liberum natum
putat. Tu autem firmasti cor tuum: et expandisti
ad eum manus tuas. Si iniquitatem que est
in manu tua abstuleris a te: et non manserit in
tabernaculo tuo iniusticia: tunc leuare poteris
faciem tuam absque macula, et eris stabilis: et
non timebis. Miseris quoque obliuisceris, et quasi
aquarum que preterierunt non recordaberis,
et quasi meridians fulgor consurget tibi ad
vesperam. Et cum te consumptum putaueris ori-
eris ut lucifer, et habebis fiduciam proposita ti-
bi spe: et defessus securus dormies. Requiesces
et non erit qui te et terreat. Et deprecabuntur
faciem tuam plurimi. Oculi autem impiorum
deficient, et effugium peribit ab eis: et spes il-
lorum abominatio anime.

¶ Job ostendit suam penitentiam et dei
potentiam.

Capitulum. XII

Respondens autem iob: dixit. Ergo vos estis
soli homines: et vobiscum morietur sapien-
tia? Et mihi est cor sicut et vobis, nec in-
ferior vestri sum. Quis enim hec que nostis
ignorat? Qui deridet ab amico suo sicut ego:
innocabit deum: et exaudiet eum. Deridet enim ius-
ti simplicitas: lampas contempta apud cogita-
tiones diuitum: parata ad tempus statutum.
Abundant tabernacula predonum et audacter pro-
uocant deum, cum ipse dederit omnia in manus
eorum. Nimirum interroga summa, et docebunt te
et volatilia celi: et indicabunt tibi. Loquere ter-
re et respondebit tibi, et narrabunt pisces maris.
Quis ignorat quod omnia hec manus domini fecerit?
In cuius manu anima omnis viuens, et spiritus
vniuersae carnis hominis? Nonne auris verba
discernit, et fauces comedentis sapore? In anti-
quis est sapientia, et in multo tempore pruden-
tia. Apud ipsum est sapientia et fortitudo, et ipse
habet consilium et intelligentiam. Si destruxerit, ne-
mo est qui edificet, si incluserit hominem nullus est
qui aperiat. Si intuerit aquas: omnia siccabunt
si emisit eas: subuertent terram. Apud ipsum
est fortitudo et sapientia. Ipse nouit et decipiet, et

cum qui decipitur. Adducet psittacos in stultici-
fiam, et iudices in stuporem. Balbea regem doli obli-
uit et percipit fune renes eorum. Ducit sacerdo-
tes in gloriosos: et optimates supplantat. Comu-
tans labium veracium: et doctrinam senum auferens.
Effundit despectionem super principes: et eos qui
oppressi fuerant reuelans. Qui reuelat profunda
de tenebris: et producit in lucem umbram mor-
tis. Qui multiplicat gentes et producit eas, et sub-
uersas in integrum restituit. Qui immutat cor
principum populi terre, et decipit eos ut frustra ince-
dant per inuicem. Palpabunt quasi in tenebris: et non
in luce: et errare eos faciet quasi ebrios.

¶ Job arguit amicos ex verbis suis con-
denat hypocrisis, conditionem suam allegat. XIII

Ecce omnia hec vidit oculus meus: et au-
diuit auris mea, et intellexi singula.
Secundum sciam vestram, et ego noui, nec
inferior vestri sum. Sed tamen ad omnipoten-
tem loquor et disputare cum deo cupio prius vos
ostendens fabricatores mendacium, et cultores puer-
orum dogmatum. Atque utinam taceretis, ut putare
minime esse sapientes. Audite ergo correctiones me-
as et iudicium labiorum meorum attendite. Nunquid
deus indiget vestro mendacio: ut pro illo loquamini
nisi dolos? Nunquid faciem eius accipitis, et pro deo
iudicare nitimini? Aut placebit ei que celare
nihil potest, aut decipiet ut homo vestris fraudu-
lentis? Ipse vos arguet: quoniam in abscondito fa-
ciem eius accipitis. Statim ut se commouerit
turbabit vos: et terror eius irruet super vos. Des-
moria vestra comparabitur cineri: et redigentur
in lutum ceruices vestre. Tacete paulisper, ut loquor
quodcumque mihi mens suggererit. Quare lacerabo
carnes meas dentibus meis et animam meam por-
to in manibus meis? Etiam si occiderit me, in
ipso sperabo. Veritatem enim meas in conspectu
eius arguas: et ipse erit saluator meus. Non enim
veniet in conspectu eius omnis hypocrita. Audite
sermonem meum: et enigmata percipite auribus
vestris. Si fuero iudicatus, scio quod iustus inue-
niar. Quis est qui iudicet mecum? Veniat. Qua-
re tacens presumor? Duo tantum ne facias mihi
et tunc a facie tua non abscondar. Manum tuam
longe fac a me et formido tua non me terreat.
Voca me et ego respondebo tibi: aut certe loquor
et tu responde mihi. Quatas habeo iniquitates
et peccata, scelera mea et delicta mea ostende mi-
hi. Cur faciem tuam abscondis et arbitraris me in-
micum tuum? Contra folium quod vento rapit om-
nis potentiam tuam, et stipulam siccam persequeris.
Scribis enim contra me amaritudines, et presume-
re me vis peccatis adolescentie mee. Posuisti in
neruo pedem meum: et obseruasti omnes semitas
meas, et vestigia pedum meorum considerasti. Qui quod
si putredo consumendus sum, et quasi vestimen-
tum quod comeditur a tineis.

¶ Describit vitam hominis, prophetat
resurrectionem, et petit protectionem in iudi-
cio: et ponit conditionem hominis. La. XIII

Homo natus de muliere: brevis viues tempore repletur multis miseris. Qui quasi flos egreditur et conteritur: et fugit velut umbra: et nunquam in eodem statu permanet. Et dignum ducis superbutus cernodi aperire oculos tuos. et adducere eum tecum in iudicium. Quis potest facere mundum de immundo conceptum semine? Nonne tu qui solus es? Breves dies hominis sunt. numerus mensuram eius apud te est. Constituisti terminos eius: qui preteriri non poterunt. Recede paululum ab eo: quiescat donec optataveniat: et sicut mercenarius dies eius. Lignum habet spem. Si percisum fuerit. rursus virefcit: et rami eius pululant. Si senuerit in terra radice eius: et in pulvere e mortuus fuerit truncus illius: ad odorem aque germinabit. et faciet comam quasi cusprium plantatum est. Homo vero cum mortuus fuerit: et nudatus atque consumptus. ubi quiescit? Quomodo si recedant aque de mari: et fluvius vacue factus arefcit. sic homo cum dormierit non resurget. Donec atteratur celum non evigilabit nec consurget de somno suo. Quis mihi hoc tribuat ut in inferno protegas me: et abscondas me donec pertranseat furor tuus: et constituas mihi tempus in quo recorderis mei. Putasne mortuus homo rursus vivat? Eunctis diebus quibus nunc milito: expecto donec veniat immutatio mea. Vocabis me: et ego respondebo tibi. Operi manuum tuarum porriges deterram. Tu quidem gressus meos dinumerasti: sed parce peccatis meis. Signasti quasi in sacco delicta mea: sed curasti iniquitatem meam. Dominus cadens defluit et saxum transferret de loco suo. Lapides excavaunt aque: et alluvione paulatim terra consumitur. et homines ergo sicut perdes. Roborasti eum paululum. ut in perpetuum transiret. Immutabis faciem eius et emittes eum. Siue nobiles fuerint filii eius siue ignobiles. non intelliget. Attamen caro eius dum vivet dolebit. et anima illius super semetipso lugebit.

Capitulum XV
Eliphas arguit Job de arrogantia sapientie et mundicie. agit quoque de impio superbo et hypocrita.

Respondens autem eliphas themanites: dixit. Numquid sapiens confidebit quasi in ventum loquens et implebit ardore stomachum suum? Arguis verbis eum qui non est equalis tibi: et loqueris quod tibi non expedit. Quantum in te est evacuasti timorem: et tulisti preces coram deo. Docuit enim iniquitas tua os tuum et imitatus lingua blasphematum. Condennabit te os tuum: et non ego. et labia tua respondebunt tibi. Numquid primus homo tu natus es. et ante omnes colles formatus. Numquid consilium dei audisti. et inferior te erit eius sapientia. Quid nosti quod ignoramus? Quid intelligis quod nesciamus? Et senes et antiqui sunt in nobis multo vetustiores quam patres tui. Numquid grade erit consolari te de? Serpula tua prava hoc prohibet. Quid te elevat cor tuum: et quasi magna cogitas: attonitos babes oculos? Quid

tumet deum spiritus tuus ut proferas de ore tuo butum cernodi sermones. Quid est homo ut immaculatus sit: et ut iustus appareat natus de muliere? Ecce inter sanctos eius nemo immutabilis. et celi non sunt mundi in conspectu eius. quanto magis abominabilis et inutilis homo: qui bibit quasi aquam iniquitatem. Ostendam tibi audi me. quod vidi narrabo tibi: Sapientes confitentur: et non abscondunt patres suos. Quibus solis data est terra. et non transibit alienus pro eos. Eunctis diebus suis impius superbit. et numerus annorum incertus est tyrannidis eius. Sonitus terroris semper in auribus illius et cum par sit: ille semper insidias suspicatur. Non credit quod reverti possit de tenebris ad lucem. circumspectans vultus gladium. Cum se moverit ad querendum panem novit quod paratus sit in manu eius tenebrarum dies. Terretur enim tribulatio: et angustia vallabit eum sicut regem qui preparat ad prelium. Tendet enim adversus deum manum suam: et contra omnipotentem roboratur est. Excurret adversus eum erecto collo. et pingui cervicis armatur est. Operuit faciem eius crassitudo: et de lateribus eius ruina depedit. Habitavit in civitatibus desolatis. et in domibus deserti que in cumulos sunt redacte. Non distabit nec perseverabit suba eius nec mittet in terra radicem suam. Non recedet de tenebris ramos eius arefaciet flamma: et auferet spiritum oris eius. Non recedet frustra errore deceptus quod aliquo beneficio redimendus sit. Assidue dies eius impleantur prebit: et manus eius arefcet. Redet quasi vinea in primo flore botrus eius. et quasi oliva precipiens florem suum. Congregatio enim hypocrite stellaris. et ignis devorabit tabernacula eorum qui munerata libenter accipiunt. Concepit dolorem: et peperit iniquitatem: et uterus eius parat dolorem.

Respondens autem Job dixit. **Capitulum XVI**
 Divi frequenter talia. Consolatores onesrosi omnes vos estis. Numquid habebunt sine verba ventosa? Aut aliquid tibi molestum est si loquaris. Poterant et ego filia vestri loqui. Atque utinam esset anima vestra pro anima mea. Consolaber et ego vos sermonibus: et moverem caput meum super vos. Roborare vos ore meo et movere labia mea. quasi preces vobis. Sed quid agam? Si locutus fuero: non desiccat dolor meus: et si tacuerit non recedet a me. Nunc autem oppressit me dolor meus: et in nihilum redacti sunt omnes artus mei. Ruge mee testimonium dicit contra me. et suscitatur falsiloquus adversus faciem meam contradicere mihi. Collegit furor meum in me: et primum mibi in fremuit contra me dentibus suis. Hostis meum terribilibus oculis me intuitus est. Aperuerunt super me ora sua. et exprobrantes percusserunt maxillas meam: satiati sunt penis meis. Conclusit me deus apud iniquum: et manibus impiorum me tradidit. Ergo ille quondam opulentus repere contrisum tenuit cervicem meam. Confregit me: et posuit me sibi quasi in signum. Circumdedit me lacrimis suis

5. vii. a

B

E

8. xii. c

D

7. xxi. c

A

B

5. vii. d

E

D

8. vii. c
Esa. li. c

B

E

is cōmulerant lumbos meos. Non pepercit et effudit in terra viscera mea. Conscidit me vulnere super vulnus: irruit in me quasi gigas. Sac cum confui super cutem meam: et operui cines re carnem meam. Facies mea intumuit a fletu et palpebre mee caligauerūt. Nec passus sum absq; iniquitate manus mee cum haberē mundas ad deum preces. Terra ne opies sanguinē meum: neq; inueniat in te locū latendi clamor meus. Ecce em̄ in celo testis meus: et conscius meus in excelsis. Verbofi amici mei: ad deum stillat oculus meus. Atq; vrinam sic iudicaretur vir cum deo. quomodo iudicatur filius hominis cum collega suo. Ecce enim breues anni trāsesunt. et semitā per quam non reuertar ambulo. **Ca. X. S.** In breuitate dierum et caligatione oculorum et putrefactione carnis dicit se patiens ter prestolari.

Ca. XVII
Spiritus meus attenuabitur: dies mei breuiabuntur: et solū mihi superest sepulchrum. Non peccaui. et in amaritudinibus moratur oculus meus. **Ca. XVIII**
Spera me et pone me iuxta te et cuius vis manus pugnet contra me. For eorum longe fecisti a disciplina. propterea non exaltabuntur. Prædā pollicetur socijs: et oculi filiorum eius deficiēt. Posuit me quasi in proverbium vulgi: et exemplum sum coram eis. Caligauit ad indignationem oculus meus: et membra mea quasi in nihilū redacta sunt. Stupebant iusti super hoc. et innocens cōtra hypocrītā suscitabitur. Et tenebit iustus viam suam: et mundis manibus addet fortitudinem. Igitur omnes vos conuertimini et venite. et non inueniam in vobis vllū sapientem. Dies mei transierunt. cogitationes mee dissipate sunt: torquentes cor meum. Nosctem verterunt in diē: et rursus post tenebras spero lucem. Si sustinero: infernus domus mea est. et in tenebris strauit lectulum meum. Putredini dixi. pater meus es: mater mea et soror mea vermibus. Ubi est ergo nunc prestolatio mea: et patientiam meam quis considerat? In profundissimum infernū descendent omnia mea. Putas ne saltem sibi erit requies mihi? **Ca. XIX. S.** De luce. de captione et introitu impij baldath dicit.

Ca. XVIII
Respondens autem baldath suites: dicit. Usq; ad quem finem verba iactabis? Intellige prius. et sic loquamur. Quare reputati sumus vt inmenta: et sordidimus coram te. Quid perdis aiam tuam in furore tuo. Nūquid propter te derelinquetur terra. et transferentur rupes de loco suo? Nonne lux impij extinguetur. nec splendebit flamma ignis eius? Lur obtenebrescet in tabernaculo illius et lucerna que super eum est: extinguetur. Artabuntur gressus virtutis eius: et precipitabit eum consilium suum. Immisit em̄ in robere pedes suos. et in maculis eius ambulat. Tenebitur planta illius laqueo. et exardescet in eum n̄tis. Abscondita est in terra pedica eius et

decipula illius. sup semitā. Undiq; terrebunt euz formidines. et inuoluēt pedes eius. Attenuetur fame robur eius: et inedia inuadat costas illius. Deoret pulchritudinē cutis eius. et cōsumat brachia illius p̄mogenita mors. Auellat de tabernaculo suo fiducia eius. et calcet sup euz q̄si rex interitus. Habitant in tabernaculo illius socij eius qui nō est. aspgatur in tabernaculo eius sulphur. Deorsum radices eius siccant: sursum aut atteratur messis eius. Memoria illius pereat de terra. et nō celebret nomē eius in plateis. Expellet eū de luce in tenebras et de vrbē transferet eū. Nō erit semē eius neq; p̄genies in pp̄lo suo: nec vllē reliq; in regionib; eius. In die eius stupebunt nouissimi: et p̄mos inuadet horror. Nec sunt ergo tabernacula iniqui. et iste locus eius qui ignorat deum.

Ca. XIX. S. Job flagella sua d̄scribit. p̄betat de passione christi et resurrectione generali. et monet fugere a facie gladij.

Ca. XIX
Respondens aut iob: dicit. Usq; quo affligitis aiam meā. et atteritis membra mea? En decies pfundit me et nō erubescitis opprimentes me. Nempe et si ignorat: mecum erit ignorantia mea. At vos cōtra me erigimini: et arguitis me opprobrijs meis. Saltem nūc intelligite qz deus nō equo iudicio afflixerit me: et flagellis suis me cinxerit. Ecce clamabo vsq; patiens et nemo audiet. Uociferabor. et non est qui iudicet. Semitam meā circūsepsit et trāsire nō possum: et i calle meo tenebras posuit. Spoliant me gloria mea. et abstulit coronā de capite meo. Destruit me undiq; et pereō. et q̄si euulsa arbori abstulit sp̄m meā. Iratus est cōtra me furor eius. et sic me habuit q̄si hostem suū. Simul uenerunt latrones eius. et fecerunt sibi viā p̄ me: et obsederūt in gyro tabernaculum meum. Fr̄es meos lōge fecit a me. et noti mei q̄si alieni recesserūt a me. Dereliq; runt me p̄pinq; mei et q̄ me nouerant obliti sunt mei. Inq̄lini domus mee et ancille mee sicut alienū habuerūt me. et q̄si pegrinus fui in oculis eoz. Seruū meuz vocaui et nō respondit: ore p̄prio deprecabar illum. Malituz meū erboruit vxor mea et orabā filios vteri mei. Stulti q̄ despiciebant me. et cum ab eis recessissetz derrabebāt mihi. Abominati sunt me quōdā p̄sultarij mei. et quē maxime diligebam auersatus est me. Pellis mee cōsumptis carnibus adbesit os meus. et derelicta sunt tantūmodo labia circa dentes meos. Miseremini mei miseremini mei saltem vos amici mei. qz manus dñi tetigit me. Quare p̄sequimini me sicut deus: et carnibus meis saturamini? Quis mihi tribuat vt scribant sermōnes mei? Quis mihi det vt exarent in libro stili ferreo et plūbi lamina. v̄ celte sculpāt in siliice? Scio em̄ qz redēptor meus v̄iuit. et in nouissimo die de terra surrecturus sum. Et rursus circūdabor pelle mea et in carne mea videbo deū. Quē visurus sum ego sp̄e. et oculi mei cō-

E

D

Abac. i. b

B

E

I. xxx. c

D

specturi sunt. et non alius. Reposita est hec spes mea in sinu meo. Quare ergo nunc dicitis. persequimur eum et radices verbi inueniamus contra eum? Fugite ergo a facie gladii quoniam ultor iniquitatum gladius est et scitote esse iudicium.

C. S. Sopbar de impio et hypocrita auaro calumniatore paupere dicit. **Ca. XX**

Respondens autem sopbar naamitibus dixit. Idcirco cogitationes mee varie succedunt sibi. et mens in diuersa rapit. Doctrinam que me arguit audiam et spiritus intelligentie mee respondebit mihi. Hoc scio a principio et quo positus est homo super terram. Quia laus impiorum breuis sit et gaudium hypocrite ad instar puncti. Si ascenderit usque ad celum superbia. et caput eius nubes tetigerit. quasi sterquilinus in fine prodetur: et que eum viderant: dicent. vbi est? Velut somnium auolans non inuenies. transiet sicut visio nocturna. Oculus que eum viderat non videbit: neque ultra intuebitur eum locus suus. Filii eius atterentur egestate. et manus illius redet ei dolorem suum. Ossa eius implebunt vitibus adolescentie eius. et cum eo in puluere dormiet. Cum enim dulce fuerit in ore eius malus: abscondit illud sub lingua sua. Parcet illi et non derelinquet illud. et celabit in gutture suo. Panis eius in utero illius vertetur in fel aspidum intrinsecus. Diuitias que deuorauit euomet: et de ventre illius extrahet eas deus. Caput aspidum suget. et occidet eum lingua viperis. Non videat riuulos fluminis torrentis mellis et butyri. Quet que fecit omnia nec tamen consumet. Iuxta multitudinem adinventionum suarum sic et sustinebit. quoniam confringens nudauit pauperis domum. rapuit et non edificauit eam nec est satiatus venter eius. Et cum habuerit que concupiscerat: possidere non poterit. Non remansit de cibo eius. et propterea nihil permanebit de bonis eius. Cum saturatus fuerit artabitur. estuabit. et omnis dolor irruet super eum. Urinam impleat venter eius: ut emittat in eum iram furoris sui. et pluat super illum bellus suum. Fugiet arma ferrea et irruet in arcum ereus gladius eductus et egrediens de vagina sua et fulgurans in amaritudine sua. Uadent et venient super eum horribiles omnes tenebre abscondite sunt in occultis eius. Deuorabit eum ignis que non succedit. affliget relictus in tabernaculo suo. Reuelabunt celi iniquitatem eius et terra consurget aduersus eum. Apertum erit germen domus illius detrabatur in die furoris dei. Hec est pars bonis impiorum a deo et hereditas verborum eius a domino.

C. S. De prosperitate et gaudio et retributione impiorum. de paupere qui simul perit cum impio et diuitem loquitur. **Ca. XXI**

Respondens autem iob dixit. Audite que sermoes meos: et agite penitentiam. Sustinete me ut et ego loquar. et post mea si videbitur verba ridere. Nunquid contra boiorem disputatio mea est ut merito non debeam tristari? Attendite me et obstu-

percite. et supponite digitum oris vestro. Et ego quoniam recordatus fuero primefco. et concutit carnem meam tremor. Quare ergo impiorum viuunt subleuati sunt perforatis diuitibus. Semine eorum permanet coram eis: propinquorum turba et nepotum in prospectu eorum. Domus eorum secure sunt et pacate. et non est virga dei super illos. Bos eorum concepit et non abortiuit. vacca peperit et non est priuata fetu suo. Egrediantur quasi greges puilli eorum: et infantes eorum exultant iustibus. Tenent tympanum et citaram et gaudent ad sonitum organi. Ducunt in bonis dies suos: et in pacto ad inferna descendunt. Qui dixerunt deo. recede a nobis: et scient iustitiam tuam nolumus. Quis est omnipotens ut seruamus ei? Et quid nobis prodest: si orauerimus illum. Verumtamen que non sunt in manu eorum bona sua. psillum impiorum longe sit a me. Quotiens lucerna impiorum extinguetur. et superueniet eis inundatio. et dolores diuidet furoris sui? Erunt sicut palee ante faciem venti. et sicut fanilla quas turbo dispergit. Deus seruabit filios illius dolorem patris: et cum reddiderit tunc sciet. Uidebunt oculi eius interfectionem suam et de furore omnipotentis bibet. Quid enim ad eum pertinet de domo sua post se? Et si numerus mensuram eius dimidiatur. Nunquid deum docebit quod periam: qui excelsos iudicat? Iste moris robustus et sanus diues et felix: viscera eius plena sunt adipem: et medullis ossa illius irrigantur. Alius vero moritur in amaritudine anime sue absque ullis opibus. et tamen simul in puluere dormient. et vermes operient eos. Certe noui cogitationes vestras et sententias contra me iniquas. Dicis enim. Ubi est domus principis. et ubi tabernacula impiorum. Interrogate quemlibet diuitioribus: et hec eadem illum intelligere cognoscetis. Quia in diem perditionis seruatur malus et ad diem furoris ducetur. Quis arguet coram eo vias eius: et que fecit quis reddet illi. Ipse ad sepulchra ducetur: et in congerie mortuorum vigilabit. Dulcis fuit glaries coccyti. et post se omnem hominem trahet: et ante se innumera biles. Quomodo igitur consolamini me frustra cum responsio vestra repugnare ostensa sit veritati?

C. S. Eliphaz arguit iob de oppressione pauperum et in misericordia et de contemptu iudicis et penitentiam multa bona promittit. **Ca. XXII**

Respondens autem eliphaz themanites dixit. Nunquid deo potest comparari homo: etiam cum perfecte fuerit scientie? Quid prodest deo si iustus fuerit. aut quid ei proferat si immaculata fuerit vita tua. Nunquid timens arguet te: et veniet tecum in iudicium et non propter malitiam tuam plurimam et infinitas iniquitates tuas. Abstulisti enim pignus fratrum tuorum sine causa et nudos spolasti vestibus. Aquam lasso non dedisti et esurienti subtraxisti panem. In fortitudine brachii tui possidebas terram: et potenter obtinebas eam. Viduas dimisisti vacuas et lacertos pupillorum comminuisti. Propterea circumdatus es

Hat. iij. a. r. iij. c.

Respondens autem iob dixit. Audite que sermoes meos: et agite penitentiam. Sustinete me ut et ego loquar. et post mea si videbitur verba ridere. Nunquid contra boiorem disputatio mea est ut merito non debeam tristari? Attendite me et obstu-

Abiere. iij. c. Habacuc.

B

J. r. c. c. Habacuc.

Proverbia.

B

B

B

laq̄is et conturbat te formido subita. At putas
bas te tenebras nō visurum. et impetu aq̄rum
inūdanctum non oppressum iri. An cogitas q̄
deus exelso: celo sit et sup stellarum p̄ticē sub
lūmetur? Et dicis. Quid enim nouit de? Et q̄si
per caliginem iudicat. Nubes latibulus eius.
nec nostra cōsiderat. et circa cardines celi per
ambulat. Nūqd̄ semitam seculorum custodire
cupis quā calcauerūt viri iniqui q̄ sublari sunt
ante tēpus suū. et fluii? subuertit fūdamētum
eorū: Quis dicebant deo. recede a nobis. et q̄si
nihil possit facere oīpotens: estimabāt eū cum
ille ipseffret domos eorū bonis. Quorū senten
tia. p̄cul sit a me. Videbunt iusti et letabuntur
et innocens subsannabit eos. Nonne succisa est
erectio eorum. et reliq̄as eorū deuorauit ignis?
Acq̄esce igif ei. et habeto pacem. et p̄bec habe
bis fructus optimos. Suscipe ex ore illi? legē
et pone sermones ei? i corde tuo. Si reuersus
fueris ad oīpotētes edificaberis. et longe fas
cies inīqtatē a tabernaculo tuo. Dabit p̄ terra
silicē. et p̄ silice torrentes aureos. Eritq̄ oīpo
tens contra hostes tuos. et argentū coacerua
bitur tibi. Et sic sup oīpotentē delitiss afflues. et
eleuabis ad deū faciē tuā. Rogabis euz et ex
audies te. et vota tua reddes. Decernes rē et
ueniet tibi. et in vīs tuis splēdebit lumē. Qui
est humiliatus fuerit erit in gl̄ia. et qui inclina
uerit oculos suos ipse saluabitur. Saluabitur
innocens. saluabit aut mūdicia manū suarū
¶ **C. S.** Job respondet se nosse et timere po
tentiam et sententiam iudicis et in iusticia am
bulasse.

¶ **Ca. XXIII**
Respondens autē iob ait. Nuuc quoq̄
in amaritudine est sermo meus. et ma
nus plage mee aggrauata est sup ge
mitum meū. Quis mihi tribuat vt co
gnoscam et inueniam illū. et veniam vsq̄ ad so
lium eius? Ponam coram eo iudiciū. et os meū
replebo increpationibus vt sciam verba q̄ mi
hi respondeat et intelligam qd̄ loquatur mihi.
Nolo multa fortitudine contendat mecum. nec
magnitudinis sue mole me premat. Proponat
equitatem contra me: et pueniet ad victoriā iū
diciū meū. Si ad orientem iero nō apparet.
si ad occidentem nō intelligam eum. Si ad si
nistrā: qd̄ agam? Non apprehendam eū. Si
me vertam ad dex̄teram. nō videbo illū. Ipse
vero scit viam meā: et p̄babit me quasi aurum
qd̄ per ignē transit. Vestigia eius secutus est
pes meus: viam eius custodiui: et nō declinaui
ex ea. A mandatis labioꝝ ei? nō recessi: et in si
nu meo abscondi verba oris ei?. Ipse ei sol? est
et nemo auertere pōt cogitationē ei? et aīa ei?
qd̄cūq̄ voluit hoc fecit. Quis expleuerit in me
voluntatē suā: et alia multa similia p̄sto sunt ei.
Et idcirco a facie ei? turbatus sum. et cōsiderās
eū timore sollicitor. De? molluit cor meū. et oī
tens p̄urbauit me. Nō enim perī. p̄pter iminē
tes tenebras. nec faciē meā operuit caligo.
¶ **C. S.** Aliorū iniquitates describit Job et dā

nationem impiorum.

¶ **Ca. XXIII**
Aoipotentē nō sunt abscondita t̄pa.
qui autē nouerāt eā. ignorant dies ill
lius. Alij terminos transtulerunt: dis
ripuerūt greges et pauperunt eos. Asi
num pupilloꝝ abegerūt et abstulerūt p̄ pigno
re bouē vidue. Subuerterunt pauperū viā. et
oppresserunt pariter mansuetos terre. Alij q̄si
onagri in deserto egrediuntur ad opus suū vi
gilātesq̄ ad p̄das p̄parant panē liberis. Agrū
nō suū demerūt et vineam eius quē vi oppresse
rant vindemiāt. Nudos dimittunt boīes indu
menta tollentes. q̄bus nō est operimentū i frī
gore quos imbrēs montiū rigāt: et nō habētes
velamē amplectātur lapides. Uim fecerūt dep̄
dantes pupillos: et vulgū pauperē spoliauerūt
Nudis et incedentib? absq̄ vestitu et esurienti
bus tulerunt spicas. Inter acernos eorū meris
diati sunt q̄ calcatis torcularibus fitiunt. De ci
uitatibus fecerunt viros gemere: et aīa vulnes
ratorū clamanit: et de? inultū abire nō patitur
Ipsi fuerunt rebelles lumini. Nescierūt vias
eius. nec reuersi sunt per semitas illi?. Mane
p̄mo p̄surgit homicida: interficit egenū et pau
perem: per noctē vero erit quasi fur. Ocul? ad
ulteri obseruat caliginem dicens. nō me vide
bit oculus et operiet vultū suū. Perfodit in te
nebris domos sicut in die p̄dixerant sibi: et ig
norauerūt lucez. Si subito apparuerit auroꝝ
arbitrantur ymbriā mortis: et sic in tenebris q̄si
in luce ambulant. Lenis est sup faciē aq̄. Ma
ledicta sit ps ei? in terra. nec ambulet per vias
vinearum. Ad nimitū calozē transiet ab aquis
nimitū. et vsq̄ ad inferos pctm̄ illi?. Obluiscat
ei? mīa. Dulcedo illius vermes. Nō sit in reco
datione sed cōteratur sicut lignū infructuosū
Pauit em̄ sterilem et q̄ non parit: et vidue bene
nō fecit. Detrahit fortes in fortitudine sua: et cui
steterit nō credet vite sue. Dedit ei de? locū pe
nitentie et ille abutit? eo in supbia oculi aut ei?
sunt in vīs illi?. Eleuati sunt ad modicū. et nō
subsistent. et humiliabūtur sicut oīa et auferent?
et sicut summitates s̄ icarū cōterent?. q̄ si non
est ita quis me potest arguere esse mentitū: et
et ponere ante deum verba mea?

¶ **C. S.** Probat baldath q̄ nemo in conspectu
dei mundus existat.

¶ **Ca. XXV**
Respondens autē baldath suus dixit.
Potestas et terror apud eū est. q̄ facit
cōcordiā in sublimibus suis? Nunqd̄
est numerus militum illius? Et super
quem nō surget lumē illius? Nunqd̄ iustificari
pōt homo cōparatus deo. aut apparere mūd?
natus de muliere? Ecce luna etiaz nō splendet
et stelle nō sunt mūde in conspectu ei?. q̄toma
gis homo putredo: et filius hominis vermis.
¶ **C. S.** Job dicit q̄ nullū est deo ab homine
adiutoriū. p̄bet per ei? magnalia. ¶ **Ca. XXVI**

¶ **R**espondens autē iob dixit. Qui? auditor es
nūquid̄ ibecillis? Et substētas brachiū
ei? q̄ nō ē fortis? Qui dedisti p̄siliū: et for

l
s. rti. b
psalm. cvl.

puer. rti. d

Apocal. ij. f

s. iij. d

fitan illi qui non habet sapiam. et prudentiam tuam ondisti plurimam. Quē docere voluisti? Non cum q̄ fecit spiramētū? Ecce gigātes gemūt sub aq̄s et q̄ habitant cum eis. Nudus est infernus coram illo: et nullū est opimētum p̄ ditiōi. Qui extendit aq̄lonem sup̄ vacuum. et appendit terram sup̄ nichilū. Qui ligat aquas in nubib⁹ suis: vt non erūpant pariter deorsus. Qui tenet vultū solis sui. et expandit sup̄ illud nebulam suam. Terminum circūdedit aquis. vsq; dum finiantur lux et tenebre. Solūne celi cōtremiscit et pauent ad murū eius. In foytitudine illius repēte maria cōgregata sūt. et prudentia eius pcussit sup̄bus. Spūs eius ornavit celos. et obstetricate manu eius eductus ē coluber tortuosus. Ecce hec et pte dicta sunt vianus ei⁹. Et cū vix puā stillā sermōis ei⁹ audierimus. q̄s poterit tonitruū magnitudis illius intueri.

¶ C. S. De cōstantia et pfectiōe iusticie iob. et pte impij apud dñm. **Ca. XXVII**

Addidit q̄ iob assumens parabolam suam: et dixit. Cū iuit deus q̄ abstulit iudiciū meum et oipotēs q̄ ad amaritudinem adduxit aiām meam. quia donec super est balitus in me: et spūs dei in narib⁹ meis. non loq̄ntur labia mea iniquitatez nec lingua mea meditabit mendaciū. Absit a me vt iustos vos esse iudicem. Donec deficiat non recedā ab innocētia mea. Iustificatiōez me ā quā cepi tenere nō deserē. Neq; ei rephēdit me cor meū: in oī vīta mea. Sic impi⁹ inimicus meus et aduersarius meus q̄si iniquus. Que est enī spes hypocrīte si auare rapiat et non liberet deus aiām eius. Nunquid deus audiet clamorē ei⁹ cū venerit super eū angustia. Aut poterit in oipotente delectari et iuocare deū oī tpe. Docebo vos p̄ manū dei q̄ oipotēs habeat: nec absōdam. Ecce vos oēs nolitis et qd sine causa vana loq̄mini: Nec ē ps hominis ipij apud deū et bereditas violentorū quam ab oipotēte suscipient. Si multiplicati fuerit filij eius. in gladio erūt. et nepotes eius nō saturabūtur pane. Qui reliq̄ fuerint ex eo: sepe lientur in interitu et vidue illius nō plorabunt. Si comportauerit q̄si terrā argentū. et sicut lutum p̄parauerit vestimenta: p̄parabit quidez s̄ iustus vestigetur illis. et argentū innocens diuidat. Edificauit sicut tinea domū suā et sicut custos fecit ymbraclum. Diues cū dormierit n̄bil secū auferet: apiet oculos suos. et n̄bil inueniet. Appendet eū q̄si aq̄ inopia nocte op̄rimet euz tempestas. Tolle eū ventus vrens et auferet et velut turbo rapiet eum de loco suo. Emittet sup̄ eū et nō parceret: de manu ei⁹ fugiens fugiet. Stringet sup̄ eū manus suas et sibilabit sup̄ illum intuens locum eius.

¶ C. S. De ecclesia et synagoga. de inuenienda sapientia. de aduentu christi. **Ca. XXVIII**

Habet argentū venarū suarū p̄ncipia et auro locus est in quo cōflatur. Ferrum de terra tollitur. et lapis solutus calore in es vertitur. Tempus posuit tenebr⁹ et vniuersorū finē ip̄e p̄siderat. Lapides quoq; caliginis et ymbra mortis diuidit torres a populo peregrinate: eos quos oblit⁹ est p̄gentis hominis. et inuisos. Terra de qua oriebat tur panis in loco suo igni subuersa est. Locus saphyri lapides eius et glebe illius aurū. Semitam ignorauit auis nec intuitus est oculus vulturis. Non calcauerūt eas filij institorū nec p̄transiuit p̄ eam leena. Ad silicē extendit manū suā. subuertit a radicibus mōtes. In petris riuos excidit. et omne p̄ciosum vidit oculus eius. Profunda q̄ fluiorū scrutatus est. et abscondita p̄durit in lucē. Sapientia vero vbi iuenitur: et quis est locus intelligentie. Nescit homo p̄cium eius: nec inuenitur in terra sua: viter viuētū. Abyssus dicit: nō est in me et mare loquitur nō est meū. Non dabitur aurū ob r̄sum p̄ ea nec appendetur argentū in cōmutatione eius. Non p̄feretur tinctis indie coloribus nec lapidi sardonico p̄ciosissimo. vel saphyro. Nō adequabitur ei aurū vel vitruū. nec cōmutabuntur p̄ ea vasa aurū excelsa et eminecia: nō cōmemorabuntur cōparatiōe ei⁹. Trahitur aut̄ sapientia de occultis. Non adequabitur ei topazius de ethiopia. nec tincture mū diffime cōponentur. Cū ergo sapientia veniat: et quis est locus intelligentie? Abscondita est ab oculis oim vluentū volucres q̄ celi latēt. Perditiō et mors dixerunt aurib⁹ nostris audiuimus famā ei⁹. Deus intelligit viam ei⁹ et ipse nouit locū illius. Ipse enī fines mūdi intuetur et oīa q̄ sub celo sunt respicit. Qui fecit ventis p̄odus et aquas appendit in mensura. Cū ponebat pluuijs legē. et viā p̄cellis sonantib⁹. tunc vidit illas et enarrauit. et p̄parauit et inuestigauit et dicitur homini. Ecce timor dñi ipsa ē sapientia et recedere a malo intelligentia.

¶ C. S. Enarrat iob et plangit elapsam p̄speritatez et iocūditatē prioris tēporis in persona ecclesie. **Cap. XXIX**

Addidit quoq; iob assumens parabolaz suā: et dixit. Quis mihi tribuat vt sim iuxta menses p̄stinos s̄m dies q̄b⁹ de custodiebat. Cū splēdebat lucerna ei⁹ sup̄ caput meū et ad lumē ei⁹ abulabā i tenebr⁹. Sicut fui in dieb⁹ adolescentie mee q̄si secreto de⁹erat in tabernaculo meo. Cū erat oipotens meū et in circūitu meo pueri mei. Cū lauabam pedes meos butyro et petra fundebat mihi riuos olei. Cū p̄cedebā ad portā ciuitatis et in platea parabat cathedrā mihi. Videbant me iuuenes et absōdebant et senes assurgētes stabant. Principes cessabant loqui: et digitū suū perponebant ori suo. Vocē suā cobibebāt duces et lingua eorū gutturi suo adberēbat. Auris audiens beatificabat me: et oculus videns testimonium reddebat mihi eo q̄ liberassem paup̄e

B

L

D

A

1. Job. iij. d

B

L

Ps. clyij.

Prover. lib
Ibid. iij.
Sapientia

Ps. c.
Prover. 4

Ps. c.

rem vocefertem et pupillum cui non esset ad
 futor. Benedictio p̄turi super me veniebat. et
 cor vidue consolatus suus. Iusticia indutus suus
 et vestiu me sicut vestimento et diademate in
 dicio meo. Oculi sui ceco et pes claudo. Pas
 eram pauperum et causam quas nesciebam di
 ligentissime inuestigaba. Contereba molas in
 qui: et de dentibus illis aufereba predam. Diceba
 q̄ in nidulo meo moriar et sicut palma multu
 plicabo dies. Radix mea aperta est secus aq̄s
 et ros morabitur in messione mea. Gloria mea
 semper inuonabitur: et arcus meus in manu
 mea instaurabitur. Qui me audiebant: expecta
 bant sententiam: et intenti tacebant ab consilio
 meo. Verbis meis addere nihil audebant. et su
 per illos stillabat eloquiu meum. Expectabant
 me sicut pluuias. et os suum ap̄iebant quasi ad
 imbrem serotinum. Si q̄m rideba ad eos non cre
 debant et lux vultus mei non cadebat in terra
 Si voluissim ire ad eos: sedebam p̄mus. Lun
 ḡ sederem quasi rex circumstante exercitu: era
 tamen merentium consolator.

¶ L. S. Enarrat et plangit iob mala p̄ntis te
 poris: et hereticorum p̄figuratur futuram maliciam.

Nunc aut derident me iunio **XXX**
 res tempore quorum non dignabar pa
 tres ponere cum canibus gregis mei.
 Quorum virtus manuum mihi erat p
 nibilo: et vita ipsa putabantur indigni. Egesta
 te et fame steriles qui rodebant in solitudine
 squalentes calamitate et miseria. Et mande
 bant verbas et arborum cortices. et radice sunt
 perorum erat cibus eorum. Qui de conuallibus
 ista rapientes: cum singula repperissent. ad ea
 cum clamore currebant. In desertis habitabant
 torrentium et in caernis terre vel super glaream
 Qui inter huiusmodi letabantur: et esse sub sen
 tibus delicias computabant. Filii stultorum et igno
 bilium et in terra penitus non pariter. Nunc in
 eorum canticum versus sum. et factus sum eis in
 puerbium. Abominantur me et longe fugiunt a me
 et faciem meam conspuere non verentur. Pharetra
 enim suam apuit et afflicti me. et frenum posu
 it in os meum. Ad dexteram orientis calamitatis
 mee ilico surrexerunt. Pedes meos subuerterunt
 oppresserunt quasi fluctibus semitis suis. Dissi
 pauerunt itinera mea. insidiati sunt mihi et p
 ualuerunt et non fuit qui ferret auxilium. Quasi ru
 pro muro et ap̄ta ianua irruerunt super me: et ad
 meas miseras deuoluti sunt. Redactus suus in
 nihilum. Abstulit quasi ventus desiderium meum et ve
 lut nubes pertransit salus mea. Nunc aut in me
 metipso marcessit anima mea et possidet me di
 es afflictionis. Nocte os meum p̄foratur dolori
 bus. et qui me comedunt non dormiunt. In mul
 titudine eorum p̄sumis vestimentum meum: et quasi ca
 pitio tunice succintherunt me. Copatus sum luto
 et assimilatus sum faulle et cineri. Flamo ad te
 et non eraudis me: sto et non respicis me. Omu
 taris mihi in crudeliter: et in duritia manus tue
 aduersaris mihi. Eleuasti me et quasi super vetum po

nes elisisti me valde. Scio quod morti trades me
 ubi p̄stituta est domus omni viuenti. Verum non ad
 p̄sumptionem eorum emittis manum tuam et si corru
 rint ipse saluabis. Flebam quondam super eo qui affli
 ctus erat: et compatiebar anima mea pauperi. Expe
 ctabam bona. et venerunt mihi mala. p̄stolabar
 lucem. et eruperunt tenebre. Interiora mea es
 serbuerunt absque vlla reque: p̄uenerunt me dies
 afflictionis. Meres incedebam: sine furore con
 surgens. in turba clamabam. Frater sui draconus
 et socius strutionum. Latus mea denigrata est su
 per me et ossa mea aruerunt pro caumate. Ver
 sa est in luctum cithara mea et organum meum
 in vocem fluentium.

¶ L. S. Catbalogus virtutum ipsius Job ponitur.
 cui attestatio appetit teste iudice. **XXI**

PEpigi fedus cum oculis meis: ut ne
 cogitarem quid de virgine. Quam enim
 prem haberet in me deus desuper. et
 hereditatem oipotens de excelsis. Nunc
 quod non perditio est iniquo et alienatio operantis.
 iniusticia. Nonne ipse p̄siderat vias mea et cum
 ctos gressus meos dinumerat. Si ambulauit in
 vanitate et festinauit in dolo pes meus: appen
 dat me in statera iusta: et sciat deus simplicitatem
 meam. Si declinauit gressus meus de via: et si
 cutus est oculus meus cor meum: et in manibus
 meis adhesit macula: serua et alius comedat. et p
 genes mea eradicet. Si deceptum est cor meum
 super muliere. et si ad ostium amici mei insidiatus
 sum. scortum alterius sit vxor mea: et super illam incur
 uent alius. Hoc enim nephas est et iniquitas maxi
 ma ignis versus ad perditionem deuorans et omnia erad
 cans genimina. Si p̄cepti subire iudicium cum ser
 uo meo et ancilla mea. cum disceptaret aduersus
 me. Quid enim faciam cum surrexerit ad iudicandum
 deus et cum q̄sierit: quid respondebo illi? Nunc quod non in
 vtero fecit me qui et illum operatus est: et formauit
 me in vulua virginitatis. Si negaui quod volebam paupe
 ribus et oculos vidue expectare feci. Si comedi
 buccellam meam solus: et non comedit pupillum et ea
 quod ab infantia mea creuit mecum miseratio. et de
 vtero matris mee egressa est mecum. Si desperi
 p̄tereunte eo quod non habueris indumentum: et abs
 que op̄imento pauperem. Si non benedixerunt mihi la
 tera eius. et de velleribus ouium meorum calefactus
 est. Si leuaui super pupillum manum meam etiam cum
 viderem me in porta superiorum: bumerus meus a iun
 ctura sua cadat. et brachium meum cum suis ossibus
 confringat. Sp̄ enim quasi tumetes super me fluctus
 timui deum: et pedus eius ferre non potui. Si pu
 tauit aurum robur meum: et obriso dixi fiducia mea
 Si letatus sum super multis diuitiis meis: et quia
 plurima repperit manus mea. Si vidi solem cum
 fulgeret: et lunam incendentes dare. et letatus est
 in abscondito cor meum. et osculatus sum manum
 meam ore meo qui est iniquitas maxima. et negatio
 contra deum altissimum. Si gausus sum ad ruis
 nam eius qui me oderat: et exultauit quod inuenisset
 eum malum. Non enim dedi ad peccandum guttur meum
 ut expeterem maledicens animam eius. Si non

Prou. v. b
 i. xxxiii. c

B

Luce. xvi. a

L

Prou. xvii. a
 D

dixerunt viri tabernaculi mei: quis det de carnis
bus eius ut saturemur. Foris non mansit pegrinus:
ostium meum viatori paruit. Si abscedi quasi
homo per meum: et celavi in sinu meo iniquitates
meas. Si expandi ad multitudinem nimiam: et de
spectio propinquorum terruit me et non magis ta
cui. nec egressus super ostium. Quis mihi tribuat
auditorum: ut desiderium meum audiat omnipotens. et
librum scribat ipse qui iudicat. ut in humero meo
portet illum et circumdem illum quasi coronam mihi: per
singulos gradus meos pronuntiabo illum: et quasi
principio offeram eum. Si adversus me terra mea
clamat: et cum ipsa sulci eius desilet. Si fructus eius
comedit absque pecunia: et animam agricolarum eius
aspirat: pro frumeto oris mihi tribulus et pro bo
deo spina.

C. L. S. Respondere iob tres viri nolunt eo
quod iustus sibi videretur. tacentibus amicis iob
indignatus. Belusheorum insipientiam arguit. et
suam iactat prudentiam. **Ca. XXXII**

O miserunt autem tres viri isti respondere iob
eo quod iustus sibi videretur. Et iratus in
dignatusque est belus filius barachel bu
zites de cognatione ram. Iratus est
autem adversum iob eo quod iustum se esse diceret co
ram deo. Porro adversum amicos eius indigna
tus est eo quod non invenissent rationem rationabilem. sed
tamen modo condemnassent iob. Igitur belus expectavit
iob loquentem. eo quod seniores essent qui loquebantur.
Cum autem vidisset quod tres respondere non potuissent:
iratus est vehementer. Respondensque belus filius bara
chel buzites dixit. Junior super tempore. vos autem an
tiiores. Idcirco dimisso capite veritus sum vo
bis iudicare meam sententiam. Sperabam enim quod etas
plurior loqueretur. et annorum multitudo doceret sa
pientiam. Sed ut video spiritus est in hominibus et in
spiratio omnipotentis dat intelligentiam. Non sunt
longevi sapientes. nec senes intelligunt iudicium
Ideo dicam audite me. ostendam vobis etiam ego me
am sapientiam. Expectavi enim sermones vestros: audi
vi prudentiam vestram. Donec disceptarem in ser
monibus vestris et donec putabam vos aliquid
dicere: considerabam. Sed ut video non est qui pos
sit arguere iob: et respondere ex vobis sermonibus
eius. Ne forte dicatis: invenimus sapientiam. deus
proiecit eum non homo. Nihil locutus est mihi. et ego
non sum sermones vestros respondebo illi. Eximue
runt. nec responderunt ultra abstuleruntque a se elo
quium. Quia igitur expectavi: et non sunt locuti
steterunt: nec responderunt ultra. respondebo et ego
propter meam. et ostendam scientiam meam. Plenus sum
enim sermonibus et coartat me spiritus uteri mei.
En venter meus quasi mustum absque spiraculo quod
lagunculam novam dirumpit. Loquar et respirabo
paululus aperiam labia mea et respondebo. Non ac
cipiam personam viri: et deum homini non equi
bo. Nescio enim quid diu subsistam: et si post modum
cum tollat me factor meus.

C. L. S. De belus quilibet deus loquitur et erudiat: in
crepet et propiciat. et tribus vicibus operatur. ubi quod de
incarnatione domini prophetavit. **Ca. XXXIII**

Audi igitur iob eloquia mea et omnes sermo
nes meos ausculta. Ecce aperui os
meum loquar lingua mea in fanci
bus meis. Simpliciter corde meo ser
mones mei. et sententiam labia mea pura loquentur.
Spiritus dei fecit me. et spiraculum omnipotentis vi
vificavit me. Si potes respondere mihi. et adversus
faciem meam persiste. Ecce et me sicut et te fecit
deus et de eodem luto ego qui formatus sum. Ve
rumtamen miraculum meum non te terreat: et eloque
ria mea non sit tibi gravis. Dixisti ergo in auribus
meis: et vocem verborum tuorum audiivi. Quia
dus sum ego et absque delicto immaculatus. et non
est iniquitas in me. Quia querelas in me repe
rit ideo arbitratus est me inimicum sibi. Posuit in
neruo pedes meos. custodiunt omnes semitas me
as. Hoc est ergo in quo non es iustificatus. Rursus
debo tibi. quia maior sit deus boie. Adversus eum
pretendis. quod non ad omnia verba responderit tibi. Sed lo
quitur deus et secundo idipsum non repetit. Per som
nium in visione nocturna. quasi irruit sopor super bo
mies. et dormiunt in lectulo. Tunc aperit aures viro
rum et erudit eos instruit disciplinam ut auertat
boiem ab his que fecit. et liberet eum de superbia eru
ens animam eius a corruptioe et vitam illi ut non tra
seat in gladium. Increpatque pro dolore in lectulo
et omnia ossa eius marcescere facit. Abominabilis ei
fit in vita sua panis et aqua illi quasi cibum an de
siderabilis. Labescet caro eius et ossa que tecta fuerant
nudabuntur. Appropinquabit corruptio animae eius. et
vita illi mortiferus. Si fuerit pro eo angelus lo
quens vni de millibus ut annunciet bois equitatem
misereris eius et dicet. Libera eum ut non descen
dat in corruptioem. Inveni in quo eius propitius
Consumpta est caro eius a supplitibus. reuertatur
ad dies adolescentie sue. Deprecabis deum et pla
cabilis ei erit: et videbit faciem eius in subilo et
reddet boi iusticiam suam. Respiciet boies et dices
Peccavi et vere deliqui. et ut eram dignus non rece
pi. Liberauit animam suam ne periret in interitum
sed vivens lucem videret. Ecce hec omnia operatur
deus tribus vicibus pro singulos ut renocet animas
eorum a corruptioe et illuminet luce viventium
Attende iob et audi me: et tace dum ego loquor
Si autem habes quod loquaris. responde mihi. Loque.
Volo enim te apparere iustum. Quod si non ha
bes. audi me. tace et docebo te sapientiam

C. L. S. Laudat belus equitatem dei: iusticiam confide
ratem et ultionem. increpat iob flagella. **XXXIII**

Pronunciavit itaque belus etiam hec
locutus est. Audite sapientes ver
ba mea et eruditi auscultate me.
Auris enim verba probat. et gut
tur escas gustu diiudicat. Iudicium eliga
mus nobis et inter nos videamus quid sit
melius. Quia dixit iob iustus sum et deus sub
vertit iudicium meum. In iudicando enim me me
daciuz est violenta sagitta mea absque ullo pec
cato. Quis est vir ut est iob qui bibit subsannas

riones quasi aqua qui graditur cum operantibus
 iniquitates: et ambulat cum viris impiis: Dixit
 enim. Non placebit vir deo etiam si cucurrerit cum
 eo. Ideo viri cordati audite me. Absit a deo impietas:
 et ab omnipotente iniquitas. Opus enim
 bovis reddet ei: et iuxta vias singulorum restituet
 eis. Vere enim deus non prodegnabit frustra: nec omni-
 potens subuertet iudicium. Quae constituit alium
 super terram: aut quae posuit super orbem quae fabri-
 catus est. Si dixerit ad eum cor suum spiritus illius
 et statim ad se trahet. Deficiet omnis caro simul et
 homo in cinerem reuertetur. Si habes ergo in-
 tellectus audi quod dicam: et ausculta vocem eloquii
 mei. Nunquid qui non amat iudicium sanari poterit?
 Et quod tu enim qui iustus es in terra condemas? Qui
 dicit regi apostata qui vocat duces impios. qui
 non accipit personas principum nec cognouit tyran-
 num cum disceptaret contra pauperem. Opus enim
 manuum eius sunt universi. Subito morientur et in
 media nocte turbabuntur populi. et pertransibunt et
 auferent violentum absque manu. Oculi enim eius
 super vias hominum: et omnes gressus eorum considerat:
 Non sunt tenebrae et non est umbra mortis: ut
 abscondantur ibi qui operantur iniquitates. ne-
 que enim ultra in hominibus potestate est ut veniat ad
 deum in iudicium. Conteret multos innume-
 rabiles et stare faciet alios pro eis. nouit enim ope-
 ra eorum. et ideo inducet noctem et conterentur.
 Quasi impios percussit eos in loco videntium.
 Qui quasi de industria recesserunt ab eo: et om-
 nes vias eius intelligere noluerunt ut pueri-
 re facerent ad eum clamorem egeni et audiret
 vocem pauperum. Ipso enim concedente pacem:
 quis est qui condemnet? Et quo absconderit vul-
 tum: quis est qui contempletur eum? Et super gentes
 et super omnes homines. qui regnare facit hominem hypo-
 crita propter peccata populi. Quia ergo ego lo-
 cutus sum ad deum: te quae non prohibebo. Si erra-
 uisti: tu doce me. Si iniquitatem locutus sum: vl-
 tra non addam. nunquid a te deus expectat eam
 quae displicuit tibi? Tu enim cepisti loqui et non ego
 Quod si quid nostri melius loquere? Viri intelli-
 gentes loquantur mihi: et vir sapiens audiat me
 Job autem stulte locutus est. et verba illius non so-
 nant disciplinam. Pater mihi: probetur iob usque ad
 finem. ne desinas ab homine iniquitatis: qui ad-
 didit super peccata sua blasphemiam. Inter nos in-
 terim constringatur. et tunc ad iudicium pro-
 cecet sermonibus suis deum.

C. S. Non deo sed homini prodest aut nocet
 pietas aut impietas hominis quod pro iusto iudicio
 deus differt vindictam.

C. S. Dixit beliu secundo quod deus flagellat
 ut erudiat. tribulat. ut saluet. quod Job humiliat ut
 timeat excelsus quem ei describit. Ca. XXXVI

Addens quoque beliu hoc locutus est. Su-
 stine me paululum. et indicabo tibi. Ad-
 huc enim habeo quod pro deo loquar. Res-
 petam scientiam meam a principio et ope-
 ratorem meum probabo iustum. Vere enim absque
 mendacio sermones mei: et perfecta scientia pro-
 babitur tibi. Deus potentes non abiicit cum et
 ipse sit potens. sed non saluat impios et iudicium
 pauperibus tribuit. Non auferet a iusto oculos
 suos: et reges in solio collocat in perpetuum
 et illi eriguntur. Et si fuerint in catenis et vin-
 ctiantur funibus pauperum: indicabit eis opera eorum
 et scelera eorum: quia violenti fuerunt. Reuelabit quae
 aurem eorum ut corripiat. et loquetur ut reuertatur
 ab iniquitate. Si audierit et obserauerit
 complebunt dies suos in bono. et annos suos
 in gloria. Si autem non audierint: transibunt pro gla-
 dium: et consumentur in stulticia. Simulatores
 et calidi prouocant iram dei: neque clamabunt cum
 vinciti fuerint. Morietur in tempestate anima
 eorum: et vita eorum inter effeminatos. Eripiet
 de angustia sua pauperes et reuelabit in tribu-
 latione aurem eius. Igitur saluabit te de ore
 angusto latissime et non habete fundamentum
 subter se. Requies autem mensis tue erit ple-
 na pinguedine. Causa tua quasi impij iudica-
 ta est. cum iudiciumque recipies. Non te ergo supe-
 ret ira ut aliquem opprimas: nec multitudo dor-
 norum inclinabit te. Depone magnitudinem tuam
 absque tribulatione et omnes robustos fortitudi-
 dine. Ne protrahas noctem: ut ascendant populi
 pro eis. Cave ne declines ad iniquitatem. Hanc
 enim cepisti sequi post miseriam. Ecce deus excelsus
 in fortitudine sua et nulli ei similis in legis-
 latoribus. Quis poterit scrutari vias eius. aut
 quis audeat ei dicere. operatus es iniquitate?
 Memento quod ignores opus eius de quo cecid-
 erunt viri. Omnes homines vident eum. unus
 quisque intuetur procul. Ecce deus magnus vincens
 scientiam nostram. Numerus annorum eius
 inestimabilis. Qui auferit stillas pluuie. et effu-
 dit imbres ad iustarum gurgitum quae de nubibus fluunt.

es contra eum? Porro si iuste egriss quid dona-
 bis ei: aut quid de manu tua accipiet? Dominus
 qui similis tui est nocebit impietas tua. et filius
 bovis adiunabit iusticia tua. Propter multitudi-
 nem caluniarum clamabunt et euilabunt pro-
 pter vim brachij tyrannorum. Et non dicit ubi est
 deus qui fecit me. qui dedit carmina in nocte.
 Qui docet nos super iumenta terre et super volu-
 cres celi erudit nos. Ibi clamabunt et non exau-
 diet propter superbiam malorum. Non ergo frustra
 audiet deus et omnipotens causas singulorum intu-
 ebatur. Etiam cum dixeris. non considerat: iudica-
 re coram illo et expecta eum. Nunc enim non infert
 furorem suum: nec vlascitur scelus valde. Ergo
 iob frustra aperit os suum: et absque scientia ver-
 ba multiplicat.

C. S. Dixit beliu secundo quod deus flagellat
 ut erudiat. tribulat. ut saluet. quod Job humiliat ut
 timeat excelsus quem ei describit. Ca. XXXVI

Addens quoque beliu hoc locutus est. Su-
 stine me paululum. et indicabo tibi. Ad-
 huc enim habeo quod pro deo loquar. Res-
 petam scientiam meam a principio et ope-
 ratorem meum probabo iustum. Vere enim absque
 mendacio sermones mei: et perfecta scientia pro-
 babitur tibi. Deus potentes non abiicit cum et
 ipse sit potens. sed non saluat impios et iudicium
 pauperibus tribuit. Non auferet a iusto oculos
 suos: et reges in solio collocat in perpetuum
 et illi eriguntur. Et si fuerint in catenis et vin-
 ctiantur funibus pauperum: indicabit eis opera eorum
 et scelera eorum: quia violenti fuerunt. Reuelabit quae
 aurem eorum ut corripiat. et loquetur ut reuertatur
 ab iniquitate. Si audierit et obserauerit
 complebunt dies suos in bono. et annos suos
 in gloria. Si autem non audierint: transibunt pro gla-
 dium: et consumentur in stulticia. Simulatores
 et calidi prouocant iram dei: neque clamabunt cum
 vinciti fuerint. Morietur in tempestate anima
 eorum: et vita eorum inter effeminatos. Eripiet
 de angustia sua pauperes et reuelabit in tribu-
 latione aurem eius. Igitur saluabit te de ore
 angusto latissime et non habete fundamentum
 subter se. Requies autem mensis tue erit ple-
 na pinguedine. Causa tua quasi impij iudica-
 ta est. cum iudiciumque recipies. Non te ergo supe-
 ret ira ut aliquem opprimas: nec multitudo dor-
 norum inclinabit te. Depone magnitudinem tuam
 absque tribulatione et omnes robustos fortitudi-
 dine. Ne protrahas noctem: ut ascendant populi
 pro eis. Cave ne declines ad iniquitatem. Hanc
 enim cepisti sequi post miseriam. Ecce deus excelsus
 in fortitudine sua et nulli ei similis in legis-
 latoribus. Quis poterit scrutari vias eius. aut
 quis audeat ei dicere. operatus es iniquitate?
 Memento quod ignores opus eius de quo cecid-
 erunt viri. Omnes homines vident eum. unus
 quisque intuetur procul. Ecce deus magnus vincens
 scientiam nostram. Numerus annorum eius
 inestimabilis. Qui auferit stillas pluuie. et effu-
 dit imbres ad iustarum gurgitum quae de nubibus fluunt.

que preteunt cuncta super. Si voluerit exten-
dere nubes quasi tentorium suum. et fulgurare lu-
mine suo desuper: cardines quoque maris operiet.
Per bec enim iudicat populos et dat escas
multis mortalibus. In manibus abscondit lu-
cem. et precipit ei vt rursus adueniat. Annun-
ciat de ea amico suo quod possessio eius sit et ad eam
possit ascendere.

CL. S. De predicatoribus designatis per nu-
bes. et de predicatione per lucem et pluuias. et quod deus
enarrari non potest. **Cap. XXXVII**

Super hoc cepauit cor meum et motus
est de loco suo. Audiet auditiones in
terrore vocis eius et sonum de ore illius
precedentem. Subter omnes celos ipse con-
siderat: et lumen illius super terros terre. Post
eum rugiet sonitus: tonabit voce magnitudinis
sue. et non inuestigabis cum audita fuerit vox eius.
Tonabit deus in voce sua mirabiliter. qui facit
magna et inscrutabilia. Qui precipit nixit de-
scendat in terram. et bisemis pluuibus et imbris for-
titudinis sue. Qui in manu omnium hominum si-
gnat: vt nouerint singuli opera sua. Ingrediet
bestia latibulum suum et in antro suo morabitur.
Ab interioribus egrediet tempestas. et ab ar-
cturo frigus: stante deo concrescit gelu: et rur-
sum latissime fundunt aque. Frumentum deside-
rat nubes et nubes spargunt lumen suum. Que
lustrant cuncta per circuitum quocumque eas volu-
tas gubernantis duxerit ad omne quod precepit illis
super faciem orbis terrarum. siue in vna tribu. siue
in terra sua. siue in quocumque loco misericordie
sue eas iusserit inueniri. Ausculta bec iob. sta et
confidera mirabilia dei. Nunquid scis quoniam precepit
deus pluuibus vt ostenderet lucem nubibus eius? Nu-
quid nosti semitas nubium magnas et perfectas
scientias? Nonne vestimenta tua calida sunt cum
plata fuerit terra austro? Tu forsitan cum eo fa-
bricatus es celos. qui solidissimi quasi ere fusi
sunt. Ostende nobis quid dicamus illi. Nos quod
pe inuoluimur tenebris. Quis narrabit ei quod lo-
quor? Etiam si locutus fuerit. homo deuorabitur. ac
nunc non vident lucem. Subito aer cogetur in
nubes et ventus transiens fugabit eas. Ab aqua
lone aurum venit: et a deo formidolosa lauda-
tio. Digne eum inuenire non possumus. Magna
fortitudine et iudicio et iusticia. et enarrari non
potest. Ideo timebunt eum viri et non audebunt
contemplari omnes qui sibi vident esse sapientes.

CL. S. Loquens dominus ad iob et enarrans mirabi-
lia que fecit ab initio. probat quod non similis sibi.

Respondens autem dominus **XXXVIII**
iob de turbine. dixit. Quis est iste
inuoluens sententias sermonibus in-
peritis. Accinge sicut vir lumbos tuos:
interrogabo te. et responde mihi. Ubi eras
quando ponebam fundamenta terre? Indica
mihi si habes intelligentiam. Quis posuit mensu-
ras eius si nosti vel quis tetendit super eam li-
neam? Super quo bases illius solidate sunt?
Aut quis demisit lapidem angularem eius cum

me laudarent simul astra matutina: et subla-
rent omnes filii dei? Quis conclusit ostium ma-
re quando erupibat quasi de vulua procedens.
cum ponerem nubem vestimentum eius. et ca-
ligine illud quasi pannis infantie obuoluerem.
Circumdedi illud terminis meis. et posui vectem
et ostia: et dixi. Usque huc venies. et non proce-
des amplius. et hic confringes tumetes fluctus
tuos. Nunquid post ortum tuum precepisti dis-
luculo: et ostendisti aurore locum suum. et tes-
nuisti concutiens extrema terre. excussisti im-
pios ex ea? Restituet vt lutum signaculum. et
stabit sicut vestimentum. Auferetur ab impijs
lux sua. et brachium excelsum confringetur. Nu-
quid ingressus es profundum maris et in nouis
simis abyssi deambulasti? Nunquid aperte sunt
tibi porte mortis. et ostia tenebrosa vidisti. Nu-
quid considerasti latitudinem terre? Indica mi-
hi si nosti omnia in qua via lux habitet et tene-
brarum quis locus sit: vt ducas vnquam ad
terminos suos. et intelligas semitas domus eius.
Sciebas tunc quod nasciturus esses. et numerus
dierum tuorum noueras? Nunquid ingressus
es thesauros nixis. aut thesauros gradinis as-
peristi. que preparauit in tempus hostis. in die
em pugne et belli? Per quam viam spargitur
lux diuiditur estus super terram. Quis dedit
vebementissimo imbris cursum. et viam sonans
tis tonitruum. vt plueret super terram absque bo-
mine in deserto vbi nullus mortalium comora-
tur vt impleret inuiam et desolatam. et produ-
ceret herbas virentes. Quis est pluuie pater.
vel quis genuit stillas rosis? De cuius vtero eg-
gressa est glacies et gelu de celo quis genuit.
In similitudinem lapidis aque durant et sup-
ficies abyssi constringitur. Nunquid conunge-
re valebis micantes stellas plades aut gyrus
arcturi poteris dissipare? Nunquid producis lu-
ciferum in tempore suo. et vespertum super fines
terre consurgere facis. Nunquid nosti ordinem
celi. et pones rationem eius in terra. Nunquid
eleuabis in nebula vocem tuam: et impetus aqua-
rum operiet te? Nunquid mittes fulgura et ibunt
et reuertentia dicent tibi assumus? Quis posu-
it in visceribus hominis sapientiam: vel quis
dedit gallo intelligentiam? Quis enarrabit ce-
lorum rationem et concentum celi quis dormi-
re faciet? Quando fundabatur puluis in terram
et glebe compingebantur. Nunquid captes lee-
ne predam: et animam catulorum eius imple-
bis: quando cubant in antris et in specubus
insidiantur. Quis preparat coruo escam suam
quoniam pulli eius clamant ad deum vagientes eo-
quod non habeant cibos.

CL. S. Enarrat dominus magnalia que fecit in
ecclesia. de leena et coruo. de ibicibus et ceteris
aialibus et auibus. **Cap. XXXIX**

Nunquid nosti tempus partus ibicum
in petris vel parturientes cernas ob-
seruasti. Dinumerasti menses conce-
ptus earum. et scisti tempus partus

earum. Incuruant ad fetum et parunt: et rugitus emittunt. Separant filii earum et pergunt ad pastum: egrediuntur et non reuertentur ad eas. Quis dimisit onagrum liberum et vincula eius quis soluit. Eui dedit in solitudine domum et tabernacula eius in terra saluginis? Contemnit multitudinem civitatis. clamorem et actoris non audit. Circumspicit mores pascue sue. et virtutia que perquirat. Nunquid volet rhinoceros servare tibi. aut morabitur ad presepe tuum. Nunquid alligabis rhinocerotas ad arandum loro tuo. aut confringet glebas vallium post te. Nunquid fiduciam habebis in magna fortitudine eius. et derelinques ei labores tuos? Nunquid credes illi quoniam sementem reddat tibi et aream tuam congreget? Penna strutionis similis est penis berodii et accipitris. Quoniam dereliquit ova sua in terra tu forsitan in pulvere calefacies ea? Obliviscitur quod pes concalcet ea. aut bestia agri conterat. Duratur ad filios suos quasi non sint sui frustra laboravit nullo timore cogente. Privavit enim eam deus sapientiam nec dedit illi intelligentiam. Cum tempus fuerit in altum alas erigit: desiderat equum et ascensorem eius. Nunquid prebebis equo fortitudinem: aut circumdabis collo eius binnitum? Nunquid suscitabis eum quasi locustas? Gloria narium eius terror: terram vngula fodit. Exultat audacter: in occursum pergit armatis. Contemnit pavorem: nec cedit gladio. Super ipsum sonabit pharetra. vibrabit hasta et clypeus. Feruens et fremens sorbet terram: nec reputa tube sonare clangores. Ubi audierit bucinam. dicit vobis: procul adoratur bellum exhortationem ducum: et violatum exercitus. Nunquid per sapientiam tuam plumescit accipiter expendens alas suas ad austrum. Nunquid ad preceptum tuum eleuabitur aquila: et in arduis ponet nidum suum? In petris manet. in prupertis silicibus commoratur. atque in accessis rupibus. Inde contemplantur: et de longe oculi eius prospiciunt. Pulli eius lambunt sanguinem. et ubicunque cadaver fuerit statim adest. Et adiecit dominus et locutus est ad iob. Nunquid qui contendit cum deo tam facile conquiescit? Utique qui arguit deum deus et respondere ei. infidens autem iob domino: dixit. Qui leniter locutus sum: respondere quod possum. Manum meam non ponam super os meum. Unum locutus sum. quod utinam non dixisset. et alterum quibus ultra non addam.

¶ De behemoth et malicia eius. de reprehensione malicie. d. m. b. r. s. et d. auricia et superbia eius

¶ **R**espondens. autem dominus iob de turbie dixit accinge sicut vir lumbos tuos: interrogabo te et indica mihi. Nunquid irritum facies iudicium meum et condemnabis me ut iustificeris? Et si habes brachium sicut deus et voce simili tonas: circumda tibi decorem et in sublime erigere. et esto: gloriosus. et speciosus induere vestibus. Disperge superbos in furore tuo: et confunde eos et respice cunctos oculos arrogantem humilia. Respice cunctos

superbos et confunde eos et contere impios in loco suo. Absconde eos in pulvere simul et facies eorum demerge in foueam. et ego confitebor quod saluare te possit deus tua. Ecce behemoth quem feci tecum: fenem quasi bos comedit. Fortitudo eius in lumbis eius: et virtus illius in umbilico ventris eius. Stringit caudam suam quasi cedrum nervi testicularum eius propleti sunt. Os eius velut fistule eris. cartilago illius quasi lamie ferree. Ipse est principium viarum dei. Qui fecit eum applicabit gladium eius: buic montes herbas ferunt. Omnes bestie agri ludunt ibi sub umbra dormit in secreto calami in locis humentibus. Protegunt umbra umbra eius circumdabunt eum salices torretis. Ecce absorbebit fluvium et non mirabitur. et habet fiduciam quod influat iordanis in os eius. In oculis eius quasi hamo capiet eum et in sudibus perforabit nares eius. An extrahere poteris leviathan hamo et fune ligabis ligam eius? Nunquid pones circulum in naribus eius aut armilla perforabis maxillam eius? Nunquid multiplicabit ad te preces aut loquetur tibi mollia. Nunquid fieret tecum pactus et accipies eum seruum sempiternum? Nunquid illudes ei quasi si autem et ligabis eum ancillis tuis? Et occidetur enim amici. dividunt illum negociatores. Nunquid implebis sagenas pelle eius: et gurgustinum piscium capite illius? Pones super eum manum tuam. Omentum belli. Nec ultra addas loqui. Ecce spes eius frustrabitur eum: et videntibus cunctis precipitabitur.

¶ De ratione et potentia iob. ¶ **Ca. XLI**

¶ **N**on quasi crudelis suscitabo eum. Quis enim resistere potest vultui meo et quis ante dedit michi ut reddas ei? Omnia que sub celo sunt mea sunt. Non parca ei verbis potentibus: et ad deprecandum compositis. Quis reuelabit faciem indumentum eius: et in medium oris eius quis intrabit? Porras vultus eius quis aperiet. Per gyrum dentium eius formido. corpus illius quasi scuta fusilia compactum squamis se pimentibus. Una vni congiungitur: et ne spiraculum quidem incedit per eas. Una alteri adhaerebit et tenentes se nequaquam separabuntur. Sternutatio eius splendor ignis et oculi eius ut palpebre diluculi. De ore eius lampades procedunt sicut tede ignis accense. de naribus eius procedit fumus sicut olle succese atque feruentis. Halitus eius prunas ardere facit: et flamma de ore eius egreditur. In collo eius morabitur fortitudo et faciem eius procedit egestas. Ombra carnum eius coherentia sibi. Mittet contra eum fulmina: et ad locum alium non ferent. Os eius indurabitur tanquam lapis: et strigetur quasi malleatoris incus. Cum sublatus fuerit: timebunt angeli: et territi purgabuntur. Cum apprehenderit eum gladius subsistere non poterit neque hasta neque torax. Reputabit eum quasi paleas ferrum et quasi lignum putridum es. Non fugabit eum vir sagittarius: in stipulam

Dasi. iij. c

E

D

A

Biere. l. g

B

D versi sunt ei lapides funde. Quasi stipulā estu-
mabit malleū ⁊ deridebit vibrantē bastā. Sub
ipso erūt radij solis: et sternet sibi aurū quasi
lutū. Feruescere faciet quasi ollā pfundū maris
et ponet quasi cū vnguēta bulliūt. Post eum lu-
cebit semita. estimabit abyssum quasi senescen-
tē. Non est super terram ptās que cōparet ei.
quif factus est vt nullū tīmeret. Omne sublimē vi-
det. ipse ē rex sup vnīversos filios superbie.
¶ C. S. De oblatione ⁊ oratione iob p amīcis
suis. et duplicatōe ouīs eius et camelozū. bouz
et asinarū. et de gloria eius. de datis ei liberis
et de obitu ipsius.

R Espondens autē iob dño: dicit. Scio
qz omnia potes. et nulla te laet cogita-
tio. Quis est iste qui celat cōsiliū abs-
qz scientia? Ideo insipienter locutus
sum: et que vltra modum excedūt sciam meam
Audi et ego loquar: interrogabo te ⁊ rñde mi-
hi. Auditu auris audiui te: nūc autē oculus me-
us videt te. Idcirco ipse me respōdendo. et ago pe-
nitentiā in fauilla ⁊ cinere. Postq̄ autē locutus
est dñs verba hec ad iob dicit ad eliphā thēma-
nitē. Iratus est furor meus in te et in duos a-
micos tuos qm̄ nō estis locuti corā me rectum
sicut seruus meus iob. Sumite ergo vobis se-
ptem thauros et septē arietes. et ite ad seruum
meū iob. et offerte holocaustū pro vobis. Iob
autem seruus meus orabit pro vobis. faciē ei⁹
suscipiāt nō vobis imputet stulticia. Neqz em̄
locuti estis coram me rectū sicut seruus meus
iob. Abierunt ergo eliphā thēmanites et bas-
dat suites. et sopbar naamatbites. et fecerūt si-
cut locutus fuerat dñs ad eos. ⁊ suscepit dñs fa-
ciem iob. Dominus q̄ cōuersus ē ad penitentiā
iob. cum oraret ille pro amīcis suis. Et addidit
dominus omnia quecūqz fuerant iob duplicia
Uenerunt ad eum om̄s fratres sui et vnīverse
sorores sue et cuncti qui nouerāt eū prius. ⁊ co-
mederunt cū eo panē in domo eius. Et moue-
runt super eū caput et consolati sunt eū super
om̄i malo qd̄ intulerat dñs sup eū: et dederunt
ei vnusquisqz ouē vnā et inaurē aureā vnā. Do-
minus autē benedixit nouissimis iob magis q̄
p̄ncipio eius. Et facta sunt ei quattuordecim
milia ouium. et sex milia cameloz et mille iug-
ga boum. et mille asine. et fuerunt ei septē filij
⁊ tres filie. Et vocauit nomē vnus diē. ⁊ nomē
secūde cassiā. et nomen tertie cornustibij. Non
sunt autē inuēte mulieres speciose sicut filie iob
in vnīversa terra. Deditqz eis pater suus herē-
ditatē in̄ fratres earū. Uixit autē iob post fla-
gella hec. centū q̄draginta annis. et vidit filios
suos et filios filioz suoz vscqz ad quartā ḡna-
tionē. et mortuus est senex et plenus dierum.

¶ Explicat liber iob. Incipit prolog⁹ bea-
ti Hieronymi presbyteri in psalterium.
P salterium romē dudū positus emēda-
rem: ⁊ iuxta septuaginta interpretes
licet cursim: magna tñ ex parte corre-
per. m. Quod quia. rursus videtis o paula et

eustochium scriptozum vicio deprauatum. plus
q̄ antiquum errorem quam nouam emendati-
onem valere: me cogitis vt veluti quodam no-
uali. scissum iam aruum eterream. et obliquis
sulcis renascentes spinas eradicem equum es-
se dicentes. vt quod crebro male pululat. crebri-
us succidatur. Unde consueta prefatōe cōmo-
neo. tam vos quibus forte labor iste desudat q̄
eos qui exemplaria istiusmodi habere volue-
runt. et que diligenter emēdaui. cum cura et di-
ligentia transcribatur. Notet sibi vnusquisqz vl-
tiam lineam vel radiantia signa. i. obelos
vel asteriscos. et vbiqz viderit virgulam p̄-
cedentem. ab ea vscqz ad duo puncta que imp̄-
simus. sciat in septuaginta translatoribus pl̄
haberi: vbi autem perspexerit stelle similitudi-
nem. de hebreis voluminibus additum noue-
rit eque vscqz ad duo p̄cta. iuxta theodotionis
dūtarat editionem. qui simplicitate sermonis
a septuaginta interpretibus nō discordat. Hec
ergo et vobis et studioso cuiqz fecisse me sciēs
non ambigo multos fore qui vel inuidia vel su-
percillio malint contemnere videri preclara q̄
discedere. et de turbulēto magis riuo q̄ de pu-
rissimo fonte potare.

¶ Explicat prologus. Incipit liber hym-
nozū vel soliloquiorum. Psalm⁹ dauid. I

B eatus vir qui
non abiit in consilio im-
piorum. et in via peccato-
rum nō stetit: et in cathē-
dra pestilentie nō sedit.
Sed in lege dñi voluntas
ei⁹: et in lege eius medita-
bitur die ac nocte. Et
erit tanq̄ lignum qd̄ pla-
tatum est secus decursus
aquarū: qd̄ fructū suū dabit in tpe suo. Et foliū
eius non defluet: et om̄ia quecūqz faciet p̄spe-
rabuntur. Nō sic impij nō sic: sed tanq̄ puluis
quē p̄ncipit ventus a facie terre. Ideo nō resur-
gunt impij in iudicio: neqz peccatores in p̄silio
iustozū. Quis nouit dñs viam iustozū: et iter im-
piorum peribit. ¶ Psalmus dauid. II

Q uare fremuerunt gētes: ⁊ populi me
meditati sunt inania. Astiterūt reges
terre ⁊ p̄ncipes conuenerunt in vnū
aduersus dominū: et aduersus t̄pm
eius. Dirūpamus vincula eozū: et p̄ncipiam⁹
a nobis iugum ipsozū. Qui habitat in celis irri-
debit eos: ⁊ dñs subsannabit eos. Tūc loquet̄
ad eos in ira sua: ⁊ in furore suo turbabit eos
Ego autē p̄stitui sum rex ab eo sup syon montē
sc̄tm eius: p̄dicās p̄ceptū ei⁹. Dñs dixit ad me
fill⁹ meus es tu: ego hodie genui te. Postula a
me ⁊ dabo tibi gētes hereditatē tuā: ⁊ possessi-
onē tuā terminos terre. Reges eos in p̄ga ser-
rea: ⁊ tāq̄ vas figuli p̄fringes eos. Et nunc re-
ges itelligite: erudimini q̄ indicat⁹ terrā. Ser-
uite dño in timore: ⁊ exultate ei cōtremor. Ap-

f. act.

Ephe.

Dicere.

Act. iij. e.

T. iij. ro. f.

Hebre. l. b.

Act. iij. e.

Apoca. l. iij. c. xix. s.

prebendite disciplinā : ne qñ irascat dñs r pe/ reatis devia iusta. Eñ exarserit in breui ira ei? beati om̃s qui cōfidunt in eo. ¶ Psalmus dauid cum fugeret a facie absalon filij sui. III

1. petri. c. l. i.

Domine quid multiplicati sunt qui tribulant me? multi insurgunt aduersum me. Multi dicunt aie mee: nō ē sal? ip̃i in deo eius. Tu autē dñe susceptor meus es: gloria mea et exaltās caput meū. Uoce mea ad dominum clamaui: et exaudiuit me de monte sancto suo. Ego dormiui et soporatus: et exurret i q: dñs suscepit me. Non timebo milia ppli circūdant̃ me: erurge dñe saluum me me fac deus meus. Qm̃ tu percussisti oēs aduersantes mihi sine causa: dentes peccatorū p̃truisisti. Dñs ē salus: et super populum tuū bñdictio tua. ¶ In finē i carminib? ps̃ dauid. III

ep̃to. iij. f

Quam inuocare exaudiuit me deus iusticie mee: in tribulatione dilatasti mihi. Miserere mei: et exaudi orationē meā. Fili hoīz vsq; quo graui corde: ut quid diligitis vanitatē et queritis mēdaciū? Et scitote qm̃ mirificauit dñs sanctū suū: do minus exaudiet me cū clamaui ad eū. Irascimini et nolite peccare: que dicitis in cordib? vestris: et in cubilibus vestris p̃pūgimini. Sacrificate sacrificiū iusticie et sperate in domino: multi dicunt quis ostēdit nobis bona. Signatū est super nos lumen vultus tui domine: dedisti leticiam in corde meo. A fructu frumenti vini et olei sui: multiplicati sunt. In pace in idipsum: dormiā et requiescam. Quoniam tu domine singulariter in spe: constituisti me. ¶ In finem pro ea que hereditatē cōsequit. ps̃ dauid. IV

1. ioh. ro. iij. b

Verba mea auribus percipe domine: intellige clamorem meum. Intende voci orationis mee: rex meus et deus meus. Quoniam ad te orabo domine: mane exaudies vocem meam. Mane astabo tibi et videbo: quoniam non deus volens iniquitatem tu es. Neq; habitabit iuxta te malignus: neq; permanebūt iniusti ante oculos tuos. Odis omnes qui operantur iniquitatem: perdes omnes qui loquuntur mendaciū. Virum sanguinū et dolosum abominabit dñs: ego autē in multitudine misericordie tue. Introibo in domum tuam: adorabo ad templum sanctū tuum in timore tuo. Domine deduc me in iusticia tua: ppter inimicos meos dirige in conspectu tuo viam meā. Qm̃ nō est in ore eorum veritas: cor eorum vanum est. Sepulchrum patens est est guttur eorū: linguīs suis dolose agebant: iudica illos deus. Decidant a cogitationibus suis: s̃m multitudinem impietatum eorum expelle eos: quoniam irritauerunt te domine. Et letent oēs qui sperant in te: in eternū exultabunt et habitabis in eis. Et gloriabuntur in te omnes qui diligūt nomen tuū: qm̃ tu bñdices iusto. Domine vt scuto bone voluntatis tue coronasti nos. ¶ In finem in carminibus pro octaua. ps̃ dauid. VI

Domine ne i furore tuo arguas me: neq; in ira tua corripas me. Miserere mei dñe qm̃ infirmus sum: sana me dñe qm̃ cōturbata sunt ossa mea. Et aia mea turbata est valde: sed tu dñe vsq; quo. Conuertere dñe et eripe aiam meam: saluum me fac propter misericordiam tuam. Qm̃ nō est in morte q memo: sit tui: in inferno autem q̃s confitebitur tibi. Laboraui in gemitu meo: lauabo p̃ singulas noctes lectū meū lacrymis meis stratū meum rigabo. Turbatus est a furore oculus me? inueteraui inter om̃s inimicos meos. Discedite a me om̃s qui operamini iniquitatem: qm̃ exaudiuit dñs vocē fletus mei. Exaudiuit dñs deprecationem meā: dñs orationē meam suscepit. Erubescant et cōturbeuf vebemēter om̃s inimici mei: pueritentur et erubescāt valde velociter. ¶ In finem psalmus dauid quem cantauit dño p̃ verbis chusi filij gemini. VII

1. petri. v. i.

Mat. vij. d et. xv. d Luce. xv. f

Domine deus me? in te speraui: saluum me fac ex oibus psequētib? me et libera me. Neqñ rapiat vt leo aiaz meā: dñ nō ē q̃ redimat neq; q saluum faciat. Dñe de? meus si feci istud: si est iniquitas in manibus meis. Si reddidi retribuentib? mihi mala: decidā merito ab inimicis meis inanis. Persequat infirmus aiam meam et comprehēdat: et pulcet in terra vitam meā et gloriam meā in puluerem deducat. Exurge dñe in ira tua: et exaltare in finib? inimicorū meorum. Et exurge dñe deus me? in p̃cepto qd̃ mādaisti: et synagogas populorū circūdabit te. Et ppter hanc in altū regredere: dñs iudicat p̃p̃os. Iudica me dñe s̃m iusticiam meā: et s̃m innocentia meā super me. Consumetur neq̃tia peccatorum: et diriges iustum scrutās corda et renes deus. Iustū adiutorium meū a dño: qui saluos facit rectos corde. De? iudex iustus fortis et patiens: nunqd̃ irascet per singulos dies. Nisi cōuersi fueritis gladiū suū vibrant: arcum suū tetendit et parauit illū. Et in eo parauit vasa mortis: sagittas suas ardentibus effecit. Ecce parturit iniusticiā: concepit dolorem et peperit iniquitatem. Lacus aperuit et effodit eum: et incidit in foueam quam fecit. Conuertetur dolor eius in caput ei? et in verticem ipsius iniquitas eius descendet. Cōfitebor dño s̃m iusticiam eius: et psallaz nomen domini altissimi. ¶ In finē p̃ torcularibus ps̃ dauid. VIII

Job. xv. b

1. ioh. iij.

Domine dñs noster: q̃ admirabile est nomen tuum in vniuersa terra. Qm̃ eleuata est magnificentia tua sup celos. Ex ore infantū et lactentū p̃fecisti laudē ppter inimicos tuos: vt destruas inimicū et vltorē. Qm̃ videbo celos tuos opa digitorū tuorū: lunā et stellas q̃ tu fundasti. Quid ē hō q̃ memor es ei? aut fili? hoīs qm̃ vifitas eū? Dimuisti eū paulom? ab angel? glia et bonore coronasti eū: et p̃stituisti eū sup opa

Mat. xxi. b

Psalterium

Ibidem manuū tuarū. Omnia subiecisti sub pedibus ei: oues et boues vniuersas: insup et pecora cāpi. Volucres celī et pisces marī: qui perambulāt semitas maris. Dñe dñs noster: q̄ admirabile est nomē tuū in vniuersa terra. **C** In finē ps̄ occultis filiis ps̄ dd.

I. ct. r. j. xxxvi.

Confitebor tibi dñe i toto corde meo: narrabo oīa mirabilia tua. Letabor et exultabo in te: psallā nomini tuo altissime. In cōuertendo inimicū meū retrorsum: infirmabūtur et peribunt a facie tua. qm̄ fecisti iudiciū meū et causam meā: sedisti super thronū qui iudicas iusticiā. Increpasti gētes et peristi impij: nomē eorū delesti in eternū et in seculū seculi. Inimici defecerunt frumē in finem: et ciuitates eorū destruxisti. Peristi memoria eorū cū sonitu: et dñs in eternū pmanet. Parauit in iudicio thronū suū et ipse iudicabit orbem terre in equitate: iudicabit p̄p̄os in iusticia. Et factus est dñs refugium pauperū: adiutor in oportunitatibus in tribulatione. Et sperent in te qui nouerunt nomē tuū: qm̄ nō dereliquisti querentes te dñe. Psallite dño q̄ habitant in syon: annunciate inter gētes studia ei. Qm̄ requirens sanguines eorū recordatus est: non est oblitus clamorem pauperū. Misere mei dñe: vide humilitatē meā de inimicis meis. Qui exaltas me de portis mortis: vt annūciem om̄s laudationes tuas in portis filie syō. Exultabo in salutarī tuo: infixe sunt gentes in interitu quem fecerunt. In laqueo isto quem absconderunt: comprehensus est pes eorū. Eo cognoscetur dñs iudicia facies: in operibus manū suarū comprehensus est peccator. Conuertantur peccatores in infernū: omēs gentes q̄ obliuiscuntur deū. Qm̄ nō in fine oblitio erit pauperis: patientiā pauperū nō peribit in finē. Exurgit dñe nō confortetur homo: iudicent gētes in cōspectu tuo. Constitue dñe legistatores sup eorū: vt sciant gentes qm̄ homines sunt. Ut quid dñe recessisti longe: despicias in oportunitatibus in tribulatione. Dum supbit impij incenditur pauper: cōprehenduntur in cōsilijs q̄bus cogitat. Qm̄ laudatur peccator in desiderijs aīe sue: et iniquū benedicitur. Et exacerbauit dñm peccator: sm̄ multitudinē ire sue nō queret. Non est deus in conspectu eius: inquinatae sunt viē illi in oī tpe. Auferūtur iudicia tua a facie eius: oīm inimicorū suorū dñabitur. Dixit em̄ in corde suo: non mouebo: a generatiōe in generationem sine malo. Cuius maledictione os plēnū est et amaritudine et dolo: sub lingua eius labor et dolor. Sedet in insidijs cū diuitibus in occultis vt interficiat innocentē. Oculi eius in pauperē respiciunt: insidiat in abscondito quasi leo in spelūca sua. Insidiatur vt rapiat pauperem: rapere pauperem dum attrahit eum. In laqueo suo humiliabit eum: inclinat se et cadet cū dñatus fuerit pauperū. Dixit em̄ in corde suo oblitus est deus: auertit facies suā ne videat in finē. Exurge dñe deus et exaltet ma-

s. vi.

i. r.

nus tua: ne obliuiscaris pauperū. Propter qd̄ irritauit impij deū: dixit em̄ in corde nō req̄ret. Tides qm̄ tu laborē et dolorē p̄sideras: vt tradas eos in manū tuas. Tibi derelictus est pauper: orphano tu eris adiutor. Cōtere brachiū p̄dū et maligni: q̄ref p̄ctm̄ illi et nou inuenies. Dñs regnabit in eternū et in sc̄m seculi: p̄bitis gentes de terra illi. Desideriū pauperū exaudiuit dñs: p̄parationē cordis eorū audiuit auris tua. Iudicare pupillo et hūili: vt nō apponat ultra magnificare se bō sup trā. **C** In finē ps̄ dd. X

In dño p̄fido quō dicitis aīe mee tras migra i montē sicut passer. Qm̄ ecce p̄ctōres intenderūt arcū: parauerunt sagittas suas in pharetra: vt sagittēt in obscuro rectos corde. Qm̄ q̄ p̄fecisti destruxerunt iustū aut qd̄ fecit: dñs in tēplo sc̄o suo: dñs in celo sedes ei. Oculi ei in pauperes respiciūt: paupere ei interrogat filios boīm. Dominus interrogat iustū et impiū: q̄ aut diligit iniquitates odit aīam suā. Pluet sup p̄ctōres leq̄os: ignis et sulphur et spūs p̄cellarū ps̄ calicis eorū. Qm̄ iustus dñs et iusticias dilexit: equitatē vidit vultus eius. **C** In finē ps̄ dd p̄ octaua. XI

Saluū me fac dñe qm̄ defecit sanctus: qm̄ diminue sūt vitates a filiis boīum. Vana locuti sunt vnusq̄sq̄ ad primū suū: labia dolosa in corde corde locuti sunt. Disperdat dñs vniuersa labia dolosa: et linguā magniloquā. Qui dixerūt: linguā nr̄a magnificabim: labia nr̄a a nobis sunt: q̄s noster dñs est. Propter miserā inopiā et gemitū pauperū nūc eturgā dicit dñs. Ponā in salutarī fiducialiter agā in eo. Eloquia dñi eloq̄a casta: argentū igne examinātū: p̄batū terre purgatum septuplū. Tu dñe seruabis nos et custodies nos: a generatiōe hac in eternū. In circuitu impij ambulāt: sm̄ altitudinē tuā multiplicasti filios boīm. **C** In finē ps̄ dd. XII

Quō dñe obliuisceris me in fine: vsq̄quo auertis faciē tuā a me. Quādiū ponā cōsilia in aīa mea dolorē in corde meo p̄ diem: vsq̄quo exultabit inimicus meus sup me: respice et exaudi me dñe deus meus. Illumina oculos meos: ne vnq̄ obdormiā in morte: neq̄m dicat inimicus meus: p̄uaui aduersus eum. Qui tribulāt me exultabit si morus fuero: ego aut in misericordia tua speraui. Exultabit cor meum in salutarī tuo: cantabo dño q̄ bona tribuit mihi: et psallaz nomini dñi altissimi. **C** In fine ps̄ dauid. XIII

Dixit insipies in corde suo: nō est deus. Corrupti sunt et abominabiles facti sūt in studijs suis: non est q̄ faciat bonū: nō est vsq̄ ad vnū. Dñs de celo p̄spexit sup filios boīm: vt videat si est intelligens aut requirēs deū. Omēs declinauerunt simul inutiles facti sunt: nō est q̄ faciat bonū: nō est vsq̄ ad vnū. Sepulcrū patēs est guttur eorū: liguis suis dolose agebant: venenū aspidū sub labijs eorū. Quorū os maledictione et amaritu-

Habacu. i. d. s. it.

I. lxxv.

s. vi.

i. lxx.

i. lxx.

s. v. rbo. d.

is boīm. d.

dsine plenum est: veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem. Eorritio et infelicitas iuvis eorum: et via pacis non cognoverunt: non est timor dei ante oculos eorum. Nonne cognoscent omnes qui operantur iniquitatem qui deorum: aut plebem meam sicut escam panis? Dominum non invocaverunt: illic trepidaverunt timore ubi non erat timor. Quoniam dominus in generatione iusta est: consilium inopis conspuerunt: quoniam dominus spes eius est. Quis dabit egypton salutare israel: cum adverterit dominus captivitatem plebis sue: exultabit iacob et letabitur israel. **In fine psalmi dauid.**

l. xxv.

l. iij.

Domine quis habitabit in tabernaculo tuo: aut quis requiescet in monte sancto tuo? Qui ingreditur sine macula: et operatur iustitiam. Qui loquitur veritatem in corde suo: qui non egit dolus in lingua sua. Nec fecit primo suo malum: et obprobrium non accepit adversus primos suos. Ad nihilum ductus est in conspectu eius malignus: timores autem domini glorificat. Qui iurat primo suo et non decipit: quia pecunia sua non dedit ad usuram et munera super innocentes non accepit. Qui facit bec: non commovebitur in eternam.

Tituli inscripti ipsi dauid.

Quoniam speravi in te domine deus meus tu: quoniam honorum meorum non eges. Sanctis qui sunt in terra eius: misericors est omnes voluntates meas in eis. Multiplicate sunt infirmitates eorum: postea acceleraverunt. Non congregabo puenticula eorum de sanguinibus: nec memor ero nominum eorum per labia mea. Dominus pars hereditatis mee et calicis mei: tu es qui restitues hereditatem meam mihi. Funes ceciderunt mihi in preclaris: et enim hereditas mea preclara est mihi. Benedicam dominum qui tribuit mihi intellectum: insuper et versus ad noctem increpaverunt me renes mei. Proinde debam dominum in conspectu meo semper: quoniam a dextris est mihi ne commovear: propter hoc letatum est cor meum et exultavit lingua mea: insuper et caro mea requiescet in spe. Quoniam non derelinques animam meam in inferno: nec dabis sanctum tuum videre corruptionem. Notas mihi fecisti vias vite: adimplebis me leticia cum vultu tuo: delectationes in dextera tua versus in finem.

Act. ij. c.

Act. xij. e.

Quoniam speravi in te domine deus meus tu: quoniam honorum meorum non eges. Sanctis qui sunt in terra eius: misericors est omnes voluntates meas in eis. Multiplicate sunt infirmitates eorum: postea acceleraverunt. Non congregabo puenticula eorum de sanguinibus: nec memor ero nominum eorum per labia mea. Dominus pars hereditatis mee et calicis mei: tu es qui restitues hereditatem meam mihi. Funes ceciderunt mihi in preclaris: et enim hereditas mea preclara est mihi. Benedicam dominum qui tribuit mihi intellectum: insuper et versus ad noctem increpaverunt me renes mei. Proinde debam dominum in conspectu meo semper: quoniam a dextris est mihi ne commovear: propter hoc letatum est cor meum et exultavit lingua mea: insuper et caro mea requiescet in spe. Quoniam non derelinques animam meam in inferno: nec dabis sanctum tuum videre corruptionem. Notas mihi fecisti vias vite: adimplebis me leticia cum vultu tuo: delectationes in dextera tua versus in finem.

Oratio dauid.

Audi domine iustitiam meam: intende deprecationem meam. Auribus percipe orationem meam: non in labiis dolosis. De vultu tuo iudicium meum prodeat: oculi tui videant equitatem. Probasti cor meum et visitasti nocte: igne me examinasti et non est inuenta in me iniquitas. Ut non loquar os meum opera bonorum propter verba labiorum tuorum ego custodivi vias duras. Perfice gressus meos in semitis tuis: ut non moveantur vestigia mea. Ego clamavi quoniam exaudisti me. deus inclina aurem tuam mihi et exaudi verba mea. Dirigifica misericordias tuas: qui saluos facis sperantes in te. A resistibus dextere tue custodi me: ut pupillam oculi. Sub vni-

bra alarum tuarum protege me: a facie impiorum qui me affligerunt. Inimici mei animam meam circumdederunt adipem suum et cluserunt os eorum locutum est superbiam. Projicientes me nunc circumdederunt me: oculos suos statuerunt declinare in terram. Susceperunt me sicut leo parat ad predam: et sicut catulus leonis bitans in abditi. Et surge domine pueni eum et supplat a eum eripe animam meam ab impio: frameam tuam ab inimicis manuum tue. Domine a paucis de terra divide eos in vita eorum: et de absconditis tuis adimpletus est venter eorum. Satiati sunt filii: et diuiserunt reliquias suas puillis suis. Ego autem in iusticia apparebo conspectui tuo: satiabor cum apparuerit gloria tua. **In fine nem puero domini dauid qui locutus est domino per verba canticum bui in die qui eripuit eum dominus de manu omnium inimicorum eius. et de manu saul et dixit.**

Domine fortitudo mea: dominus firmamentum meum et refugium meum et liberator meum. Deus meus adiutor meus: et spabo in eum. Protector meus et cornu salutis mee: et susceptor meus. Laudans invocabo dominum: et ab inimicis meis saluus ero. Circumdederunt me dolores mortis: et torquentes iniquitatis perturbaverunt me. Dolores inferni circumdederunt me: occupaverunt me laquei mortis. In tribulatione mea invocavi dominum et ad deum meum clamaui. Et exaudivit de templo sancto suorum vocem meam: et clamor meus in conspectu eius introiit in aures eius. Commota est et tremuit terra: fundamenta montium turbata et commota sunt quoniam iratus est eis. Ascendit fumus in ira eius et ignis a facie eius et arsit: carbones succensi sunt ab eo. Inclinauit celos et descendit: et caligo sub pedibus eius. Et ascendit super cherubin et volavit: volavit super penas ventorum. Et posuit tenebras latibulum suum in circuitu eius tabernaculum eius: tenebrosa aqua in nubibus aeris. Prefulgure in conspectu eius nubes transierunt: grando et carbones ignis. Et intonuit de celo dominus: et altissimus dedit vocem suam: grando et carbones ignis. Et misit sagittas suas et dissipavit eos: fulgura multiplicavit et turbavit eos. Et apparuerunt fontes aquarum: et reuelata sunt fundamenta orbis terrarum. Ab increpatione tua domine: ab inspiratione spiritus ire tue. Misit de summo et accepit me: et assumpsit me de aquis multis. Eripuit me de inimicis meis fortissimis: et ab his qui oderunt me quoniam confortati sunt super me. Preuenerunt me in die afflictionis mee: et factus est dominus protector meus. Et eduxit me in latitudinem: saluum me fecit quoniam voluit me. Et retribuet mihi dominus secundum iustitiam meam: et secundum puritatem manuum mearum retribuet mihi. Quia custodivi vias dominus: nec impietate gessi a deo meo. Quoniam omnia iudicia eius in conspectu meo: et iustitias eius non repulsi a me. Et ero immaculatus cum eo: et observabo me ab iniquitate mea. Et retribuet mihi dominus secundum iustitiam meam: et secundum puritates manuum mearum in conspectu oculorum eius. Cum sancto sanctus eris: et cum viro innocente innocens eris. Et cum ele-

ij. Re. xx. c. i. xij.

ij. Re. xij. a

cto electus eris: et cum peruerso puerteris. Quoniam tu populum bene saluum facies: et oculos superborum humiliabis. Quoniam tu illuminas lucernam meam domine: deus meus illumina tenebras meas. Quoniam in te eripiar a temptatione: et in deo meo transgrediar murum. Deus meus impolluta via eius: eloquia domini igne examinata: protector est omnium sperantium in se. Quoniam quis deus preter dominum: aut quis deus preter deum nostrum. Deus qui percipit me virtute. et posuit immaculatam viam meam. Qui perfecit pedes meos tanquam ceruorum: et super excelsa statuens me. Qui docet manus meas ad plium: et posuisti sicut arcum creum brachia mea. Et dedisti mihi protectionem salutis tue: et dextera tua suscepit me. Et disciplina tua correxit me in fine: et disciplina tua ipsa me docebit. Dilatasti gressus meos subtus me: et non sunt infirmata vestigia mea. Persequar inimicos meos et comprehendam illos: et non conuertar donec deficient. Confringam illos nec poterunt stare: cadent subtus pedes meos. Et percipisti me virtute ad bellum: et supplantasti insurgentes in me subtus me. Et inimicos meos dedisti mihi dorsum: et odietes me disperdisti. Clamauerunt nec erat qui saluos faceret ad dominum: nec exaudivit eos. Et continuam eos ut puluerem ante faciem ventis: ut lutum platearum delebo eos. Eripies me de contradictionibus populi: constitues me in caput gentium. Populus quem non cognouit seruauit mihi: in auditu auris obediuit mihi. Filii alieni mentis sunt mihi: filii alieni inueterati sunt: et claudicauerunt a semitis suis. Uiuat dominus et benedictus deus meus: et exaltet deus salutis mee. Deus qui das vindictas mihi et subdit populos sub me: liberator meus de inimicis meis iracundis. Et ab insurgentibus in me exaltabis me: a viro iniquo eripies me. Propterea confitebor tibi in nationibus domine: et nomen tuo psalmum dicam. Magnificans salutes regis eius: et facies misericordiam christo suo dauid: et semini eius usque in seculum. ¶ In fine psalmi domini. XVIII

Qui enarrant gloriam dei: et opera manuum eius annunciat firmiter. Dies diei eructat verbum: et nox nocti indicat scientiam. Non sunt loquela neque firmos: quorum non audiant voces eorum. In omnem terram eruit sonus eorum: et in fines orbis terre verba eorum. In sole posuit tabernaculum suum: et ipse tanquam spiritus procedens de tabernaculo suo. Exultauit sicut gigas ad currendam viam: a summo celo egressio eius. Et occursum eius usque ad summum eius: nec est qui se abscondat a calore eius. Quia domini immaculata conuertens auras: testimonium domini fidele sapientiam prestant puulis. Iusticie domini recte letificantes corda: preceptum domini lucidum illuminans oculos. Timor domini sanctus permanens in seculum seculi: iudicia domini vera iustificata in semetipsa. Desiderabilia super aurum et lapidem preciosum multum: et dulciora super mel et fauam. Et sicut seruum tuum custodit ea: in custodiendis illis retributio multa. Delicta quis intelligit: ab occultis meis munda me: et ab alienis peccato seruo tuo. Si mei non fuerint delicta tunc immaculatus ero: et emunda-

bor a delicto maximo. Et erunt ut conplaceat eloquia oris mei: et meditatio cordis mei in conspectu tuo semper. Domine adiutor meus: et redemptor meus. ¶ In fine psalmi domini. XIX

Exaudiet te dominus in die tribulationis: protegat te nomen dei iacob. Mittat tibi auxiliium de sancto: et de syon tueaf te. Memori sit omnis sacrificium tuum: et bolarum tuum pingue fiat. Tribuat tibi sicut cor tuum: et omne consilium tuum confirmet. Letabimur in salutari tuo: et in nomine dei nostri magnificabimur. Impleat dominus omnes petitiones tuas: nunc cognouit quoniam saluum fecit dominus christum suum. Et audi et illum de celo sancto suo: in potentatibus salu dextere eius. Hi in curribus et hi in equis: nos autem in nomine domini dei nostri inuocabimus. Ipsi obligati sunt et ceciderunt: nos autem surreximus et erecti sumus. Domine saluum fac regem: et exaudi nos in die qui inuocauerimus te. ¶ In fine psalmi domini. XX

Domine in virtute tua letabitur rex: et super salutare tuum exultabit uehementer. Desiderium cordis eius tribuisti ei: et uoluntate laborum eius non fraudasti eum. Quoniam preuenisti eum in benedictionibus dulcedis: posuisti in capite eius coronam de lapide precioso. Vita petiit a te et tribuisti ei: longitudinem dierum in seculum: et in seculum seculi. Magna est gloria eius in salutari tuo: gloria et magnam decorem impones super eum. Quoniam dabis eum in benedictione in seculum seculi: letificabis eum in gaudio cum vultu tuo. Quoniam rex sperat in domino et in misericordia altissimi non commouebit. Inueniat manus tua omnibus inimicis tuis: dextera tua inueniat omnes qui te oderunt. Pones eos ut clibanum ignis in tempore uultus tui: dominus in ira sua conturbabit eos et deuorabit eos ignis. Fructum eorum de terra pedes: et semen eorum a filiis hominum. Quoniam declinauerunt in te mala: cogitauerunt consilia que non potuerunt stabilire. Quoniam pones eos dorsum: in reliquiis tuis preprobabitur tui eorum. Exaltare domine in virtute tua: cantabimus et psallemus virtutes tuas. ¶ In fine psalmi pauis per susceptione matutina. XXI

Deus deus meus respice in me: quare me dereliquisti: longe a salute mea uerba delictorum meorum. Deus meus clamabo per diem et non exaudies: et nocte et non ad insipientiam mihi. Tu autem in sancto habitas: laus israel. In te sperauerunt patres nostri: spauerunt et liberaasti eos. Ad te clamauerunt et salui facti sunt: in te spauerunt et non sunt confusi. Ego autem sum uermis et non homo: opprobrium hominum et abiectionis plebis. Quis uidentes me deriserunt me: locuti sunt labiis et mouerunt caput. Sperauit in domino eripiat eum: saluum faciet eum quoniam uult eum. Quoniam tu es qui extraxisti me de ventre: spes mea ab uerbis matris mee: in te protectus sum et uero. De ventre matris mee deus meus es tu: ne discesseris a me. Quoniam tribulatio prima est: quoniam non est qui adiuuet. Circumdede runt me uultus multorum: tauri pingues obsederunt me. Apuerunt super me os suum: sicut leo rapiens et rugiens. Sicut aqua effusus sum: et dispersa sunt omnia

1. xliij.
ij. Re. xliij. c
j. xliij

ij. Re. xliij. d
Roma. xv. b

Roma. x. d

mat. xxv
Job. xij

Deb. ij

1. Cor. x. f

6. xliij.

Intra ossa mea. Factum est cor meum tanq̄ cera
 liquefscens: in medio ventris mei. Aruit tanq̄
 cista virtus mea et lingua mea adbesit faucibus
 meis: et in puluerem mortis deduxisti me.
 Quoniam circumdederunt me canes multi: cō
 filium malignantium obsedit me. Foderūt ma
 nus meas et pedes meos: dinumerauerūt oīa
 ossa mea. Ipsi vero considerauerunt et inspe
 rerunt me: diuiserunt sibi vestimenta mea: et
 super vestem meam miserunt sortem. Tu autē
 domine ne elongaueris auxilium tuum a me:
 ad defensionem meam cōspice. Erue a framea
 deus animam meam: et de manu canis vnicā
 meam. Salua me ex ore leonis: et a cornibus
 unicornium humilitatem meam. Narrabo no
 men tuuz fratribus meis: in medio ecclesie lau
 dabo te. Qui timetis dominum laudate eum:
 vniuersum semen iacob glorificate eum. Time
 at eum omne semen israel: quoniam spreuit ne
 q̄ desperit deprecationem pauperis. Nec ad
 uertit faciem suam a me: et cum clamarem ad
 eum exaudivit me. Apud te laus mea in eccle
 sia magna: vota mea reddam in conspectu ti
 mentium eum. Edent pauperes et saturabun
 tur: et laudabūt dominum qui requirit eum:
 uiuent corda eorum in seculum seculi. Remini
 scentur et conuententur ad dominum: vniuer
 se fines terre. Et adorabunt in conspectu eius:
 vniuerse familie gentium. Quoniam domini est re
 gnum: et ipse dñabit gētuz. Manducauerūt et
 adorauerūt oēs pingues terre: in conspectu es
 ius cadent omnes qui descendunt in terram.
 Et anima mea illi uiuet: et semen meum serui
 et ipsi. Annūciabit dño gñatio ventura: et an
 nunciabunt celi iusticiam eius: populo qui nas
 scetur quē fecit dominus. **Ps̄ dauid. XXII**

Mat. xvii. e
Job. xix. e

Deb. ii. c

Dominus regit me et nihil mihi deerit:
 in loco pascue ibi me collocauit. Sup
 aquam refectionis educauit me: ani
 mam meam cōuertit. Deduxit me su
 per me semitas iusticie: propter nomen suum
 Nam et si ambulauero in medio ymbre mortis
 non timebo mala: quoniam tu mecum es. Virga
 tua et baculus tuus: ipsa me cōsolata sunt. Pa
 rasti in conspectu tuo mensam aduersus eos q̄
 tribulāt me. Impinguasti in oleo caput meū:
 et calix meus inebrians q̄ preclarus ē. Et mise
 ricordia tua subsequet me: oībus diebus vite
 mee. Et vt inhabitē in domo domini in lōgiu
 dinē dieruz. **Ps̄ dd̄ in p̄ma sabbati. XXIII**

L. Cor. i. f

6. p̄m.

Domini est terra et plenitudo eius or
 bis terrarum: et vniuersi qui habitant
 in eo. Quia ipse super maria fundas
 uit eum: et super flumina prepara
 uit eum. Quis ascendet in montem domini:
 aut quis stabit in loco sancto eius. Innocens
 manibus et mūdo corde qui non accepit in va
 no animam suam: nec iurauit in dolo proximo
 suo. Hic accipiet benedictionē a dño: et miam
 a deo salutari suo. Hec ē gñatio q̄rētium eum:
 q̄rētium faciē dei iacob. Attollite portas p̄nci

pes vestras: et eleuamini porte eternales: et
 introibit rex glie. Quis est iste rex glie: domi
 nus fortis et potēs: dñs potens in plio. Attol
 lite portas p̄ncipes v̄ras et eleuamini porte
 eternales: et introibit rex glie. Quis ē iste rex
 glie: dñs virtutum ipse est rex glorie.

In finem psalm̄ dd̄. XXIII
Ad te dñe leuaui aīam meā: de
 in te cōfido nō erubescā. Neq̄ irris
 deant me inimici mei: etenim vniuer
 si q̄ sustinēt te nō confundent. Confundant omēs
 iniqua agentes: supuacue. Uias tuas dñe de
 monstra mihi: et semitas tuas edoce me. Diri
 ge me in veritate tua et doce me q̄ tu es salua
 tor me: et te sustinui tota die. Reminiscere mi
 serationum tuaz dñe: et miaz tuarum q̄ a sclo
 sunt. Delicta iuuentutis mee: et ignorācias me
 as ne memieris. Sedz miaz tuā memeto mei
 tu: p̄pter bonitatē tuā dñe. Dulcis et rectus do
 minus: p̄pter hoc le gē dabit delinquentibus in
 via. Diriget māsuetos in iudicio: docebit mī
 tes vias suas. Vniuersę dñi mīa et veritas
 req̄rentibus testm̄ eius: et testimonia ei. Pro
 pter nomē tuum dñe p̄pitiaberis pctō meo:
 multum est em̄. Quis est bō q̄ timet dñm: legē
 statuit ei in via quā elegit. Aīa ei in bonis de
 morabit: et semē ei hereditabit terrā. Firma
 mentū est dñs timētibz eū: et testamentū ip̄i
 vt manifestetur illis. Oculi mei semper ad do
 minum quoniam ipse euellet de laqueo me
 os. Respice in me et misere mei: q̄ vnicus et pau
 per sum ego. Tribulationes cordis mei multi
 plicate sunt: de necessitatibus meis erue me.
 Uide humilitatē meā et laborē meū: et dimitte
 vniuersa delicta mea. Respice inimicos me
 os qm̄ multiplicati sunt: et odio iniquo oderūt
 me. Custodi aīam meā et erue me: nō erubescā
 qm̄ speraui in te. Innocētes et recti adheserūt
 mihi: quia sustinui te. Libera deus israel: ex oi
 bus tribulatiōibz suis. **Psalm̄ dd̄. XXV**

7. lxxv.

Adica me dñe qm̄ ego in innocētia
 mea ingressus suz: et in dño speras
 nō ifirmabor. Proba me dñe et tēpta
 me vt renes meos et cor meū. Quoniam
 mīa tua añ oculos meos est: et cōplacui in v̄ita
 te tua. Nō sedi cū p̄cilio vanitatis: et cū iniq̄ ge
 rētibz nō introibo. Odium ecclesiam malignātiū:
 et cū ip̄is nō sedebō. Lauabo iter innocentes
 man⁹ meas: et circūdabo altare tuū dñe. Ut au
 diā voces laudis: et enarrē vniuersa mirabilia
 tua. Dñe dilexi decorē dom⁹ tue: et locū habitō
 nis glie tue. Ne pdas cū impijs de aīaz meā:
 et cū v̄ris sanguinū vitā meā. In quorū ma
 nibus iniquitates sunt: dextera eoz repleta est
 muneribz. Ego autē in innocētia mea ingressus
 sum: redime me et miserere mei. Pes em̄ me
 stetit in directo: in ecclesijs benedica te dñe.

7. cxxvii.

7. lxxv.

In finē ps̄ dd̄ priusq̄ liniretur. XXVI
Dominus illuminatio mea et salus
 mea quē timebo: dñs p̄tector vite
 mee: a q̄ trepidabo. Dñi appropiat

Psalterium

super me nocentes: vt edāt carnes meas. Qui tribulant me inimici mei: ipsi infirmati sunt et ceciderunt. Si consistant aduersum me castra: non timebit cor meū. Si erurgat aduersus me plū: in hoc ego sperabo. Unā petij a dño banc requiram: vt inhabitē in domo dñi omnib' diebus vite mee. Ut videā volūtātē dñi: et visitēs tēpluz eius. Qm̄ abscondit in tabernaculo suo in die malozū: p̄terit me in abscondito tabernaculi sui. In petra exaltauit me: et nūc exaltauit caput meū super inimicos meos. Circūiui et imolaui in tabernaculo eius hostiā vociferationis: cātābo et psalmuz dicā dño. Exaudi domine vocē meā q̄ clamaui ad te: miserere mei et exaudi me. Tibi dixit cor meū exquisiuit te facies mea: faciem tuā domine requirā. Ne auertas faciem tuā a me: et ne declines in ira a seruo tuo. Adiuutor me' es tu ne derelinquas me: neq; despicias me deus salutaris meus. Qm̄ pater me' et mater mea dereliquerūt me: dñs autē assumpsit me. Regem pone mihi dñe in via tua: et dirige me in semita recta p̄pter inimicos meos. Ne tradideris me in animas tribulantium me qm̄ insurrexerūt in me testes iniqui: et mēta est iniquitas sibi. Credo videre bona dñi: in terra viuētū. Expecta dominum v̄rilliter age: et confortes cor tuū et sustine dñm. **Ps̄ ipsi dauid.**

XXXVII

Adre dñe clamabo deus meus ne fletas a me: neqñ taceas a me et assimis labor descendens in lacū. Exaudi dñe vocē orationis mee dū oro ad te: dū extollo manus meas ad templū sc̄m tuum. Ne simul tradas me cū pctōribus: et cū opantibus iniquitatē ne pdas me. Qui loquunt pacē cum pximo suo: mala autē in cordib' eoz. Da illis fm̄ opera eozum: et fm̄ nequitā adinuētio nū ipsoz. Scōz opera manū eoz tribue illis: redde retributionē eozum ipsis. Qm̄ intellexerunt opera dñi et in opera manū eius: destrues illos et non edificabis eos. Benedictus dominus qm̄ exaudiuit vocē deprecationis mee. Domin' adiuutor meus et protector meus: et in ipso speraui cor meum et adiutus sum. Et refloruit caro mea: et ex voluntate mea confitebor ei. Domin' fortitudo plebis sue: et protector saluationū ebristi sui ē. Saluum fac populū tuū dñe et bñdic hereditatē tue: et rege eos et extolle illos vsq; in eternum. **Ps̄ dauid in cōsumatione tabernaculi.**

XXXVIII

Afferte dño filij dei: afferte dño filios arietū. Afferte domino gloriā et bonorē: et afferte dño gliaz noi eius adorate dñs in atrio sancto eius. Vox domini super aquas: deus manifestat' in tonuit: domin' super aquas multas. Vox dñi in virtute: vox dñi in magnificentia. Vox dñi cōfringētis cedros et cōfringet dñs cedros libani. Et cōmuet eas tāq; vitulū libani. et dilect' quēadmodū filius vnico:niū. Vox dñi intercīdētis flammā ignis: vox dñi p̄cutientis desertū: et cōmo-

nebit dñs desertū cades. Vox dñi p̄pantis ceryuos et reuelabit cōdēsa: et in tēplo eius oēs decēt gl'iam. Dñs diluuiū inhabitare facit: et sedebit dñs rex in eternū. Dñs virtutē pp̄lo suo dabit. dñs bñdicite pp̄lo suo in pace. **Ps̄ cārtia in dedicatione dom' dauid.**

XXXIX

Aultabo te dñe qm̄ suscepisti memec delectasti inimicos meos sup me. Dñe de' meus clamaui ad te: et saluasti me. Dñe eduxisti ab inferno aiaz meā: saluasti me a descēdētib' in lacū. Psallite dño sc̄i ei: et p̄fitemini memorie sc̄ritatis ei'. Qm̄ ira in indignatōe ei': et v̄ta i volūtate ei'. Ad vesperū demorabit' flet': et ad matutinū leticia. Ego autē dixi in abūdātia mea: nō mouebo: in eternū. Dñe in volūtate tua: p̄stitisti decorū meo virtutē. Auertisti faciē tuā a me: et fact' sum p̄turbatus. Ad te dñe clamabo: et ad deū meū deprecabor. Que vtilitas in sanguine meo: dū descendo in corruptionē? Nunq̄d cōfitebit' tibi puluis: aut anūciabit' v̄tatē tuā. Audiuit dñs et misert' ē mei. dñs fact' ē adiutor me'. Cōuertisti plāctū meū in gaudiū mihi: cōscidisti saccū meū et circūdedisti me leticia. Ut cantet tibi gl'ia mea et non compūgar: domine deus meus in eternū confitebor tibi.

In finē psalm' dauid p̄ertasti.

XXX

In te dñe sp̄aui nō p̄fundar in eternū: in iusticia tua libera me. Inclina ad me aurē tuam: accelera vt eruas me. Esto mihi in deū p̄tecto: et in domū refugij: vt saluū me facias. Qm̄ fortitudo mea et refugij meū es tu: et p̄pter nomē tuū deduces me et enutries me. Educes me de laq̄o hoc quē abscondēt mihi: qm̄ tu es p̄tector me'. In manus tuas cōmendo sp̄m meū: redemisti me dñe de' veritatē. Odisti obseruātes vanitates supuacue. Ego autē in dño sp̄aui: exultabo et letabor in m̄ia tua. Qm̄ resperisti humilitatē meam: saluasti de necessitatib' aiam meā. Nec cōclusisti me in manibus inimici mei: statuisti in loco spaciofo pedes meos. Miserere mei dñe qm̄ tribulo: p̄turbat' ē in ira oculus me': aia mea et v̄ter meus. Qm̄ defecit in dolore vita mea: et anni mei in gemitib'. Infirmata ē in paup̄tate virt' mea. et ossa mea cōturbata sunt. Sup oēs inimicos meos fact' sum opprobriū vicinis meis valde: et timor notis meis. Qui v̄ debāt me foras fugerūt a me: et obliuioni dāt' sum tanq̄ mortu' a corde. Factus suz tanq̄ vas pditū: qm̄ audiuiv̄tupationē multoz cōmorantiū in circūitu. In eo dū p̄uenirēt simul aduersum me: accipe aiam meā p̄siliati sunt. Ego autē in te sp̄aui dñe. dixi de' me' es tu: in manib' tuis sortes mee. Eripe me de manu inimicorū meoz: et a p̄sequētib' me. Illustra faciē tuā super suū tuū: saluū me fac i misericordia tua: domine nō p̄fundar qm̄ inuocaui te. Erubescāt is p̄ij et dedicant' in infernū: muta fiant labia dolosa. Que loquūtur aduersus iustū iniquitatē: in superbia et in abusione. Quā magna in ultionē

Diere. ix. c

I. xcv.

Zucc. m.

Diere. m.

do dulcedinis tue dñe: quā abscondidisti timen-
 tibus te. Perfecisti eis q̄ sperāt i te: in cōspectu
 filiorū boiū. Abscondes eos in abscondito faciei
 tue: a cōturbatione boim. Proteges eos in tab-
 ernaculo tuo a contradictione linguarū. Bñ
 dictus dñs: qm̄ mirificauit miam suāz mibi in
 ciuitate munita. Ego aut̄ dixi in excessu mētis
 mee. p̄iectus suz a facie oculoꝝ tuorū. Ideo ex-
 audisti vocē orationis mee: dñi clamāz ad te.
 Diligite dñm oēs sancti eius: qm̄ veritatē req̄-
 rēt dñs: et retribuēt abūdant̄ facietib⁹ supbia
 Tiriliter agite et cōfortet cor vestrū: oēs q̄ spe-
 ratis in domino. ¶ Intellect⁹ dauid. XXXI

s. cccvi.
 Roma. iij. a

B Eari. quorū remisse sunt iniquitates:
 et quorū tecta sunt pctā. Beat⁹ vir cui
 nō imputauit dñs pctm̄: nec est in sp̄-
 ritu eius dolus. Qm̄ tacui inueteras
 uerūt ossa mea: dum clamāz tota die. Qm̄ die
 ac nocte grauata est super me manus tua: con-
 uer sus sum in erumna mea dñi configit sp̄ina.
 Delictum meū cognitū tibi feci: et iniusticiam
 meā nō abscondi. Dixi confitebor aduersus me
 iniusticiā meā dñi: et tu remisisti impietate pcti
 mei. Pro hac orabit ad te om̄s sanctus: in tem-
 pore oportuno. Verūt amē in diluuisio aquarum
 multarū: ad eū nō appropimabūt. Tu es refu-
 giū meū a tribulatione q̄ circūdedit me: exulta-
 tio mea erue me a circūdatib⁹ me. Intellectū
 tibi dabo et instrua te: in via hac qua gradier⁹
 firmabo sup te oculos meos. Nolite fieri sicut
 equus et mulus: quibus non est intellect⁹. In-
 dhamo ⁊ freno maxillas eorū cōstringe: qui nō
 appropimāt ad te. Multa flagella peccatoris:
 sperātem aut̄ in dñi misericordia circūdabit
 Retamini in dñi et exultate iusti: et gloriāmi
 oēs recti corde. ¶ In finē ps̄ dauid. XXXII

Lodie. iij. a

Exultate iusti in dñi: rectos decet col-
 laudatō. Confitemini dñi in citbara:
 in psalterio decē cordarū psallite illi.
 Cantate ei canticū nouū: bñ psallite
 ei in vociferatione. Quia rectū est verbū dñi:
 et omnia opa eius in fide. Diligit misericordiā
 et iudiciū: mīa dñi plena est terra. Verbo domi-
 ni celi firmati sunt: ⁊ sp̄itu oris eius om̄s vir-
 tus eorū. Cōgregās sicut in vtre aquas maris:
 ponēs in thesauris abyssos. Lineat dñm oīs
 terra: ab eo aut̄ cōmoueant̄ oēs inhabitantes
 orbē. Qm̄ ip̄e dixit et facta sunt: ip̄e mādauit
 et creata sunt. Dñs dissipat consilia gentiū: res-
 probat autē cogitationes populorū. ⁊ reprobat
 consilia p̄ncipiū. Consilium autem dñi ineter-
 num manet: cogitationes cordis eius in gnā-
 tione ⁊ gnationē. Beata gens cuius est dñs de-
 us eius: ppl̄s quē elegit in hereditatē sibi. De
 celo respexit domin⁹: vidit oēs filios boim. De
 p̄parato habitaculo suo: respexit sup oēs q̄ habi-
 bitāt terrā. Qui finit singillatim corda eorum
 qui intelligit omnia opera eorū. Nō saluat rex
 per multā virtutem. et gigas non saluabitur
 in multitudine virtutis sue. Fallat equus ad
 salutē: in abūdātia aut̄ virtutis sue nō saluabit.

i. cccvii.
 iudith. xij. a

Ecce oculi dñi sup timētes eū: et in eis q̄ spe-
 rāt sup mīa ei⁹. Ut eruat a morte aias eorū: et
 alat eos in fame. Aīa n̄ra sustinet dñm: qm̄ ad-
 iutor ⁊ p̄tor n̄r ē. Qui i eo letabit̄ cornu n̄m
 et in noīe scō ei⁹ sperauim⁹. Fiat mīa tua dñe
 sup nos: quēadmodū sp̄auimus in te. ¶ Psal-
 mus dd̄ cū mutauit vultū suū corā abimelech
 et dimisit eum et abiit.

XXXIII

Benedicā dñm in om̄i tpe: sp̄ laus
 eius in ore meo. In dñi laudabit̄
 aīa mea: audiāt mansueti ⁊ letent.
 Magnificate dñm mecū: et exalte-
 mus nomē ei⁹ in idipm. Exq̄siuit dñm ⁊ exau-
 diuit me: et ex oibus tribulationib⁹ meis eris-
 puit me. Accedite ad eū et illumināti: et facies
 v̄re nō p̄fudent. Iste paup̄ clamauit ⁊ dñs ex-
 audiuit eū: ⁊ de oibus tribulationib⁹ eius sal-
 uauit eū. Immittet angelus dñi in circuitu t̄i
 mētium eum: et eripiet eos. Custate ⁊ videte
 qm̄ suauis est dñs: bñs vir q̄ sperat in eo. Li-
 mete dñm om̄s sancti ei⁹: qm̄ nō est inopia t̄i
 timētib⁹ eum. Diuites eguerūt ⁊ esurierunt: i-
 q̄rentes aut̄ dñm nō inueniēt oī bono. Veni-
 te filij audite me: tiorē dñi docebo vos. Quis
 est bō q̄ vult vitā: diligit dies videre bonos?
 Prohibe linguā tuā a malo: et labia tua ne lo-
 quant̄ dolū. Diuerte a malo ⁊ fac bonū: inq̄re
 pacē ⁊ p̄seq̄re eā. Oculi dñi sup iustos: ⁊ aures
 eius in p̄ces eorū. Vult⁹ aut̄ dñi sup facientes
 mala: vt p̄dat d̄ terra memoriā eorū. Clamaues-
 runt iusti ⁊ dñs exaudiuit eos: ⁊ ex oibus trib-
 ulationib⁹ eorū liberauit eos. Iuxta est dñs
 bis q̄ tribulato sunt corde: et bñiles sp̄ū salua-
 bit. Multe tribulationes iustorū: ⁊ de oibus his
 liberabit eos dñs. Custodit dñs oīa ossa eorū:
 vnū ex his nō p̄tref. Mors pctōꝝ pessima: ⁊
 q̄ oderūt iustū delinquēt. Redimet dñs aias
 suorū suorū: ⁊ nō delinquēt om̄s q̄ sperat in eo.
 ¶ In finē psalmus ip̄i dd̄. XXXIII

i. Petri. iij. b

i. xxxix.
 Hebre. iij. d

Tudica dñe nocētes me: expugna ex-
 pugnantes me. Apprehēde arma et
 scutū: et exurge in adiutoriū mibi.
 Effunde frameā ⁊ p̄clude aduersus
 eos q̄ p̄sequunt̄ me: dic aīe mee salus tua ego
 sum. Cōfundant̄ et reuereant: q̄rētes animas
 meā. Auertent̄ retrosum ⁊ cōfundant̄: cogi-
 tantes mibi mala. Fiant tanq̄ puluis ante fa-
 ciem vent̄: et angelus dñi coartās eos. Fiant
 vie illorum tenebre et lubricū: et angelus dñi
 p̄sequēs eos. Qm̄ gratis absconderūt mibi
 interitum laquei sui supuacue et probrauerūt
 animam meā. Veniat illi laqueus quē ignorat
 et captio quā abscondit app̄bendat eum: et in
 laqueū cadat in idipm. Anima aut̄ mea exul-
 tabit in dñi: et delectabitur sup salutari suo.
 Oīa ossa mea dicēt: dñe quis similis tibi. Eris-
 piens inopem de manu fortiorū eius: egenū et
 pauperem a diripiētib⁹ eum. Sugētes testes
 iniq̄: q̄ ignorabā interrogabāt me. Retribue-
 bant mibi mala p̄ bonis: sterilitatem aīe mee
 Ego aut̄ cū mibi molesti essent: induebar cilis

i. xxxix. ⁊
 i. xcix.

1. Job, liij, d

no. humiliabā in ieiunio aiā meā: et oratio mea in sinu meo puerter. Quasi primū et quasi fratrem nrm sic cōplacebā: quasi lugēs et tristatus sic humiliabar. Et aduersum me letati sunt et cōuenerūt: congregata sunt sup me flagella et ignorauit. Dissipati sunt nec cōpuncti tēptauerūt me: subsannauerūt me subsannatiōe: frenduerūt sup me dentibus suis. Dñe qñ respiciēs: restitue aiā meā a malignitate eoz a leonib' vnica meā. Cōfitebor tibi in ecclesia magna: in pplo graui laudabo te. Nō supgaudeant mibi q' aduersant mibi iniq: q' oderūt me gratis et annūt oculis. Qm mibi qdem pacifice loqbant: et in iracūdia terre loquētes dolos cogitabāt. Et dilatauerūt sup me os suū: dixerunt euge euge: viderūt oculi nrī. Uidisti dñe ne fileas: dñe ne discedas a me. Exurge et intēde iudicio meo deus me': et dñs me' in causaz meā. Iudica me fm iusticiā tuā dñe de' me': et nō supgaudeant mibi. Nō dicāt in cordibus suis euge euge aiē nrē: nec dicāt deuorabim' eum. Erubescāt et reuereant simul: q' gratulatur malis meis. Induant' cōfusione et reuerentia: qui maligna loquunt' sup me. Exultent et letent' q' volunt iusticiā meam: et dicant semp magnificet dñs q' volunt pacē serui ei'. Et lingua mea meditabit' iusticiā tuā: tota die laudem tuā.

D In finē seruo dñi dd. XXXV
 Ixit iniust' vt delinquat i semetipso: nō est timor dei an' oculos eius. Qm dolose egit in cōspectu eius vt inueniat iniq'tas ei' ad odiū. Verba oris ei' iniq'tas et dolus: noluit intelligere vt bñ ageret. Iniq'tatem meditat' est in cubili suo: altitit omī vie nō bone: maliciā aut non odiuit. Dñe in celo mīa tua: et veritas tua vsq' ad nubes. Iusticia tua sicut mōtes dei: iudicia tua abyssus multa. Inoies et iumēta salua bis dñe: quēadmodū multiplicasti mīam tuā deus. Filij aut' boim: in tegmine alaz tuarum sperabunt. Inebriabunt' ab vbertate domus tue: et torrente voluptatis tue potabis eos. Qm apud te est fons vite: et in lumine tuo videbimus lumen. Prectēde mīaz tuā sciētibus te: et iusticiā tuā bis q' recto sunt corde. Nō veniat mibi pes supbie: et manus pctōris nō moveat me. Ibi ceciderunt qui operant' iniq'tatem: expulsi sunt nec potuerunt stare.

Psalms ipi dauid. XXXVI
 Oli emulari in malignatib': neq' zelaueris facientes iniq'tatē. Qm tanq' fenum velociter arescent: et quēadmodū olera herbarū cito decident. Spera in dño et fac bonitatē et in habita terrā et pascet' in diuitijs eius. Delectare i dño: et dabit tibi petitiōes cordis tui. Reuela dño viā tuā et spera in eo: et ipse faciet. Et educet quasi lumē iusticiā tuā: et iudicium tuū tanq' meridie subdit' esto dñor ora eū. Noli emulari in eo q' prosperat in viā sua: in boie faciente iusticias. Desine ab ira et derelinq' furore: noli

emulari vt maligneris. Qm q' malignant' est' terminabunt: sustinētes aut' dñm ipi hereditabunt terrā. Et ad huc pusillū et nō erit pctōr: et q'res locum ei' et nō inuenies. Quasi uent' autem hereditabūt terrā: et delectabunt' in multitudine pacis. Observabit' pctōr iustū: et stridebit sup eum dentib' suis. Dñs aut' iridebit eum: qm p'spiciat q' veniet dies ei'. Gladium euagiuauerūt peccatores: intēderunt arcū suū. Ut decipiant pauperes et inopē: vt trucidēt rectos corde. Gladius eoz intret in corda ipoz: et arc' eoz p'fringatur. Meli' est modicū iusto: super diuitias peccatoz multas. Qm brachia pctōz conterent: cōfirmat aut' iustos dñs. Nouit dominus dies imaculatoz: et hereditas eoz in eternum erit. Nō p'fundent in tpe malo: et in diebus famis saturabunt: q' peccatores peribunt. Inimici vero dñi mor vt honorificati fuerint et exaltati: deficientes quēadmodum fumus deficient. Mutuabit' pctōr: et nō soluet: iustus aut' miseret' et tribuet. Quia bñdicētes ei hereditabunt terrā: maledicētes aut' ei disperibunt. Apud dñm gressus bois diriget: et viā ei' volet. Cum ceciderit non collidet: q' dñs supponit manū suā. Junior sui etenim senū: et nō vidi iustum derelictū: nec semē ei' q'rens panem. Tota die miseret' et cōmodat: semē illius in bñdictione erit. Declina a malo et fac bonum: et inbira in seculū seculi. Q' dominus amat iudiciū: et nō dereliquet sanctos suos: in eternū p'seruabunt. Iniusti punient' et semen impioz peribit. Iusti aut' hereditabunt terram: et inbira in seculū seculi sup eam. Os iusti meditabit' sapiam: et lingua ei' loquetur iudiciū. Lex dei ei' in corde ipsius: et nō supplātabunt' gressus ei'. Cōsiderat' pctōr iustū: et q'rit mortificare eū. Dominus aut' nō derelinquet eū in manibus ei': nec damnabit eum cñ iudicabitur illi. Expectadñm et custodi viā ei': et exaltabit te vt hereditate capias terrā: cum perierit pctōres videbis. Uidi i' psum super altatū: et eleuatum sicut cedros libani. Et transiit: et ecce nō erat et q'siū eum: et nō est inuētus locus ei'. Custodi innocentiam et vide eq'tatem: qm sunt reliq' boim pacifico. Iniusti aut' disp'ibunt: simul reliq' impioz interibūt. Salus aut' iustoz a dño: et p'ector eoz in tpe tribulatiōis. Et adiuuabit eos dñs et liberabit eos: et eruet eos a pctōrib' et saluabit eos q' sperauerūt in eo.

Domine ne infurore tuo arguas me: neq' in ira tua corripas me. Qm sagitte tue infixę sunt mibi: et cōfirmasti sup me manus tuā. Nō est sanitas i carne mea a facie ire tue: nō est pars ossibus meis a facie peccatoz meoz. Qm iniq'tates mee supgresse sunt caput meū: et sicut on' graue grauate sūt sup me. Patruerūt et corrupte sūt cicatrices mee: a facie insipientie mee. Miser factus sum et curuatus sū vsq' in finē: tota die contri

7. co

8. r. r. r.

8. vi

stat' ingrediebar. Quia lumbi mei impleti sunt illusionibus: et non est sanitas in carne mea. Filius crucis sum et humiliatus sum nimis: rugiebam a gestu cordis mei. Domine ante te omne desiderium meum: et gemitus meus a te non est absconditus. Cor meum perturbatum est dereliquit me virtus mea: et lumen oculorum meorum et ipsum non est mecum. Amici mei et proximi mei adversum me appropinquaverunt et steterunt. Et qui iuxta me erant, de longe steterunt: et vim faciebant qui querebant animam meam. Et qui inquirebant mala mihi locuti sunt vanitates: et dolos tota die meditabantur. Ego autem tanquam surdus non audiebam: et sicut mutus non aperiens os suum. Et factus sum sicut homo non audiens: et non habens in ore suo redargutiones. Quia in te domine speravi: tu exaudies me domine deus meus. Quia dixi nequam supergaudeat mihi inimicus meus: et dum commouentur pedes mei super me magna locuti sunt. Quia ego in flagella patus sum: et dolor meus in conspectu meo semper. Quia iniquitatem meam annuntiabo et cogitabo pro peccato meo. Inimici autem mei viuunt et confirmati sunt super me: et multiplicati sunt qui oderunt me inique. Qui retribuunt mala pro bonis detrahebant mihi quoniam sequebar bonitatem. Non derelinquas me domine deus meus: ne discesseris a me. Intende in adiutorium meum: domine deus salutis mee. ¶ In fine pro ydibus canticum dauid.

XXXVIII

Dixi custodiam vias meas: ut non delinquam in lingua mea. Posui os meo custodiam: cum confisteret peccator adversum me. Obmutui et humiliatus sum et filius a bonis: et dolor meus renouatus est. Concaluit cor meum intra me: et in meditatione mea erarum descendet ignis. Locutus sum in lingua mea: notum fac domine mihi finem meum: et numerum dierum meorum quis est: ut sciam quid deficiat mihi. Ecce mensurabiles posuisti dies meos: et substantia mea tanquam nihilum ante te. Verumtamen vniuersa vanitas: omnis homo viuens. Verumtamen in imagine pertransit homo: sed et frustra conturbatur. Trespasurat et ignorat cui congregabitur ea. Et nunc quod est expectatio mea: nonne domini: et suba mea apud te est. Ab omnibus iniquitatibus meis erue me: opprobrium insipienti deridisti me. Obmutui et non aperui os meum: quoniam tu fecisti: amoue a me plagas tuas. A fortitudine manus tue ego defeci in increpationibus: propter iniquitatem corripuisti boiem. Et tabescere fecisti sicut araneam animam eius: verumtamen vane conturbatur omnis homo. Exaudi orationem meam domine et deprecationem meam: auribus percipe lacrymas meas. Ne sileas quoniam advena ego sum apud te: et peregrinus sicut omnes patres mei. Remitte mihi ut refrigerer: priusquam abeam: et amplius non ero. ¶ In finem psalmi dauid.

XXXIX

Expectans expectaui dominum: et intendit mihi. Et exaudiuit preces meas: et educit me de lacu miserie: et de luto fecit. Et statuit supra petram pedes meos: et direxit gressus meos. Et misit in os meum canticum gratiarum: carmen deo nostro. Videbunt multi

et timebunt: et spabunt in domino. Beat' vir cuius est nomen domini spes eius: et non respexit in vanitates et insanas falsas. Multa fecisti tu domine deus meus mirabilia tua: et cogitationibus tuis non est qui similis sit tibi. Annunciaui et locutus sum: multiplicati sunt super numerum. Sacrificium et oblationem noluisti: aures autem perfecisti mihi. Holocaustus et pro peccato non postulasti: tunc dixi ecce venio. In capite libri scriptum est de me: ut facerem voluntatem tuam: deus meus volui et legem tuam in medio cordis mei. Annunciaui iusticiam tuam in ecclesia magna. ecce labia mea non prohibebo domine tu scisti. Iusticiam tuam non abscondi in corde meo: pietatem tuam et salutare tuum dixi. Non abscondi misericordiam tuam et veritatem tuam: a consilio multo. Tu autem domine ne longe facias miserationes tuas a me: misericordia et veritas tua spiritus susceperunt me. Quia circumdederunt me mala quorum non est numerus: prebenderunt me iniquitates mee: et non potui videre. Multiplicate sunt super capillos capitis mei: et cor meum derelinquit me. Conplaceat tibi domine ut eruas me: domine ad adiuvandum me respice. Confundantur et reuereantur filii: qui querunt animam meam ut auferant eam. Auertantur retrorsum et reuereantur: qui volunt mihi mala. Ferant pestem confusionem suam: qui dicunt mihi euge euge. Et uertentur super te omnes querentes te: et dicant spiritus magnificet dominus qui diligit salutare tuum. Ego autem mendicus sum et pauper: dominus sollicitus est mei. Adiutor meus et protector meus: tu es: deus meus ne tardaueris. ¶ In finem psalmi dauid.

Hebreo. r. b
Ibidem.
Ibidem

s. lxxvii.

s. lxxviii.

Beatus vir qui intelligit super egenum et pauperem: in die mala liberabit eum dominus. Dominus consuet eum et uiuificet eum: et benediciat eum in terra: et non tradat eum in manus inimicorum eius. Dominus operetur illi super lectum doloris eius: vniuersum stratum eius uersasti in infirmitate eius. Ego dixi domine miserere mei: sana animam meam quoniam peccaui tibi. Inimici mei direxerunt mala mihi: quoniam mortem et peribit nomen eius. Et si ingrediebar ut uideret vana loquebar cor eius: congregauit iniquitatem sibi. Egrediebar foras: et loquebar in idipsum. Adversus me susurrabant omnes inimici mei: adversum me cogitabant mala mihi. Verbum iniquum constituerunt adversus me: nunquam qui dormit non adiciet ut resurgat. Etiam homo pacis mee in quo speraui: qui edebat panes meos magnificauit super me supplantationem. Tu autem domine miserere mei: et resuscita me et retribua eis. In hoc cognoui quoniam uoluisti me: quoniam non gaudebit inimicus meus super me. Domine autem propter innocentiam suscepisti: et confirmasti me in conspectu tuo in eternum. Benedicte dominus deus israel a scelerum in scelerum: fiat fiat. ¶ In fine intellectus filii chore psalmi dauid.

s. lxxix.

Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad te deus. Sititit anima mea ad deum fontem uitam quoniam ueniam et apparebo ante faciem dei. Fuerunt mihi lacryme mee panes die ac nocte: dum dicebat mihi quotidie ubi est deus tuus. Recordatus sum et effudi in me animas meas: quoniam transibit in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum dei.

Psalterium

In voce exultationis et confessionis: sonus epularis. Quare tristis es anima mea: et quare turbas me. Spera in deo quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei et deus meus. Ad meipsum anima mea turbata est: propterea meorum ero tui de terra Iordanis et hermonis a monte modico. Abyssus abyssum inuocat: in voce cataractarum tuarum. Oia exelsa tua et fluctus tui: super me transierunt. In die mandauit dominus misericordiam suam: et nocte canticum eius. Apud me oratio deo vite mee: dicam deo susceptor meus. Quare oblitus es mei: et quare contristatus cecido dum affligit me inimicus? Dum perfregit ossa mea: exprobrauerunt mihi qui tribulant me inimici mei. Dominus dicunt mihi per singulos dies ubi est deus tuus quare tristis es anima mea et quare turbas me. Spera in deo quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei et deus meus. **In fine psalmus dauid.**

Adica me deus et discerne causam meam: de genere non sancta: ab homine iniquo et dolo serue me. Quia tu es deus fortitudo mea: quare me repulisti et quare tristis incedo: dum affligit me inimicus? Emitte lucem tuam et veritatem tuam ipsa me deduxerunt et adduxerunt in motum sanctum tuum et in tabernacula tua. Et introibo ad altare dei ad deum qui letifica inuentionem meam. Confitebor tibi in cithera: deus deus meus: quare tristis es anima mea et quare conturbas me? Spera in deo quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei et deus meus. **In fine per filios chori intellectus psalmus dauid.**

Deus auribus nostris audiuit: patres nostri annunciarunt nobis. Opus quod operatus es in diebus eorum et in diebus antiquis. Manus tua gentes dispersidit et plantasti eos: afflicisti populos et expulisti eos. nec enim in gladio suo possederunt terram: et brachium eorum non saluauit eos. Sed dextera tua et brachium tuum et illuminatio vultus tui quoniam complacisti in eis. Tu es ipse rex meus et deus meus: qui mandas salutes iacob. In te inimicos nostros ventilabimus cornu: et in nomine tuo spernemus insurgentes in nobis. Non enim in arcu meo sperabo: et gladius meus non saluabit me. Saluasti enim nos de afflictionibus nostris et odientes nos confudisti. In deo laudabimur tota die et in nomine tuo confitemur in seculum. Nunc autem repulisti et confudisti nos: et non egredieris in virtutibus nostris. Auertisti nos retro: post inimicos nostros: et qui oderunt nos diripiebant sibi. Dedisti nos tanquam oves escarum et in generibus dispersisti nos. Credidisti populum tuum sine peccato et non fuit multitudo in commutationibus eorum. Posuisti nos opprobrium vicinis nostris: sub sanationem et derisionem his qui sunt in circuitu nostro. Posuisti nos in similitudinem generibus: commotiones capitis in populis. Tota die verecundia mea contra me est et confusio faciei mee cooperuit me: a voce exprobrantis et obloquentis: a facie inimici et persecutantis. Hec omnia venerunt super nos nec oblitus sum te: et iniquum non egimus in testamento tuo. Et non recessit retro cor nostrum et declinasti semi-

ras nostras a via tua. Quoniam humiliasti nos in loco afflictionis: et cooperuit nos umbra mortis. Si oblitus sum nomen dei nostri: et si expandimus manus nostras ad deum alienum. Nonne deus requirit ista? ipse enim nouit abscondita cordis. Quoniam propter te mortificamur tota die: estuati sumus sicut oves occisionis. Exurge quare obdormis domine exurge et nerepellas in fine. Quare faciem tuam auertis: obliuisceris in operibus nostris et tribulationibus nostris? Quoniam humiliata est in puluere anima nostra. et glutinatus est in terra veteris nostri. Exurge domine adiuua nos: et redime nos propter nomen tuum.

In fine per bis qui commutabuntur filii chori ad intellectum canticum per dilecto. XLIII
Ructauit cor meum verbis bonis: dico ego opera mea regi. Lingua mea calamus scribe: velociter scribentis. Speciosus forma per filios hominum: diffusa est gratia in labiis tuis: propterea benedixit te deus in eternum. Accinge gladio tuo: super femur tuum potentissime. Specie tua et pulchritudine tua: intende prospere pcedere et regna. Propter veritatem et mansuetudinem et iustitiam: et deducet te mirabilis dextera tua. Sagitte tue acute: populi sub te cadent in corda inimicorum regis. Sedes tua deus in seculum seculi: erga directiois erga regnum tuum. Dilixisti iustitiam et odisti iniquitatem: propterea vinctus te deus tuus oleo leticie per sortibus tuis. Myrra et gutta et castia a vestimentis tuis: a domibus eburneis et quibus delectauerunt te filie regum in honore tuo. Abstulit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circumdata varietate. Audi filia et vide et inclina aures tuas: et obliuiscere populum tuum et domum patris tui. Et concupiscet rex decorum tuum. quoniam ipse est dominus deus tuus et adorabunt eum. Et filie tyri in muneribus: vultum tuum deprecabunt omnes diuites plebis. Omnis gloria eius filie regis ab intus in fimbriis aureis circumamicta varietatibus. Adducent regi virgines post eam: precie eius afferentur tibi. Afferentur in leticia et exultatione: adducent in templum regis. Pro patribus nati sunt tibi filii: constitues eos principes super omnem terram. Seniores erunt nominis tui domine: in omni generatione et generatione. Propterea populi confitebuntur tibi in eternum: et in seculum seculi. **In fine filii chori per arcanis psalmus dauid. XLV**

Deus noster refugium et virtus: adiutor in tribulationibus que inuenerunt nos nimis. Propterea non timebimus dum turbabitur terra: et transferentur montes in cornu maris. Sonuerunt et turbate sunt aquae eorum: turbati sunt montes in fortitudine eius. Flumis impetus letificat civitatem dei: sanctificauit tabernaculum suum altissimum. Deus in medio eius non commouebit: adiuuabit eam deus mane diluculo. Conturbate sunt gentes et inclinata sunt regna: dedit vocem suam mota est terra. Dominus protutus nobiscum: susceptor noster deus iacob. Uertite et videte opera domini que posuit per diem gloria super terram: auferes bella usque ad finem terre. Arcum proteret et confringet arma: et scuta proburnet igni. Vacate et videte quoniam ego sum deus: exaltabor in gentibus et exaltabor in terra. Dominus protutus nobiscum

Roma. vii.

Debrai.

i. co.

s. co.

susceptor noster deus iacob. In finem pro filiis chore psalmus dauid.

XLVI

Ones gentes plaudite manibus: iubilate deo in voce exultationis. Quoniam dominus excelsus terribilis: rex magnus super omnem terram. Subiecit populos nobis: et gentes sub pedibus nostris. Elegit nobis hereditatem suam: speciem iacob quam dilexit. Ascendit deus in sublimis: et dominus in voce tubae. Psallite deo nostro psallite: psallite regi nostro psallite. Quoniam rex omnis terre deus: psallite sapienter. Regnabit deus super gentes deus sedet super sedem sanctam suam. Principes populorum congregati sunt cum deo abraham: quoniam domini fortes trevebementer eleuati sunt. Psalmus cantici filii chore scda sabbati. XLVII

7. clxliij

Agnus dominus et laudabilis nimis: in ciuitate dei nostri in monte sancto eius. Fundat exultationem vniuersae terre: mons syon latera aquilonis ciuitas regis magni. Deus in domibus eius cognosceat: cum suscipiet eam. Quoniam ecce reges terre congregati sunt: conuenerunt in unum. Ipsi videntes sic admirati sunt: conturbati sunt: commoti sunt: tremor apprehendit eos. Ibi dolores: ut parturientis: in spiritu uehementi coteres naues tharsis. Sicut audiimus sic vidimus in ciuitate domini virtutem in ciuitate dei nostri: deus fundauit eam in eternum. Suscepimus deus misericordiam tuam: in medio templi tui. Secundum nomen tuum deus: sic et laus tua in fines terre: iusticia plena est dextera tua. Letetur mons syon et exultet filie iude: propter iudicia tua domine. Circumdate syon et complectimini eam: narrate in turribus eius. Ponite corda uestra in virtute eius: et distribuite domus eius ut enarretis in progenie altera. Quoniam hic est deus deus noster in eternum: et in seculum seculi: ipse reget nos in secula. In fine pro filiis chore psalmus dauid. XLVIII

7. clxliij

Audite hec omnes gentes: auribus percipite omnes qui habitatis orbem. Quis terrigenae et filii hominum: simul in unum diues et pauper. Os meum loquetur sapientiam: et meditatio cordis mei prudentiam. Inclina uero in parabolam aurem meam: aperiam in psalterio propositionem meam. Cur timebo in die malo: iniquitas calcanei mei circumdabit me. Qui confidunt in uirtute sua: et in multitudine diuitiarum suarum gloriantur. Frater non redimet redimet homo non dabit deo placationem suam. Et precium redemptionis anime sue: et laborabit in eternum et uiuet adhuc in fine. Non uidebit interitum cum uiderit sapientes morientes: simul insipientes et stultus peribunt. Et relinquunt alienis diuitias suas et sepulchra eorum domus illorum in eternum. Tabernacula eorum in progenie et progenie: uocauerunt nomina sua in terris suis. Et homo cum in honore esset non intellexit: comparatus est iumentis insipientibus: et similis factus est illis. Hec uia illorum scandalum ipsis et postea in ore suo complacentur. Sicut oues in inferno positi sunt: mors depascet eos. Et domina uentus eorum iusti in matutino: et auxilium eorum uete-

7. co.

rascet in inferno a gloria eorum. Veritamen deus redimet animam meam de manu inferi: cum acceperit me. Ne timearis cum diues factus fuerit homo: et cum multiplicata fuerit gloria domus eius. Quoniam cum interierit non sumet omnia: neque descendet cum eo gloria eius. Quia anima eius in uita ipsius benediceat: confitebitur tibi cum benedixeris ei. Introibit usque in progenies patrum suorum: usque in eternum non uidebit lumen. Homo cum in honore esset non intellexit: comparatus est iumentis insipientibus: et similis factus est illis.

Job. lxxij. 8

8. co.

Psalmus asaph. XLIX

Deus deorum dominus locutus est: et uocauit terram. A solis ortu usque ad occasum: ex syon spes decoris eius. Deus manifeste ueniet: deus noster et non filebit. Ignis in conspectu eius exardescet et in circuitu eius tempestas valida. Aduocauit celum desursum: et terram discernere populum suum. Congregate illi sanctos eius qui ordinant testamentum eius super sacrificia. Et annuntiabunt celsi iusticiam eius: quoniam deus iudex est. Audi populus meus et loquar: israel et testificabor tibi. Deus tuus ego sum. Non in sacrificiis tuis arguam te: holocausta autem tua in conspectu meo sunt semper. Non accipiam de domo tua vitulos: neque de gregibus tuis hircos. Quoniam mee sunt omnes fere siluarum: iumenta in montibus et boues. Cognoui omnia uolatilia caeli: et pulchritudo agrum mecum est. Si esuriero non dicam tibi: meus est enim orbis terre: et plenitudo eius. Numquam manducabo carnes tauro: aut sanguinem hircorum potabo. Immola deo sacrificium laudis: et redde altissimo uota tua. Et inuoca me in die tribulationis: eruam te et honorificabis me. Peccatori autem dixit deus quare tu enarras iusticias meas: et assumis testamentum meum pro os tuum? Tu pro odisti disciplinam: et periclisti sermones meos retro sum. Si uidebas furem currebas cum eo: et cum adulteris portionem tuam ponebas. Os tuum abundauit malicia: et lingua tua concinnabat dolos. Sedes aduersus fratrem tuum loquaris. et aduersus filium matris tue ponebas scandalum: hec fecisti et tacui. Existimasti inique quod ero tui similis arguam te et statuam contra faciem tuam. Intelligite hec qui obliuiscimini deum: ne quando rapiat ut non sit qui eripiat. Sacrificium laudis honorificabit me: et illic iter quo ostendam illi salutare dei.

Psalmus in fine dauid: quoniam uenit ad eum nathanae propheta quoniam intrauit ad bethsabee. L

Miserere mei deus: secundum magnam misericordiam tuam. Et secundum multitudinem miserationum tuarum: dele iniquitatem meam. Amplius laua me ab iniquitate mea: et a peccato meo munda me. Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: et peccatum meum contra me est semper. Tibi soli peccaui et malum coram te feci: ut iustificeris in sermonibus tuis et vincas cum iudicaris. Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: et in peccatis concepit me mater mea. Ecce enim ueritatem dilexisti: incerta et occulta sapientie tue manifesta sunt mihi. Aspice me domine bysopo et

7. lv. 7. lvi.

Roma. iij. 2

mundabor: lauabis me et sup niue dealabor. Audiu meo dabis gaudiu et leticia: et exulta bunt ossa humiliata. Auerte facie tua a pctis meis: et omis iniquitates me as dele. Cor mundu crea in me de: et spm rectum innoua in visceri bus meis. Ne picias me a facie tua: et spiritum sanctum tuum ne auferas a me. Redde mihi leticiam salutaris tui: et spu principali confirma me. Docebo iniquos vias tuas: et impij ad te couertentur. Libera me de sanguinib' de' de' salutis mee: et exultabit lingua mea iusticiam tua. Dne labia mea aperies: et os meum annu ciabit laudem tua. Qm si voluisses sacrificiu dedissem: utiqz holocaustis no delectaberis. Sacrificiu deo sps tribulatus: cor contritum et humiliatu de' no despicies. Benigne fac dne in bona voluntate tua syon: vt edificent muri hierlm. Tunc accetabis sacrificiu iusticie obla tiones et holocausta: tuc imponet sup altare tuu vitulos. ¶ In fine intellect' dauid cu venit ad eu doech idumeus et nunciauit sauli. venit

Quid gloriaris in malicia: q potes es in iniquitate? Lota die iniusticia cogita uit lingua tua: sicut nouacula acuta fecisti dolum. Dilexisti malicia sup benignitate: iniquitatem magis q loq equitatem. Dilexisti oia verba precipitationis: lingua dolosa. Propterea de' destruet te in fine: euellet te et emigrabit te de tabernaculo tuo: et radicem tua de terra uiuentiu. Uidebut iusti et timebut: et sup eum ridebut et dicent: ecce homo q no posuit deum adiutorem suu. Sz spauit in multitudine diuitiar suar: et pualuit in vanitate sua. Ego aute sicut oliua fructifera in domo dei: spau in misericordia dei in eternu: et in seculu scil. Confitebor tibi in sciln qz fecisti: et expectabo nomen tuum qm bonu est in conspectu sanctoru tuoru. ¶ In fine intellect' dd p amelech.

Dixit insipiens in corde suo: no est de' Corrupti sut et abominabiles facti sut in iniquitatib': no est q faciat bonum. De' d celo pspexit sup filios hominu vt videat si est intelliges aut reqres deu. Omis declinauerut sil' inuiles facti sut: no est q faciat bonu: no est vsqz ad vnu. Nonne sciut oes q operant iniquitate: q deuorat plebe mea vt cibum panis? Deu no inuocauerut: illic trepidauerut timore vbi si fuit timor. Qm de' dissipauit ossa eoz q hoib' placet: pusi sut qm de' spuit eos. Quis dabit ex syon salutare isrl: cu auerterit de' captiuitate plebis sue: exultabit iacob et letabit isrl. ¶ In fine in carmib' intellect' dd cu venissent cypbes et nunciassent: sauli. none

Deus in noie tuo saluu me fac: et in virtute tua iudica me. De' exaudi orone mea: aurib' pcepitba oz' mei. Qm alieni isurrerut aduersus me: et fortes qsiert aiaz mea et no pposuerut deu an' spectu suu. Ecce ei de' adiuuat me: et dns susceptor est aie

mee. Auerte mala inimic' meis: et in veritate dissp de illos. Voluntarie sacrificabo tibi: et pfitabor noi tuo dne qm bonu est. Qm et oi tribulatioe eripuisti me: et sup inimicos meos desperit oculus me'. ¶ In fine in carmib' intellect' dd.

Exaudi de' orone me: et ne despecteris deprecatione mea: intede mihi et exaudi me. Contristat' suz i exercitatioe mea: et turbat' suz a voce inimici et a tribulatioe pctoz. Qm declinauerut in me iniquitates: et ira molesti erat mihi. Cor meum turbatu est in me: et formido mortis cecidit sup me. Timor et tremor venerut sup me: et preterit me tenebre. Et dixi: qd dabit mihi penas sicut colube: et volabo et qescam. Ecce eldgau fugies: et mansi in solitudine. Expectaba eu q saluu me fecit a pusillanimitate sps et tepestare. Precipita dne diuide ligula eoz: qm vidi iniquitatem et pdictione in ciuitate. Die ac nocte circudabit ea sup muros ei' iniquitas: et labor in medio ei' et iniusticia. Et no defecit de plateis ei' vsuraz et dolus. Qm si inimic' me' maledixit' mihi: sustinisses utiqz. Et si is q oderat me sup me mag' locut' fuisset: abscondisses me forsitan ab eo. Tu so ho vnanimis: dux me' et not' me'. Qm sil' mecu dulces capiebas cibos: in domo dei ambulauim' cu psensu. Veniat mors sup illos: et descendant in infernu viuetes. Qm neqrie in bitacul' eoz in medio eoz. Ego aut ad deu clamaui: et dns saluaui me. Vespere et mane et meridie narrabo et annuciabo: et exaudiet vocem meam. Redimet in pace aiaz mea lab bis q appropiunt mihi: qm iter multos erat mecu. Exaudiet de' et humiliabit illos: q est an' scil. No em est illis pmutatio: et n timuerut deu: extedit manu sua in retribuendo. Contramauerut testm ei' diuisi sut ab ira vult' ei': et appropiuit cor illi'. Noliti sut firmos ei' sup oleu: et ipsi sut iacula. Facta sup dnz cura tua et ipse te enutriet: et no dabit in eternu fluctuatioez iusto. Tu so de' deduces eos in puteu iterit'. Uiri sanguinu et dolosi si dimidiabunt dies suos: ego ar spabo in te dne. ¶ In fine p ppo q a scis loge scis e in tituli in scriptoe ipsi dd cu teneret eu allophily i geth.

Miserere mei de' qm calcauit me ho: tota die ipugnans tribulauit me. Calcauerunt me inimici mei tota die: qm multi bellates aduersu me. Ab altitudine dice tiebo: ego so in te spabo. In deo laudabo firmos meos in deo spau: no tiebo qd faciat mihi caro. Lota die pba mea etecrabat: aduersum me oes cogitatioes eoz in malu. Inhiberunt et abscondet ipsi calcaneu meu obseruabunt. Sicut sustinuerit aiaz mea p nibilo saluos facies illos in ira pposos pfriges. De' vita mea annuciaui tibi posuisti lachrymas meas in conspectu tuo. Sicut et in pmissione tua tuc ouertet inimici mei retro: suz. In quacumqz die inuocauero te: ecce cogui qm de' me' es. In deo laudabo pba: in dno laudabo firmos in deo spau si tiebo qd faciat mihi ho. In me sunt de' vota tua: q redda laudatioes tibi

s. xliij.

s. xliij. Roma. iij. b

s. xliij.

s. l. i. i. i.

s. xliij.

l. cxiij.

Qm̄ eripulisti aiaz meā de morte: et pedes meos de lapsu: vt placeā corā deo ī lumie vīctū.

In finē ne dispdas dō in tituli inscriptiōe cū iugeret a facie saul regis isrl̄ ī speluncā: LVI

Miserere mei de: miserere mei: qm̄ in te cōfidit aia mea. Et in ymbria alarū tuarū sperabo: donec trāseat iniquitas. Et clamabo ad deū altissimū: deū q̄ bene fecit mibi. Misit de celo et liberauit me: dedit in opprobrium cōculcantes me. Misit deus miam suā et veritatē suā: et eripuit aiam meā de medio catulorū leonū dormiūt cōturbatus. Filij boim̄ dentes eoz arma et sagitte: et lingua eoz gladius acutus. Exaltare sup celos deus: et in oī terra glia tua. Laqueū paraauerūt pedibus meis: et incurauerūt aiam meā. Foderūt ante faciē meā foueā: et inciderūt in eaz. Paratum cor meū de: paratum cor meū: cātabo et psalmus dicā dño. Exurge gloria mea: exurge psalterium et cythara exurgā diluculo. Confitebor tibi in pplis dñe: et psalmū dicā tibi ī gentib̄. Qm̄ magnificata est vsq; ad celos mia tua: et vsq; ad nubes veritas tua. Exaltare sup celos deus: et sup oēm terrā glia tua. **I**n finē ne disperdas dō in tituli inscriptiōe. **LVII**

l. cvij.

S Vere vtiq; iusticiā loquimur: recte iudicate filij boim̄. Et est in corde iniquitates opamini ī terra: iniusticias manus vestre concinnant. Alienati sunt petores a vultu: errauerūt abytero locuti sunt falsa. Furo: illis s̄m similitudinē serpentis: sicut aspidis surde: et obturantis aures suas. Que nō fraudiet vocē incantantiū: et venefici incantantis sapienter. De: pteret dentes eoz in ore ipsoz molas leonū p̄fringet dñs ad nibilū deueniēt tanq̄ aq̄ decurrēs: intendit arcū suū donec infu mens. Sicut cera q̄ fluit auferētur: supcecidit ignis et nō viderūt solē. Priusq̄ intelligerent spine vestre rhamū: sicut viuētes sic in ira absorbet eos. Etabitur iust: cū viderit vindictā: manus suas lauabit in sanguine petoris. Et dicet homo syriq; est fructus iusto: vtiq; est de: iudicans eos in terra. **I**n finē ne dispdas dō in tituli inscriptiōe: qm̄ misit saul et custodiuit domū ei: vt interficeret eū. **LVIII**

Ripe me de inimicis meis deus meus: et ab insurgētib̄ in me libera me. Eripe me de opantib̄ iniquitatē: et de vris sanguinū salua me. Ecce ceperunt aiam meā: irruerūt in me fortes. Neq; iniquitas mea neq; peccatū meū dñe: sine iniquitate cucurri et direxi. Exurge in occursum meū et vide: et tu dñe de: virtutū de: israel. Intende ad visitandas omēs gentes: nō miserearis oibus q̄ opantur iniquitatē. Conuertatur ad vesperam et famē patient vt canes: et circūbunt ciuitatem. Ecce loquens in ore suo: et gladiū in labijs eoz: qm̄ quis audiuit? Et tu dñe deridebis eos: et ad nibilū deducet oēs gētes. Fortitudinem meā ad te custodiā: qz de: susceptor meus

l. co.

es: de: me: mia ei: pueniet me. De: ofidit mibi sup inimicos meos: ne occidas eos neq; oblitiscantur ppli mei. Disperge illos in virtute tua et dpone eos p̄tector me: dñe. Delictū oris eoz s̄ monē labioz ipoz: et cōprehēdant in supbia sua. Et de excreatōe et mēdacio annūciabūt in p̄summatiōe: et in ira p̄sumatiōis et nō erūt. Et sciēt qz de: dñabif iacob: et finitū terre. Conuertentur ad vesperā et famē patient vt canes et circūbunt ciuitatē. Ipsi dispgent ad manducandū: si s̄o nō fuerit saturati et murmurabūt. Ego aut cātabo fortitudinē tuā: et exaltabo mane miam tuā. Qz fact'es susceptor me: et refugium meū ī die tribulatiōis mee. Adiutor me: tibi psallā: qz de: susceptor me: es: deus me: mia mea. **I**n finē p̄ bis q̄ p̄mutabūt in tituli inscriptiōe ipi dō in doctrinā cū succēdit mesopotamiā syrie et sobal: et conuertit ioab et percussit edom in valle salmarū duodecim milia. **LIX**

s. eodem.

Deus repulisti nos et destruxisti nos: iratus es et miseratus nobis. Edmouisti terrā et cōturbasti eā: sana p̄tritiones eius qz cōmota est. Distēdisti p̄plo tuo dura: potasti nos vino p̄punctiōis. Dediti me timentib̄ te significatōes: vt fugiāt a facie arc. Et liberet dilecti tui: saluū fac dextera tua et exaudi me. De: locut' ē ī sc̄to suo: letabor et p̄tabor sicut in tabernaculo: et uallē tabernaculoz metabor. De: est galaad et me: est manasses et ephraim fortitudo capiti mei. Iuda rex me: moab olla spei mee. In idumeā extendā calciamētū meū: mibi alsengene subditi sunt. Quis deducet me ī ciuitatē munitā: qz deducet me vsq; ī idumeā? Nōne tu de: q̄ repulisti nos: et nō egredieris in virtutib̄ nostris. Da nobis auxiliū de tribulatione: et vana salus boīs. In deo faciem virtutē: et ipse ad nibilū deducet tribulātes nos.

l. cvij.

In finez in hymnis: ps̄ dō. **LX**
Exaudi de: deprecationē meam: intēde orōni mee. A finib̄ terre ad te clamaui duz antiaref cor meū: in petra exaltasti me. Deduxisti me qz fact'es spes mea: turris fortitudis a facie inimici. Inhabitabo in tabernaculo tuo in sc̄la: p̄tegar ī velamento alarū tuarū. Qm̄ tu de: me: exaudisti orōnes meā: dedisti hereditatē timētib̄ nomē tuū. Dies sup dies regis adicies: annos ei: vsq; in diē gnationis et gnationis. Permanet in eternū in p̄spectu dei: miaz veritatē ei: qz req̄ret. Sic psalmus dicā nomē tuo in sc̄lm sc̄li: vt reddā vota mea de die in diē. **I**n finem p̄ idyrbun ps̄ dauid. **LXI**

Nonne deo subiecta erit anima mea: ab ipso enim salutare meum. Nam et ipse deus meus et salutaris meus: susceptor meus non moueboz amplius. Quousq; irruitis in hominē interficitis vn̄uersi vos: tanq̄ parietī inclinato et macerte depulse: Verūtamen precium cogitauerūt repelle: cucurri in fir: ore suo benedicebāt et cor de suo maledicebant. Verūtamen deo subiecta

esto anima mea: quoniam ab ipso patientia mea
 Quia ipse deus meus et saluator meus: adiu-
 tor meus non emigrabo. In deo salutare me-
 um et gloria mea: deus auxilij mei et spes mea
 in deo est. Sperate in eo omnis congrega-
 tio populi: effundite coram illo corda vestra de-
 us adiutor noster in eternum. Verumtamen va-
 ni filij hominum: mendaces filij hominum in state-
 ris: ut deciperent ipsi de vanitate in idipsum. No-
 lite sperare in iniquitate: et rapinas nolite con-
 cupiscere. diuitie si affluant nolite cor appone-
 re. Semel locutus est deus duo hec audiuit: quia
 potestas dei est et tibi domine misericordia: quia tu
 reddis unicuique iuxta opera sua. **Psalmus dauid**
 cum esset in deserto idumee. **LXII**

Deus deus meus: ad te de luce vigilo.
 Situit in te anima mea: quia multipliciter
 tibi caro mea. In terra deserta inuisa
 et in aquosa sic in sancto appui tibi: ut
 viderem virtutem tuam et gloriam tuam. Quonia
 melior est misericordia super vitas: labia mea
 laudabunt te. Sic benedicam te in vita mea: et
 in nomine tuo leuabo manus meas. Sicut adipe
 et pinguedine repleat anima mea: et labijs
 exultationis laudabit os meum. Sic memor
 fui tui super stratam meam in matutinis medita-
 bor in te: quia fuisti adiutor meus. Et in velamen-
 to alarum tuarum exultabo adhaesit anima mea post
 te: me suscepit dextera tua. Ipsivero in vanum
 querierunt animam meam: introibunt in inferiora
 terre: tradentur in manus gladij: partes vulpi-
 um erunt. Rex vero letabitur in deo laudabu-
 tur omnes qui iurant in eo: quia obstructum est os lo-
 quentium iniqua. **In fine psalmus dauid** **LXIII**

Audi deus orationem meam cum deprecor:
 a timore inimici eripe animam meam.
 Protexisti me a conuictu malignantium:
 a multitudinem operantium iniquitates.
 Quia eracuerunt ut gladium linguas suas. in-
 tenderunt arcum rem amarum: ut sagittent in oculis
 immaculatum. Subito sagittabunt eum et non
 timebunt: firmauerunt sibi sermonem nequam. Nar-
 rauerunt ut abscederent laqueos: dixerunt quis
 videbit eos? Scrutati sunt iniquitates: defecerunt
 scrutantes scrutans. Accedet homo ad cor
 altum et exaltabitur deus. Sagitte paruulorum
 facte sunt plage eorum: et infirmate sunt contra
 eos lingue eorum. Conturbati sunt omnes qui
 videbant eos: et timuit omnis homo. Annunci-
 auerunt opera dei et facta eius intellexerunt.
 Letabitur iustus in domino et sperabit in eo:
 et laudabuntur omnes recti corde. **In fine**
psalmus dauid canticum aggei hieremie et ezechielis
de verbo peginationis: et de populo transmi-
grationis cum inciperet proficisci. **LXIII**

Quod decet hymnus deus in syon: et tibi
 reddetur votum in hierusalem. Exaudi
 orationem meam: ad te omnis caro ve-
 niet. Verba iniquorum preualuerunt
 super nos: et impietatibus nostris tu propitia
 beris. Beatus quem elegisti et assumpsisti in-

habitabit in atrijs tuis. Replebimur in bonis
 domus tue. sanctum est templum tuum mirabile in
 equitate. Exaudi nos deus salutaris noster: spes
 omnium finium terre et in mari longe. Preparans
 mantes in virtute tua accinctus potentia: qui con-
 turbas profundum maris sonum fluctuum eius
 Turbabitur gentes et timebunt qui habitant
 terminos a signis tuis: exitus matutini et ves-
 pere delectabis. Visitasti terram et inebriasti eam:
 multiplicasti locupletare eam. Flumen dei reple-
 tum est aquis parasti cibum illorum quoniam ita est pre-
 paratio eius. Riuos et inebriasti multiplica ge-
 nimina eius: in stillicidijs eius letabitur ger-
 minans. Benedices corone anni benignitatis
 tue: et campi tue replebuntur ubertate. Pingue-
 scent speciosa deserti: et exultatione colles ac-
 cingentur. Induti sunt arctea ouium: et val-
 les abundabunt frumeto. clamabunt etiam hym-
 num dicent. **In finem canticum psalmi re-**
surrectionis. **LXV**

Tribilate deo omnis terra. psalmus dauid
 dicite nomini eius: date gloriam laudi
 eius. Dicite deo quia terribilia sunt opa-
 tua domine: in multitudie virtutum tue
 mentent tibi inimici tui. Omnis terra adoret
 te et psallat tibi: psalmum dicat nomini tuo. Ue-
 nite et videte opera dei: terribilis in consilijs
 super filios hominum. Qui conuertit mare in ar-
 dam: in flumine pertransibunt pede tibi letabis
 mur in ipso. Qui dominatur in virtute sua in es-
 ternum: oculi eius super gentes respiciunt: qui ex-
 asperat non exaltent in semetipsis. Benedicite ge-
 tes deum nostrum: et audiam facite vocem laudis eius
 Qui posuit animam meam ad vitam: et non dedit in
 commotionem pedes meos. Quonia probat nos de-
 us. igne nos examinasti sicut examinatur argen-
 tum. Induxisti nos in laqueum: posuisti tribu-
 lationes in dorso nostro: imposuisti bomies su-
 per capita nostra. Transiimus per ignem et a-
 quam et eduxisti nos in refrigerium. Introibo in
 domum tuam in holocaustis: reddam tibi vota mea
 que distinuerunt labia mea. Et locutum est os me-
 um: in tribulatione mea. Holocausta medulla
 ta offeram tibi cum incenso arictum: offeram tibi
 boues cum vitulis. Venite audite et narrabo omnes
 qui timeatis deum: quanta fecit anima mee. Ad ipsum ore
 meo clamauit: et exaltaui sub lingua mea. In i-
 quitatem si asperum in corde meo. non exaudiet
 dominus. Propterea exaudiuit deus: et attendit vo-
 ci deprecationis mee. Benedictus deus: qui non
 amouit orationem meam et misericordiam suam a me
In fine in hymnis psalmi canticum dauid. **LXVI**

Deus misereatur nostri et benedicat nos
 nobis: illuminet vultum suum super nos
 et misereatur nostri. Ut cognoscamus
 in terra viam tuam: in omnibus gen-
 tibus salutare tuum. Confiteantur tibi populi dei
 confiteantur tibi populi omnes. Letentur et exultent
 gentes: quoniam iudicas populos in equitate: et gen-
 tes in terra dirigis. Confiteantur tibi populi dei
 confiteantur tibi populi omnes: terra dedit fru-

1. cor

Ephe. 11

etiam suum. Benedicat nos deus noster: benedicat nos deus et metuat eum omnes fines terre. **C** In fine psalmus cantici dauid. **LXVII**
Exurgat deus et dissipent inimici eius et fugiant qui oderunt eum a facie eius. Sicut deficit fumus deficit sicut fluat cera a facie ignis: sic peant peccatores a facie dei. Et iusti exultent et exultent in conspectu dei et delectentur in leticia. Latate deo psalmus dicite nomini eius iter facite ei qui ascendit super occasum: dominus nomen illi. Exultate in conspectu eius turbabuntur a facie eius prius orphanorum et iudicis viduarum. **D**eus in loco sancto suo: deus qui inhabitare facit vniuersis moribus in domo. Qui educit victos in fortitudine: sicut eos qui exasperant qui habitant in sepulchris. **D**eus cum egredieris in conspectu populi tui: cum pertransieris in deserto. Terra mota est: et celi distillauerunt a facie dei sinai: a facie dei israel. Pluuia voluntariam segregabis de hereditate tue et infirmata est: tu vero perfecisti eam. **A**ialia tua habitabit in ea: parasti in dulcedine tua pauperi deus. **D**ominus dabit verbum euangelizantibus: virtute multa. **R**ex virtutum dilecti dilecti: et speciei domus diuidere spolia. **S**i dormit inter medios ceteros pene colube de argentate et posteriora dorsi eius in pallore auri. **D**um discernit celesti reges super eam nix dealbabit in selmon: mors dei mors pinguis. **M**ors coagulat mors pinguis: ut quod suspicamus montes coagulatos. **M**ors in quo beneplacitum est deo habitare in eo: et enim dominus habitabit in finem. **C**urrus dei decem milibus multiplex: milia letantium: dominus in eis in sinai in sancto. **A**scendisti in altum cepisti captiuitatem: accepisti dona in bobus. **E**t enim non credentes: inhabitare dominum deum. **B**enedictus dominus die quotidie: prosperum iter faciet nobis deus salutarium nostrorum. **D**eus noster deus saluos faciet: et dominus dominus exitus mortis. **T**eruntam deus perfringet capita inimicorum suorum: verticem capilli pambulantium in delictis suis. **D**ixit dominus et basan conuertam: conuertam in profundum maris. **U**t intingat pes tuus in sanguine: lingua canum tuorum ex inimicis ab ipso. **V**iderunt ingressus tuus deus: ingressus dei mei regis mei qui est in sancto. **P**reueniunt principes coniuncti psallentibus: in medio iuuenularum tympanistrarum. **I**n ecclesiis benedicite deo: domino de fontibus israel. **I**bi beniamin adolescens: in mentis excessu. **P**rinces iuda duces eorum: principes zabulon et principes neptalim. **M**ada deus virtutis tue: confirma hoc deus quod operatus es in nobis. **A** templo tuo in hierusalem: tibi offerent reges munerum. **I**ncrepa feras ariditatis congregatio tauorum in vaccis populo: ut excludant eos qui perbat sunt argento. **D**issipa gentes qui bella volunt venient legati ex egypto: ethiopia pueniet manus eius deo. **R**egna terre caritate deo: psallite domino. **P**sallite deo qui ascendit super celum celi: ad orientem. **E**cce dabit voci sue vocem virtutis: date gloriam deo super israel magnificentia eius et virtus eius in nubibus. **M**irabilis deus in sanctis suis

deus israel ipse dabit virtutem et fortitudinem plebi sue: benedictus deus. **C** In fine per bis qui commutabuntur per ipsi dauid. **LXVIII**
Saluus me fac deus: quoniam intrauerunt aqua usque ad animam meam. **I**nfirmus sum in limo profundum: et non est substantia. **V**eni in altitudine maris: et tempestas dimerit me. **L**aborant clamans rauce facte sunt fauces mee: defecerunt oculi mei dum spero in deum meum. **M**ultiplicati sunt super capillos capitis meis: qui oderunt me gratis. **C**onfortati sunt qui persecuti sunt me inimici mei iniuste. **Q**ui non rapui tunc exoluebam. **D**eus tu scis insipientiam meam et delicta mea a te non sunt abscondita. **N**on erubescant in me qui expectant te domine: domine virtutum. **N**on confundantur super me qui querunt te deus israel. **Q**uia propter te sustinui opprobrium: operuit confusio faciem meam. **E**xtraneus factus sum fratribus meis: et peregrinus filiis matris mee. **Q**uia zelus domus tue comedit me: et opprobria exprobrantium tibi ceciderunt super me. **E**t operui in ieiunio animam meam: et factum est in opprobrium michi. **E**t posui vestimentum meum cilicium: et factus sum illis in parabolam. **A**duersus me loquebantur qui sedebant in porta: et in me psallebant qui bibebant vinum. **E**go vero orationem meam ad te domine: tempus beneplaciti deus. **I**n multitudinem misericordie tue: exaudi me in veritate salutis tue. **E**ripe me de luto ut non infingar: libera me ab his qui oderunt me et de profundis aquarum. **N**on me demergat tempestas aqua: neque absorbeat me profundum: neque urgeat super me puteus os suum. **E**xaudi me domine quoniam benigna est misericordia tua: super multitudinem miserationum tuarum respice me. **E**t ne auertas faciem tuam a puero tuo: quoniam tribulor velociter exaudi me. **I**ntende aie mee et libera eam: propter inimicos meos eripe me. **T**u scis improperium meum et confusiones meam: et reuerentiam meam. **I**n conspectu tuo sunt omnes qui tribulant me: improperium expectauit cor meum et misericordiam. **E**t sustinui qui simul tristare et non fuit qui consolaretur et non inueni. **E**t dederunt in escam meam fel: et in siti mea potauerunt me acetum. **F**iat mensa eorum coram ipsis in laqueum: et in retributiones et in scandalum. **O**bscurentur oculi eorum ne videant: et dorsum eorum semper incurua. **E**ffunde super eos iram tuam: et furor ire tue comprehendat eos. **F**iat habitatio eorum deserta: et in tabernaculis eorum non sit qui habitet. **Q**uonia quae tu percussisti persecuti sunt: et super dolores vulnerum eorum addiderunt. **A**ppone iniquitatem super iniquitatem eorum: et non intrent in iusticiam tuam. **D**elegantur de libro viventium: et cum iustis non scribantur. **E**go sum pauper et dolens: salus tua deus suscepit me. **L**audabo nomen dei cum cantico: et magnificabo eum in laude. **E**t placebit deo super vitulum nouellum: cornua producentem et ungulas. **V**ideant pauperes et letentur: querite deum et viuete anima vestra. **Q**uia exaudiuit pauperes dominus et victos suos non desperit. **L**audet illum celi et terra: mare et omnia reptilia in eis. **Q**uia deus saluam faciet syon: et edificabuntur ciuitates iude.

s. xi.

s. xxxix.

Job. ii. c
Roma. xv. a

Roma. xi. b

Act. i. d

Ephe. iij. b

A

Et inhabitabit ibi: et hereditate acquirant eam
Et semel seruos eius possidebit eam: et qui diligunt
nomen eius habitabit in ea. ¶ In fine psalmi
dauid in rememoratione eo quod saluum fecit eum
dominus.

LXIX

Ps. cxxix

Deus in adiutorium meum intende. Domine
ad adiuuandum me festina. Confundantur
et reuertantur: qui querunt animas
meas. Auertantur retrosum et erubescant:
qui uolunt mihi mala. Auertantur statim
erubescentes: qui dicunt mihi euge euge. Et
letentur et letentur in te omnes qui querunt te:
et dicant semper magnificet dominus qui diligunt
salutare tuum. Ego uero egenus et pauper sum:
deus adiuua me. Adiutor meus et liberator
meus es tu: domine ne moreris.

¶ Psalmus dauid filiorum ionadab et priorum
captiuorum.

LXX

Ps. cxxx

In te domine speraui non confundar in
eternum: in iusticia tua libera me et eripe
me. Inclina ad me aurem tuam: et salua
me. Esto mihi in deum protectorem et in
locum munitum: ut saluum me facias. Quoniam
firmamentum meum: et refugium meum es tu.
Deus meus eripe me de manu peccatoris: et de
manu contra legem agentis et iniqui. Quoniam
tu es patientia mea domine: domine spes
mea a iunetute mea. In te confirmatus
sum ex utero: de ventre matris mee tu es
protectio mea. In te cantatio mea semper: et
quod per dignum factus sum multis: et tu
adiutor fortis. Repleatur os meum laude
uirtutis tue: et gloria tuae tota die magnitudinem
tuam: ne proicias me in tempore senectutis:
cum defecerit uirtus mea ne derelinquas
me. Quia dixerunt inimici mei mihi: et qui
custodiebant animam meam consiliu fecerunt
in unum. Dicentes deus dereliquit eum: persequimini
et comprehendite eum: quia non est qui eripiat.
Deus ne eloderis a me: deus meus in
auxilium meum respice. Confundantur et
deficiant detrahentes animam meam: opiantur
confusione et pudore qui querunt mala
mihi. Ego autem semper sperabo: et ad iusticiam
super omnem laudem tuam. Os meum annuntia
bit iusticias tuas: tota die salutare tuum.
Quoniam non cognouit litteraturam introibo
in potentias domini: domine memorabor
iusticie tue solius. Deus docuisti me a iunetute
mea: et usque nunc pronuntiabo mirabilia
tua. Et usque in senectam et senium: deus
ne derelinquas me. Donec annunciem
brachium tuum: generationi omni que
ventura est. Potentiam tuam et iusticiam
tuam deus usque in altissima non fecisti
magnalia: deus quis similis tibi? Quatas
ostendisti mihi tribulationes multas et
malas: et conuersus uiuificasti me: et de
abyssis terre iterum reduxisti me. Multi
plicasti magnificentiam tuam: et conuersus
solatus es me. Nam et ego confitebor tibi
in uasis psalmi ueritatem tuam: deus:
psallam tibi in citibara sanctus israel.
Et uultabunt labia mea cum cantauero
tibi: et anima mea quam redemisti. Sed et
lingua mea tota die meditabitur iusticiam
tuam: cum confusi et reuersti fuerint qui
querunt mala mihi. ¶ Psalmus dauid in
salomone.

LXXI

Deus iudicium tuum regi daret: et iusticiam
tuam: filio regis. Iudicare populum tuum
in iusticia: et pauperes tuos in iudicio
suscipiant motes pacem populo: et colles
iusticiam. Iudicabit pauperes populi: et
saluos faciet filios pauperum: et humiliabit
calumniatores. Et permanebit cum sole
et ante lunam: in generatione et generationem.
Descendet sicut pluuia in uellus et sicut
stillicidia stillantia super terram. Orietur
in diebus eius iusticia: et abundantia pacis
donec auferet luna. Et dominabitur a mari
usque ad mare: et a flumine usque ad
terminos orbis terrarum. Et in illo
procedent et hyopes: et inimici eius terram
lingent. Reges tharsis et insule munera
offerent: reges arabum et saba dona
adducent. Et adorabunt eum omnes reges:
omnes gentes seruient ei. Quia liberabit
pauperem a potestate. et pauperem cui non
erat adiutor. Parcet pauperi et inopiet
animas pauperum saluas faciet. Et usuris
et iniquitate redimet animas eorum: et
honorabile nomen eorum coram illo. Et
uiuet et dabit ei de auro arabie: et
adorabunt de ipso spiritu: tota die
benedicent ei. Erunt firmamenta in terra
in summis montium: super tolletur super
libanum fluctus eius et florebit de ciuitate
sicut fenugruum terre. Sit nomen eius
benedictum in secula: sicut sol permanet
nomen eius. Et benedicentur in ipso
omnes tribus terre: omnes gentes magnificabunt
eum. Benedictus dominus deus israel: qui
facit mirabilia solus. Et benedictum nomen
maiestatis eius in eternum: et replebit
maiestate eius omnis terra fiat fiat. ¶
Defecerunt hymni dauid filii isse. Psalmus
asaph.

LXXII

Quia boni israel deus: bis qui recto sunt
corde. Dei autem pene moti sunt pedes:
pene effusi sunt gressus mei. Quia zelatus
sum super iniquos: pacem peccatorum uideo.
Quia non est respectus morti eorum: et
firmamentum in plaga eorum. In labore
uolunt non sunt: et cum uolunt non
flagellabuntur. Quia tenuit eos
superbia: operati sunt iniquitate et
impietate sua: prodierunt quasi ex
adipe iniquitas eorum: transferunt in
affectum cordis. Et cogitauerunt et
locuti sunt nequitiam: iniquitatem in
excelsis locuti sunt. Posuerunt in
celum os suum: et lingua eorum
transiit in terra. Quia conuertet
populum meum: et dies pleni inuenientur
in eis. Et dixerunt quomodo scit
deus: si est scia in excelsis? Ecce ipsi
peccatores et abundantes in seculo:
obtinuerunt diuitias. Et dixit quomodo
sine causa iustificauit cor meum:
et laui in innocentes manus meas.
Et fui flagellatus tota die: et castigatio
mea in matutinis. Si dicebam narra
bo sic: ecce nationem filiorum
tuorum reprobaui. Et uolunt
stimabam ut cognoscerem hoc
labor est anima mea. Donec
intrem in sanctuarium dei: et
intelligam in nouis simis
eorum. Ueritatem propter dolos
posuisti eis: de fecisti eos dum
allearentur. Quomodo facti sunt
in desolationem: subito defecerunt:
perierunt propter iniquitatem
suam. Velut somnium surgentium:
domine in ciuitate tua imaginem
ipsorum ad nihilum rediges. Quia
infirmum est cor meum: et renes
mei commutati sunt: et ad
nihilum redactus sum et nescius.
Et iumentum factus sum apud te:
et ego spiritus recui. Tenuisti manus

Luce. 13

Ps. 130

de dextera mea: et in voluntate tua deduxisti me: et cum gloria suscepisti me. Quid enim mihi est in celo: et ad te quod volui super terram? Defecit caro mea et cor meum: deus cordis mei et pars mea deus in eternum. Quia ecce qui elongant se a te peribunt: perdidisti omnes qui fornicant abs te. Mihi autem adberere deo bonum est: ponere in domino deo spes meam. Ut annunciem omnes predicationes tuas: in portis filie syon. In fine intellectus asaph.

LXXIII

Quid deus repulisti in fine: iratus est furor tuus super oves pascue tue? Quis enim: esto congregationis tue: quam possedisti ab initio. Redemisti virginam hereditatis tue: mons syon in quo habitasti in eo. Quia manus tuas in superbiis eorum in fine: quia quia malignatus est inimicus in sancto. Et glati sunt qui oderunt te: in medio solennitatis tue. Posuerunt signa sua: signa et non cognoverunt sicut in exitu super summum. Quasi in silva lignorum securibus exciderunt ianuas eius in idibus: in securi et ascia de fecerunt ea. Incederunt igni sanctuarium tuum in terra: polluerunt tabernaculum nominis tui. Dixerunt in corde suo cognatio eorum simul: quiescere faciamus omnes dies festos dei a terra. Signa nostra non vidimus: iam non est prophetia: et nos non cognoscet amplius. Usquequo deus improbabit inimicus irritat adversarius nomen tuum in fine? Ut quod advertis manum tuam et dexteram tuam: de medio sinu tuo in fine? Deus autem rex noster ante secula: operatur salutem in medio terre. Tu confirmasti in virtute tua mare: conturbasti capita draconum in aquis. Tu confregisti capita draconis: dedisti eum escam populo ethiopi. Tu dirupisti fontes et torrentes: tu siccasti fluvios etban. Tuus est dies et tua est nox: tu fabricatus es auroram et solem. Tu fecisti omnes terminos terre: estatem et ver tu plasmasisti ea. Quis enim: esto huius inimicus improbabit domino: et populus insipiens incitavit nomen tuum. Ne tradas bestiis aias presertim tibi: et animas pauperum tuorum ne obliviscaris in fine. Respice in testamentum tuum: quia repleti sunt qui obscurati sunt terre domibus iniquitatum. Ne auertas humilis factus confusus: pauper et inops laudabunt nomen tuum. Exurge deus iudica causam tuam: memor esto improperiorum tuorum que ab insipiente sunt tota die. Ne obliviscaris voces inimicorum tuorum: superbia eorum que te oderunt ascendit semper. In finem ne corumpas. Psalms canticum asaph.

LXXIII

Confitebimur tibi deus confitebimur: et invocabimus nomen tuum. Narrabimus mirabilia tua: cum accipio tempus ego iusticias iudicabo. Quia facta est terra et omnes qui habitant in ea: ego confirmavi columnas eius. Dicit iniquis nolite inique agere: et deliquitibus nolite exaltare cornu. Nolite extollere in altum cornu vestrum: nolite loqui adversus deum iniquitatem. Quia neque ab oriente neque ab occidente neque a desertis montibus: quoniam deus iudex est. Hunc humiliat et hunc exaltat: quia calix in manu domini vini: meri plenum mitto. Et inclinavit

hoc in hoc: veritatem fer eius non est et inani ta bibent omnes peccatores terre. Ego autem annunciam in seculo: cantabo deo iacob: et omnia cornua peccatorum confringam: et exaltabunt cornua iusti. In finem in carminibus canticum ad assyrios psalmus asaph.

LXXV

Dominus in iudea deus: in israel magnum nomen eius. Et factus est in pace locus eius: et habitatio eius in syon. Ibi confregit potentias: arcum scutum gladium et bellum. Illuminas tu mirabiliter a montibus eternis: turbati sunt omnes insipientes corde. Dormierunt somnum suum: et nihil invenerunt omnes viri divitiarum in manibus suis. Ab increpatione tua deus iacob: dormitauerunt qui ascenderunt equos. Tu terribilis es et quis resistet tibi: et tunc ira tua? De celo auditus fecisti iudicium: terra tremuit et quievit. Tum exurges ret in iudicium deus: ut salvos faceret omnes manus feros terre. Quia cogitatio hominis presertim tibi: et relique cogitationis die festus agent tibi. Vouete et reddite domino deo vestro: omnes qui in circuitu eius affertis munera. Terribili et ei qui aufert spiritum principum: terribili apud omnes reges terre. In finem pro idyrbun. psalmus asaph.

LXXVI

Voce mea dominum clamavi: voce mea ad deum et intedit mihi. In die tribulationis mee deum exequi manibus meis nocte in eum: et non sum deceptus. Renuit consolari anima mea: memor fui dei et delectatus sum: et exercitatus sum et defecit spiritus meus. Anticipaverunt vigilias oculi mei: turbatus sum et non sum locutus. Cogitavi dies antiquos annos eternos in mente habui. Et meditatus sum nocte cum corde meo: et exercitabar et scopebam spiritum meum. Numquid in eternum periciet deus: aut non apponet ut conplacitio: sit adhuc? Aut in fine misericordiam suam abscedet: a generatione in generationem? Aut obliviscetur misereri deus: aut continebit in ira sua misericordias suas. Et dixi nunc cepi: haec mutatio dextere excelsi. Quis enim: esto operum domini: quia memor ero ab initio mirabilium tuorum. Et meditabor in omnibus operibus tuis: et in aduersionibus tuis exercebor. Deus in sancto via tua: quia deus magnus sicut deus noster: tu es deus qui facis mirabilia. Nota fecisti in populo tuum tuam: redemisti in brachio tuo populum tuum: filios iacob et ioseph. Viderunt te aqua deus viderunt te aqua et timuerunt et turbate sunt abyssi. Multitudo sonitum aquarum: vocem dederunt nubes. Et esset sagitte tue transierunt: vox tonitruum tui in rota. Illuxerunt convulsiones tue orbi terre: mota est et contremuit terra. In mari via tua et semite tue in aquis multas: et vestigia tua non cognoscunt. Deduxisti sicut oves populum tuum: in manu moysi et aaron.

Intellectus asaph. LXXVII

Atendite popule meus legem meam: inclinate aurem vestram in verba oris mei. Aperiam in parabolis os meum loquar propositiones ab initio. Quanta audivimus et cognovimus ea: et presertim nostri narraue

j. cxi.

Matth. iij. e

ij. re. p. v. c

Luce. i. g

Matth.

runt nobis. Non sunt occultata a filiis eorum: in generatione altera. Narrantes laudes domini et virtutes eius et mirabilia eius que fecit. Et suscitavit testimonium in iacob: et legem posuit in israel. Quanta mandavit patribus nostris nota facere ea filiis suis: ut cognoscat generatio altera. Filii qui nascuntur et erurgent: narrabunt filiis suis. Ut ponant in deo spem suam: et non obliviscantur opera dei: et mandata eius exquirant. Ne faciant sicut patres eorum: generatio prava et exasperans. Generatio que non direxit cor suum: et non est creditura deo spiritus eius. Filii effraim intendentes et mittentes arcum: conversi sunt in die belli. Non custodierunt testamentum dei: et in lege eius noluerunt ambulare. Et oblitii sunt benefactorum eius: et mirabilium eius que ostendit eis. Et oras patrum eorum fecit mirabilia in terra egypti: in campo thaneos. Interrupit mare et perduxit eos: et statuit aquas que si in vitro. Et deduxit eos in nube diei: et tota nocte in illuminatione ignis. Interrupit petras in beremo: et adquisit eos velut in abyssio multa. Et eduxit aquam de petra: et eduxit tanquam flumina aquas. Et apposuerunt adhuc peccare eis: in iram concitauerunt excelsum in iniquo. Et temptauerunt deum in cordibus suis: ut peteret escam a iabus suis. Et mala locuti sunt de deo: dixerunt nunquam poterit deus parare escam in deserto? Quia percussit petram et fluxerunt aque: et torrentes inundauerunt. Nunquam panem poterit dare: aut parare mensam populo suo? Ideo audiuit dominus et distulit: et ignis accensus est in iacob: et ira ascendit in israel. Quia non crediderunt in deo: nec sperauerunt in salutari eius. Et mandavit nubibus desuper: et ianuas celi aperuit. Et pluit illis manna ad manducandum: et panem celi dedit eis. Panem angelorum manducavit homo: cibaria misit eis in abundantiam. Transtulit austrum de celo: et induxit in virtute sua africam. Et pluit super eos sicut pulverem carnes: et sicut arenam maris volatilia penata. Et ceciderunt in medio castrorum eorum: circa tabernacula eorum. Et manducaverunt et saturati sunt nimis: et desiderium eorum attulit eis: non sunt fraudati a desiderio suo. Adhuc esce eorum erant in ore ipsorum: et ira dei ascendit super eos. Et occidit pingues eorum: et electos israel impedivit. In omnibus his peccaverunt adhuc: et non crediderunt in mirabilibus eius. Et defecerunt in vanitate dies eorum et anni eorum cum festinatione. Cum occideret eos querebant eum: et reuertebant et diluculo veniebant ad eum. Et memorati sunt quia deus adiutor est eorum: et deus excelsus redemptor eorum est. Et dilexerunt eum in ore suo: et lingua sua mentiti sunt ei. Quia autem eorum non erat rectum cum eo: nec fideles habitati sunt in testamento eius. Ipse autem est misericors et propitius fiet peccatis eorum: et non disperdet eos. Et abundavit ut auerteret iram suam: et non accessit omnem iram suam. Et recordatus est quia caro sunt spiritus vadens et non rediens. Quotiens exacerbauerunt eum in deserto in iram concitauerunt eum in iniquo. Et conversi sunt et temptauerunt deum: et sanctum israel exacerbauerunt.

Non sunt recordati manus eius: die qua redemit eos de manu tribulantis. Sicut posuit in egypto signa sua: et prodigia sua in campo thaneos. Et convertit in sanguinem flumina eorum: rimbres eorum ne biberent. Misit in eos cynomiam et comedit eos: et ranam et dissipavit eos. Et dedit erugini fructum eorum: et labores eorum locuste. Et occidit in grandine vineas eorum: et moros eorum in pruina. Et tradidit grandini iumenta eorum: et possessiones eorum igni. Misit in eos iram indignationis sue indignationem et iram et tribulationem: immissit per angelos malos. Quia fecit semite ire sue: non pepercit a morte aiarum eorum: et iumenta eorum in morte conclusit. Et percussit omne primogenitum in terra egypti: primitias omnis laboris eorum in tabernaculis chana. Et abstulit sicut oves populum suum: et perduxit eos tanquam greges in deserto. Et deduxit eos in spe et non timuerunt: et inimicos eorum operuit mare. Et induxit eos in montem sanctificationis sue: montem quem acquisit dextera eius. Et eiecit a facie eorum gentes et sorte divisit eis terram in funiculo distributionis. Et habitare fecit in tabernaculis eorum tribus israel. Et temptauerunt et exacerbauerunt deus excelsum et testimonia eius non custodierunt. Et auerterunt se et non seruauerunt pactum quemadmodum patres eorum conuersi sunt in arcum prauum. In iram concitauerunt eum in collibus suis: et in sculptilibus suis ad emulationem eum provocauerunt. Audiuit deus et spreuit: et ad nihilum redegit vultus de israel. et repulit tabernaculum sylo tabernaculum suum ubi habitauit in hominibus. Et tradidit in captiuitatem virtutem eorum: et pulcritudinem eorum in manus inimici. Et conclusit in gladio populum suum: et hereditatem suam spreuit. Iuvenes eorum comedit ignis: et virgines eorum non sunt lamentate. Sacerdotes eorum in gladio ceciderunt: et vidue eorum non plorabant. Et excitatus est tanquam dormiens dominus. tanquam potens crapulatus avino. Et percussit inimicos suos in posteriora: opprobrium sempiternum dedit illis. Et repulit tabernaculum ioseph et tribum effraim non elegit. Sed elegit tribum iuda. montem syon quem dilexit. Et edificauit sicut unicornis sacrificium suum in terra quam fundauit in secula. Et elegit dauid seruum suum: et sustulit eum de gregibus omnium depositantes accepit eum. Pascere iacob seruum suum et israel hereditatem suam. Et pauit eos in innocentia cordis sui. et in intellectibus manuum suarum deduxit eos. **Psalmus asaph. LXXVIII**
Deus venerunt gentes in hereditatem tuam: polluerunt templum sanctum tuum. posuerunt hierusalem in pomorum custodia. Posuerunt morticina seruorum tuorum escas: volatilibus celi carnes sanctorum tuorum bestias terre Effuderunt sanguines ipsorum tanquam aquam in circuitu hierusalem: et non erat qui sepeliret. Facti sumus opprobrium vicinis nostris: subsannatio et illusio his qui in circuitu nostro sunt. Usquequo domine irasceris in finem: accendes velut ignis zelus tuus? Effunde iram tuam in gentes que

Eto. lviij. c

Eto. lviij. b

Eto. lvi. d
 Sap. lvi. c
 Joban. vi. d

Num. xi. 8

Eto. lviij. c

Eto. lviij. c

l. co.

l. co. 2

l. Reg. 1

l. Reg. 1

l. co.

l. Reg. 1

l. Reg. 1

Ibidem.

psalm.

te nō nouerunt: et in regna q̄ nomen tuum non inuocauerunt. Quia comederūt iacob: et locus eius desolauerunt. Ne memineris iniquitatu in nostrarū antiquarū: cito anticipent nos in inferi cordie tue. q̄ paupes facti sum⁹ nimis. Adiuua nos de⁹ salutaris noster: et ppter gl̄iam nominis tui dñe libera nos. Et p̄pitius esto peccatis nr̄is ppter nomē tuū: nos forte dicant in gentibus vbi est de⁹ eorū? Ut innotescat in nationib⁹ coram oculis nr̄is: vltio sanguinis suorū q̄ effusus est. Introeat in cōspectu tuo gemitus cōpeditorū. Scdm magnitudinem brachiū tuū: posside filios mortificatorum. Et redde vicinis nr̄is septuplū in sinu eorū: improprium ip̄orū qd̄ exprobrauerūt tibi domie. Nos autē ppl̄s tuus et oves pascue tue: cōfitebimur tibi in seculum. In generatione et generatione: annūciabim⁹ laudem tuam.

In finem p̄ his q̄ cōmutabunt. psalmus p̄ assyrijs testimonium asaph. **LXXIX**

Dñe regis isrl̄ intende: q̄ deducis velut ouem ioseph. Qui sedes sup̄ cherubin manifestare: corā ciffraim bēsamīn et manasse. Excita potētias tuas et veni: vt saluos facias nos. De⁹ uerte nos: et oñde faciem tuā et salui erim⁹. Dñe de⁹ virtutū: quousq̄ irasceris sup̄ oratiōem fui tui? Libabis nos pane lachrymarū: et potū dab⁹ nobis in lachrymis in mēsurā. Posuisti nos in cōdicionē vicinis nr̄is: et inimici nr̄i subsānauerunt nos. Deus virtutū uerte nos: et oñde faciem tuā et salui erim⁹. Vineā de egypto transtulisti: fecisti gētes et plātaisti eam. Durū itinēris fuisti in cōspectu eius: et plātaisti radices ei⁹ et impleuit terrā. Opuit mōtesymbra eius: et arbuta eius cedros dei. Extēdit palmītes suos vsq̄ ad mare: et vsq̄ ad flumen ppagine eius. Ut qd̄ destruxisti macerā ei⁹: et vindemiant eam oēs q̄ p̄tergrediunt viā? Exterminauit eam aper de silua: et singularis ferus depastus est eam. De⁹ virtutū uertere: respice de celo et vide et visita vineā istam. Et p̄fice eā quam plantauit dextera tua: et sup̄ filium boīs quez p̄firmasti tibi. Incēsa igni et suffossa ab icre: patide vult⁹ tui p̄būt. Fiat man⁹ tua sup̄ virū dexte tue: et sup̄ filiū boīs quez p̄firmasti tibi. Et n̄ discedim⁹ a te: viuificab⁹ nos et nomē tuū inuocabimus. Dñe deus virtutū cōuerte nos et oñde faciem tuā et salui erimus. **In finē p̄ torcularib⁹ psalm⁹ ip̄i asaph: q̄nta sabbati.**

Exultate deo adiutori nr̄o **LXXX**

Exultate deo iacob. Sumite psalmum et date tympanū: psalteriū iocundum cum cythara. Buccinate in neomenia tuba in insigni die solēnitatis v̄re. Quia p̄ceptus in israhel est: et iudiciū deo iacob. Testimoniū in ioseph posuit illud: cui⁹ exiret de terra egypti linguā quā non nouerat audiuit. Diuertit ab oneribus dorsum ei⁹: man⁹ ei⁹ in cophino fuserūt. In tribulatione iuocasti me et liberaui te: exaudiui te in abscondito tempe-

statis p̄bauit te apd̄ aquā d̄dictionis. Audi populus me⁹ et prestabo: te isrl̄: si audieris me nō erit in te deus recēs: neq̄ adorab⁹ deū alienū. Ego em̄ sum dñs de⁹ tuus: q̄ eduxi te de terra egypti: dilata os tuū et implebo illud. Et nō audiuit ppl̄s me⁹ vocem meaz et isrl̄ nō intendit mibi. Et dimisi eos fm̄ desideria cordis eorū: sicut in adinuetiōib⁹ suis. Si ppl̄s meus audieris me: israhel si i v̄ijs meis ambulasset: et sup̄ tribulantes eos misissem manū meā. Inimici dñi mētiri sunt ei: et erit t̄ps eorū in secula. Et cibauit illos ex adipe frumētī: et de petra melle saturauit eos. **Psalmus asaph. LXXXI**

Deus stetit i synagoga deorū in medio autē deos dijudicat. Usq̄quo iudicatis iniquitatē: et facies peccatorum sumit⁹? Iudicate egeno et pupillo huilem et pauperē iustificate. Eripite pauperē et egenū de manu peccatoris liberate. Nescierūt neq̄ intellexerunt: in tenebris ambulant mouebunt oīa fundamēta terre. Ego dixi di⁹ est⁹ et filij excelsi om̄s. Vos autē sicut boīes morietur min⁹: et sicut vn⁹ de principib⁹ cadetis. Surge deus iudica terrā: qm̄ tu hereditabis in oībus gentib⁹. **Canticū psalmi asaph. LXXXII**

Deus q̄s filis erit tibi: ne taceas neq̄ cōpescaris de⁹. Quia ecce inimici tui sonuerūt: et q̄ oderūt te extulerūt caput. Sup̄ populū tuū malignauerunt p̄siliū: et cogitauerūt aduersus sanctos tuos. Dixerūt: venite et dispdamus eos de gēte: et nō memores nomē israhel vltra. Quia cogitauerūt vnanimīter: simul aduersum te testm̄ dispouerūt tabernacula idumeorū et bismabete. Moab et agareni gebal et āmon et amalech alienigene cū birantib⁹ tyrum. Etem assur venit cū illis facti sunt in adiutorium filijs loth. Fac illis sicut madian et sypare: sicut iabin i torrente cyson. Disperierunt in endor: facti sūt vt stercus terre. Pone principes eorū sicut oreb et zeb et zebec et salmana. Om̄s principes eorū: qui dixerūt hereditate possideam⁹ sanctuariū dei. Deus me⁹ pone illos vt rotam: et sicut stipulā et añ facie venti. Sicut ignis q̄ comburit siluam: sicut flāma cōburens mōtes. Ita p̄sequeris illos in tempestate tua: et ira tua turbabis eos. Imple facies eorū ignominia: et querent nomē tuū dñe. Erubescant et cōturbentur in seculum seculi: et confundant et pereant. Et cognoscant qz nomē tibi dñs: tu solus altissimus in omni terra. **In finem p̄ torcularibus filijs chore psalmus. LXXXIII**

Quam dilecta tabernacula tua dñe virtutū cōcupiscit et deficit aīa mea in atrio dñi. Cor meum et caro mea exultauerūt in deum viuū. Etenim passer inuenit sibi domū: et turtur nidum vbi ponat pullos suos. Altaria tua dñe virtutum rerū mearū et de⁹ mearū. Beati q̄ habitāt i domo tua dñe: in secula seculorū laudabūt te. **Bea**

Exod. xij. 8

Job. 1

1. co.

1. co. 2. 7. co.

Reg. 1

Reg. 2

1. co.

1. co.

1. co.

Psalterium

tus vir cui est auxiliū abs te: ascensiones in corde suo disposuit in valle lachrymarū in loco quem posuit. Etenim benedictiones dabit legislator: sicut de virtute in virtutes: videbitur deus deorum in syon. Dñe deus virtutū exaudi orationē meā: auribus percipe deus iacob. Protector noster aspice deus: et respice in faciem christi tui. Quia melior est dies vna in atrijs tuis: super milia. Elegi abiectus esse in domo dei mei: magis quam habitare in stabernaculis peccatorū. Quia misericordiam et veritatem diligit deus: gratiam et gloriam dabit dominus. Non priuabit bonis eos qui ambulat in innocentia domine virtutū: beatus homo qui sperat in te. ¶ In finem filijs chore.

Benedixisti domine terram tuam: auertisti captiuitatem iacob. Remissisti iniquitatem plebis tue: operuisti omnia peccata eorum. Mitigasti omnes iras tuas: auertisti ab ira indignationis tue. Conuertere nos deus salutaris noster: et auerte iram tuam a nobis. Nunquid in eternum irasceris nobis. aut extends iram tuam a generatione in generationem? Deus tu conuersus viuificabis nos: et plebs tua letabit in te. Ostende nobis domine misericordiam tuam: et salutare tuum da nobis. Audiam quod loquar in me dominus deus: quoniam iam loquitur pacem in plebem suam. Et super sanctos suos: et in eos qui conuertuntur ad cor. Verum tamen prope timentes eum salutare ipsius: ut inhabitet gloria in terra nostra. Misericordia et veritas obuiauerunt sibi: iusticia et pax osculate sunt. Veritas de terra orta est: et iusticia de celo prosperit. Etenim dominus dabit benignitatem: et terra nostra dabit fructum suum. Iusticia autem eum ambulabit: et ponet in via gressus suos. ¶ O dō.

Incline domine aurem tuam et exaudi me: quoniam inops et pauper sum ego. Custodi animam meam quoniam sanctus sum: saluum fac seruum tuum deus meus sperantem in te. Misere mei domine quoniam ad te clamaui tota die: letifica animam serui tui quoniam ad te domine animam meam leuaui. Quoniam tu domine suavis et mitis: et multe misericordie omnibus innocantibus te. Auribus percipe domine orationem meam: et intende voci deprecationis mee. In die tribulationis mee clamaui ad te: quoniam exaudisti me. Non es filius tui in dijs domine: et non es secundum opera tua. Quoniam gentes quascumque fecisti venient et adorabunt coram te domine: et glorificabunt nomen tuum. Quoniam magnus es tu et faciens mirabilia: tu es deus solus. Deduc me domine in via tua: et ingrediar in veritate tua: letet cor meum ut timeat nomen tuum. Confitebor tibi domine deus meus in toto corde meo: et glorificabo nomen tuum in eternum. Quia misericordia tua magna est super me: et crucifisti animam meam ex inferno inferiori. Deus iniqui insurrexerunt super me: et synagoga perterriti querunt animam meam: et non proposuerunt te in conspectu suo. Et tu domine deus miserator et misericors patiens et multe misericordie et verax. Respice in me et misere mei: da impiū tuū puero tuo: et saluum fac filium ancille tue. Fac mecum signum in bonum ut videat quod oderunt me et confundantur: quoniam tu domine ad

inuisti me et consolatus es me. ¶ Psalms cantus a filijs chore.

Fundamenta eius in montibus sanctis: diligit dominus portas syon super omnia tabernacula iacob. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Nemo ero raab et babilonis scietium me. Ecce alienigene et tyri et populi ethiopiū: hi fuerunt illuc. Nunquid syon dicitur homo: et homo natus est in ea: et ipse fundauit eam altissimam? Dominus narrabit in scripturis populorum et principum horum qui fuerunt in ea. Sicut letantium omnium habitatio est in te. ¶ Articulus psalmi filijs chore in fine per amelech ad rudentium itellectus beman ezraite.

Domine deus salutis mee: in die clamaui et nocte coram te. Intret in conspectu tuo oratio mea: inclina aurem tuam ad precem meam. Quia repleta est malis anima mea: et vira mea inferno appropinquabit. Estimatus sum cum descendentibus in lacum: factus sum sicut homo sine adiutorio inter mortuos liber. Sicut vulnerati dormientes in sepulchris quorum non es memor: amplius: et ipsi de manu tua repulsi sunt. Posuerunt me in lacu inferi oris: in tenebris et in umbra mortis. Super me confirmatus est furor tuus: et omnes fluctus tuos induristi super me. Longe fecisti notos meos a me: posuerunt me abominationem sibi. Traditus sum et non egrediebar: oculi mei languerunt in inopia. Clamaui ad te domine: tota die expandi ad te manus meas. Nunquid mortuis facies mirabilia: aut medici suscitabunt et confitebuntur tibi? Nunquid narrabit aliquis in sepulchro misericordiam tuam: et veritatem tuam in perditionem? Nunquid cognoscuntur in tenebris mirabilia tua et iusticia tua in terra obliuionis? Et ego ad te domine clamaui: et mane oratio mea preueniet te. Ut quid domine repellis orationem meam: auertis faciem tuam a me? Pauper sum ego et in laboribus a iuuetute mea: exaltatus autem humilatus sum et conturbatus. In me transierunt ire tue et terrores tui turbauerunt me. Circūdederunt me sicut aqua tota die: circūdederunt me simul. Elongasti a me amicum et proximum: et notos meos a miseria. ¶ Intellectus et beman ezraite.

Misericordias domini: in eternum cantabo. In generatione et generatione: annuntiabo veritatem tuam in ore meo. Quoniam dixisti in eternum misericordia edificabis in celis proparabitur pietas tua in eis. Disposui testamentum electis meis: iuravi dauid seruo meo usque in eternum proparabo seminem tuum. Et edificabo in generationem generationem: sedem tuam. Confitebuntur celi mirabilia tua domine: et etiam veritatem tuam in ecclesia sanctorum. Quoniam quis in nubibus equibis dominus: filius erit deo in filijs dei? Deus qui glorificat in consilio sanctorum: magnus et terribilis super omnes qui in circuitu eius sunt. Domine deus potentium quos filius tibi potes es domine et pietas tua in circuitu tuo. Tu dominaris partu maris motu aut fluctu eius tu mitigas. Tu humiliasti sicut vulneratum superbum: in brachio potentis tue dispersi

Jobel. ij. c.

s. ix. r. j. c. r. xxxvii.

j. c. r. c. lli. s. xliii.

disti inimicos tuos. Tui sunt celi & tua est terra: orbem terre & plenitudinem eius tu fundasti: aequonem et mare tu creasti. Tabores & hermos in nomine tuo exultabunt: tuum brachium cum potentia. Firmes manus tuae & exaltet dextera tua: iusticia & iudicium spatium sedis tue. Omnia et veritas procedet faciem tuam: beatus populus qui scit iubilacionem. Domine in lumine vultus tui ambulabunt: et in nomine tuo exultabunt tota die et in iusticia tua exultabunt. Quoniam gloria virtutis eorum tu es: et in beneplacito tuo exultabunt cornu nostrum. Quia dominus est assumptio nostra: et sancti israel regis nostri. Tunc locutus es in visione sanctis tuis: et dixisti posui adiutorium in potestate et exaltaui electum de plebe mea. Inveni deum servum meum. oleo sancto meo unxi eum. Manus enim mea auxiliabitur ei. & brachium meum confirmabit eum. Nihil proficiet inimicus in eo: et filius iniquitatis non apponet nocere ei. Et occidam a facie ipsius inimicos eius: et odietes eum in fugam convertam. Et veritas mea et misericordia mea cum ipso: & in nomine meo exultabitur cornu eius. Et ponam in manu eius: et in fluminibus dexteram eius. Ipse invocabit me pater meus es tu: deus meus et susceptor salutis mee. Et ego primogenitum ponam illum: excelsum pre regibus terre. In eternum servabo misericordiam meam: et testamentum meum fidele ipsi. Et ponam in seculum seculi seminem eius: & thronum eius sicut dies celi. Si autem dereliquerint filii eius legem meam: et in iudiciis meis non ambulaverint. Si iusticias meas prohibuerint et mandata mea non custodierint. Visitabo in virga iniquitates eorum: et in verberibus peccata eorum. Quoniam misericordiam autem meam non dispergam ab eo: neque nocebo in veritate mea. Neque prohibebo testamentum meum et quae procedunt de labiis meis non faciam irrita. Semel iuravi in sancto meo sicut david mentiar: seminem eius in eternum manebit. Et thronus eius sicut sol in conspectu meo: et sicut luna perfecta in eternum: & testis in celo fidelis. Tu vero repulisti et respicisti: distulisti spiritum tuum. Avertisti testamentum suum tuum: prohibuisti in terra sanctuarium eius. Destruisti omnes sepes eius: posuisti firmamentum eius formidinem. Diripuerunt eum omnes transeuntes viam: factus est obprobrium vicinis suis. Et altasti dexteram depumatum eum letificasti omnes inimicos eius. Avertisti adiutorium gladii eius: & non es auxilia tuus ei in bello. Destruisti eum ab emundatione & sedes eius in terra collidisti. Diminorasti dies tempore eius: perfudisti eum confusione. Usquequo domine avertis in sinem: exardescet sicut ignis ira tua. Memorare que mea substantia: nunquid enim vane constituisti omnes filios hominum? Quis est homo qui vivet et non videbit mortem: eruet animam suam de manu inferi? Ubi sunt misericordie tue antique domine: sicut iurasti david in veritate tua? Memor esto domine obprobrium servorum tuorum quod continui in sinu meo mulataram gentium. Quod exprobrauerunt inimici tui domine: quod exprobrauerunt commutationem christi tui. Vnde dicitur dominus in eternum fiat fiat. Oratio moysi hominis dei.

LXXXIX

Domine refugium factus es nobis: a generatione in generationem. Prouisus quod montes fierent aut formaret terra & orbis a seculo: & in seculum tu es deus. Ne auertas hominem in humilitatem: & dixisti conuertimini filii hominum. Quasi mille anni ante oculos tuos: tanquam dies besterna que preterit. Et custodia in nocte: que pro nihilo habent eorum anni erunt. Mane sicut verba transeat mane floreat & transeat: vespere decidat induret & arescat. Quia defecimus in ira tua: & in furore tuo turbati sumus. Posuisti iniquitates nostras in conspectu tuo seculum nostrum in illuminatione vultus tui. Quasi omnes dies nostri defecerunt: & in ira tua defecimus. Anni nostri sicut aranea meditabuntur: dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni. Si autem in potentatibus octoginta anni: & amplius eorum labor et dolor. Quoniam superuenit mansuetudo: et corripiemur. Quis nouit preteritum ire tue: & pro timore tuo iram tuam dinumerare? Dextera tua sic nota faciet eruditos corde in sapientia. Et conuertere domine usquequo: et deprecabilis esto super seruos tuos. Repleti sumus mane misericordia tua: exultauimus & delectati sumus in omnibus diebus nostris. Letati sumus pro diebus quibus nos humiliasti annis quibus vidimus mala. Respice in seruos tuos et in opera tua: & dirige filios eorum. Et sit splendor dominus dei nostri super nos: & opera manuum nostrarum dirige super nos: & opus manuum nostrarum dirige.

Quia carici ipsi dauid. **CXC** Qui habitat in adiutorio altissimi: in protectione dei celi commorabitur. Dicit dominus susceptor meus es tu: & refugium meum deus meus sperabo in eum. Quoniam ipse liberabit me de laqueo venantium: & a verbo aspero scapulis suis obumbrabit tibi: & sub penis eius sperabis. Scuto circumdabit te veritas eius: non timebis a timore nocturno. A sagitta volante in die a negotio pambulante in tenebris: ab incursu & demontio meridiano. Cadent a latere tuo mille & decem milia: a dextris tuis ad te autem non appropinquabit. Cernenti oculis tuis considerabis: & retributionem peccatorum videbis. Quoniam tu es domine spes mea: altissimum posuisti refugium tuum. Non accedet ad te malum: & flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo. Quoniam angelus tuus mandauit de te: ut custodiat te in omnibus viis tuis. In manibus portabunt te: ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. Super aspidem et basiliscum ambulabis: & concubabis leonem & draconem. Quoniam in me sperauit liberabo eum. Propterea quis cognouit nomen meum. Clamauit ad me & ego exaudiam eum: cum ipso sum in tribulatione: eripiam eum & glorificabo eum. Longitudine dierum replebo eum: et ostendam illi salutare meum.

Psalmus canticum in die sabbati. **CXI**

Bonum est confiteri domino: & psallere nomini tuo altissime. Ad annunciandum mane misericordiam tuam: & veritatem tuam per noctem. In decacordo psalterio: cum

A iij

Gen. vi. a
Ecl. xvij. a

Matth. iij. a
Luce. iij. b

Psalterium

7. ciiij.

cantico in cythara. **Q**uia delectasti me dñe in factura tua: et in operibus manuum tuarum exultabo. Quia magnificata sunt opa tua dñe: nimis profunde facte sunt cogitationes tue. Vir insipiens non cognosceret: et stultus non intelliget hoc. Cum exorti fuerint peccatores sicut fenulum: et appaauerunt omnes qui operantur iniquitatem. Ut intereant in seculum seculi: tu autem altissimus in eternum domine. Quoniam ecce inimici tui domine quoniam ecce inimici tui peribunt: et dispergentur omnes qui operantur iniquitatem. Et exaltabis sicut unicornis cornu meum: et senectus mea in misericordia uerbi. Et desperit oculus meus inimicos meos: et ab insurgentibus in me maligna tibus audiet auris mea. Iustus ut palma florebit: sicut cedrus libani multiplicabitur. Plantati in domo dñi: in atrijs domus dei nostri florebit. Adhuc multiplicabuntur in senecta uerbi et benigni patientes erunt ut annunciaret. Quoniam rectus dñs deus noster: et non est iniquitas in eo.

Laus cantici dauid in die ante sabbatum quoniam fundata est terra.

Dominus regnauit decorem indutus es: indutus est dñs fortitudinem et percussit se. Et firmavit orbem terre: quoniam non commouebitur. Parata sedes tua: et tunc a seculo tu es. Eleuauerunt flumina dñe: eleuauerunt flumina uocem suam. Eleuauerunt flumina fluctus suos: a uocibus aquarum multarum. Mirabiles elationes maris: mirabilis in altis dominus. Testimonia tua credibilia facta sunt nimis: domum tuam decet sanctitudo dñe: in longitudine dierum. **P**salmus dauid quarti sabbati.

Deus ultionum dñs: deus ultionum libere egit. Exaltare qui iudicas terram: redde retributionem superbis. Usquequo peccatores dñe: usquequo peccatores gloriabuntur? Effabuntur et loquentur iniquitate: loquentur omnes qui operantur iniustitiam. Populum tuum dñe humiliauerunt: et hereditatem tuam uerauerunt. Uidua et aduenam interfecerunt et pupillos occiderunt. Et dixerunt non uidebit dñs: nec intelliget deus iacob. Intelligite insipientes in populo: et stulti aliquid sapite. Qui plantauit aurem non audiet: aut qui finxit oculum non considerat: qui corripit gentes non arguet: aut qui docet hominem sciam? Dñs scit cogitationes hominum: quoniam uane sunt. Beatus homo quem tu erudieris dñe: et de lege tua docueris eum. Ut mitiges eum a diebus malis: donec fodiat peccatori foueam. Quia non repellit dñs plebem suam: et hereditatem suam non derelinquet. Quoad usque iusticia conuertatur in iudicium: et qui iuxta illas omnes qui recto sunt corde. Quis conseruet michi aduersus malignantes: aut quis stabit mecum aduersus operantes iniquitatem. Nisi quoniam dñs adiuuauit me: paulominus habitasset in inferno anima mea. Si dicebam motus est pes meus: misericordia tua dñe adiuuabat me. Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo: consolaciones tue letificauerunt animam meam. Nunquid adberet tibi sedes iniquitatis qui fingis la-

bozem in precepto. Captabant in animam iustum et sanguinem innocentem condonabunt. Et factus est michi dñs in refugium: et deus meus in adiutorium spei mee. Et reddet illis iniquitatem ipsorum: et in malicia eorum disperdet eos disperdet illos dñs deus noster.

Laus cantici ipsi dauid. **X**CIII. Venite exultemus dño: iubilemus deo salutarum nostro. Preoccupemus faciem eius in confessione: et in psalmis iubilemus ei. Quoniam deus magnus dñs et rex magnus super omnes deos: quoniam non repellit dñs plebem suam. Quia in manu eius sunt omnes fines terre: et altitudines montium ipsius sunt. Quoniam ipse est mare et ipse fecit illud: et sicca manus eius formauerunt. Venite adoremus et preciamus et ploremus ante dñm qui fecit nos: quoniam ipse est deus noster. Et nos populus pascue eius: et oues manus eius. Hodie si uocem eius audieritis: nolite obdurare corda uestra. Sicut in irritatione: secundum diem temptationis in deserto. Ubi temptauerunt me patres uestri: probauerunt et uiderunt opa mea. Quadraginta annis offensus fui generationi illi: et dixi semper ubi errat corde. Et isti non cognouerunt uias meas. ut iuravi in ira mea si introibunt in requiem meam. **P**salmus dauid quoniam domus edificabatur post captiuitatem.

Antate dño canticum nouum: cantate domino omnis terra. Cantate dño et benedicite nomini eius: annunciate de die in diem salutare eius. Annunciate inter gentes gloriam eius: in omnibus populis mirabilia eius. Quoniam magnus dñs et laudabilis nimis: terribilis est super omnes deos. Quoniam omnes dii gentium demonia: domus minus aut celos fecit. Confessio et pulchritudo in conspectu eius: sanctimonia et magnificentia in sanctificatione eius. Afferte dño patrie gentium afferte dño gloriam et honorem: afferte domino gloriam nomini eius. Tollite hostias et introite in atria eius: adorare dñm in atrio sancto eius. Quoniam non moueat a facie eius uniuersa terra: dicite in gentibus quoniam dñs regnauit. Et tunc corripit orbem terre: qui non commouebit: iudicabit populos in equitate. Retentis celi et exultet terra commoueat mare et plenitudo eius gaudebit capi et omnia que in eis eis sunt. Tunc exultabunt omnia ligna siluay a facie dñi quoniam uentus: quoniam uentus iudicare terram. Iudicabit orbem bez terre in equitate: et populos in ueritate sua. **P**salmus ipsi dñs quoniam terra eius restituta est ei. **X**CVI.

Dominus regnauit et exultet terra. letentur insule multe. Nubes et caligo circumcursu eius iusticia et iudicium correctio sedis eius. Ignis ante ipsum procedet: et in flammabit in circumcursu inimicos eius. Alluxerunt fulgura eius orbem terre: uidit et commota est terra. Montes sicut cera fluxerunt a facie dñi: a facie dñi omnis terra. Annuncianerunt celi iusticiam eius: et uiderunt omnes populi gloriam eius. Confundantur omnes qui adorant sculptilia: et qui gloriantur in simulacris suis. Adorate eum omnes angelus eius. audiuit et letata est syon. Et exultauerunt filie iude: propter iudicia tua dñe. Quoniam tu dñs al-

L. Cor. iii. b

Deo. iii. b

l. para. b

Deo. iii. b

Deo. iii. b

Deo. iii. b

Deo. iii. b

Amos. v. b

et dominus super omnem terram: nimis exaltatus es super omnes deo. Qui diligitis dominus odite malum custodit dominus animas suorum suorum: de manu peccatoris liberabit eos. Lux orta est iusto: et repletis corde leticia. Examini iusti in domino: et confitemini memorie sanctificationis eius.

Psalmus dauid.

XCVII

Quante domino canticum novum: quia mirabilia fecit. Salvaui sibi dextera eius: et brachium sanctum eius. Notum fecit dominus salutare suum: in conspectu gentium reuelavit iustitiam suam. Recordatus est misericordie sue: et veritas sue domui israel. Uiderunt omnes terminos terre salutare dei nostrum: iubilante domino omnis terra: cantate et exultate et psallite. Psallite domino in cythara: in cythara et voce psalmi: tubis ductilibus et voce tube cornee. Jubilate in conspectu regis domini: moueatur mare et plentudo eius orbis terrarum: et qui habitant in eo. Flumina plaudet manu: simul montes exultabunt a conspectu domini: quoniam venit iudicare terram. Iudicabit orbem terrarum in iusticia: et populos in equitate. Psalmus dauid.

Esai. lii. e

s. cv.

XCVIII

Dominus regnavit irascant populi: quia sedes super cherubin moueat terra. Dominus in syon magnus: et excelsus super omnes populos. Confiteantur nomini tuo magno quoniam terribile et sanctum est et bonorum regis iudicium diligit. Tu parasti directioes: iudicium et iustitiam in iacob tu fecisti. Exaltate dominus deum nostrum: et adorare scabellum pedum eius: quoniam sanctum est. Moyses et aaron in sacerdotibus eius: et samuel inter eos qui inuocant nomen eius. Inuocabant dominum et ipse exaudivat eos: in columna nubis loquebatur ad eos. Custodiebant testimonia eius: et preceptum quod dedit illis. Domine deus noster tu exaudivas eos: deus tu propitius fuit eis et visitans in omni adinventiones eorum. Exaltate dominum deum nostrum: et adorare in monte sancto eius: quoniam sanctus dominus deus noster. Psalmus in confessione.

i. co.

s. co.

XCIX

Tribulate deo omnis terra: seruite domino in leticia. Introite in conspectu eius: in exultatione. Scitote quoniam dominus ipse est deus: ipse fecit nos et non ipsi nos. Populus eius et oves pascue eius introite portas eius in confessione: atria eius in hymnis confitemini illi. Laudate nomen eius quoniam suavis est dominus in eternum misericordia eius. et veritas in generatione et generatione veritas eius. Psalmus ipsi dauid.

s. lcv.

Misericordiam et iudicium cantabo tibi domine: psallam et intelligam in via immaculata quando venies ad me. Perambulabam in innocentia cordis mei: in medio domus mee. Non proponebam ante oculos meos rem iniquam: facientes prauitatem odium. Non adhaesit mihi cor primum: declinantem a me malignum non cognoscebam. Detrahebatur secreto pro me: hinc psalabar. Superbo oculo et insatiabili corde: cum habere non edebam. Oculi mei ad fideles terre ut sedeant

Psalmus ipsi dauid.

C

Misericordiam et iudicium cantabo tibi domine: psallam et intelligam in via immaculata quando venies ad me. Perambulabam in innocentia cordis mei: in medio domus mee. Non proponebam ante oculos meos rem iniquam: facientes prauitatem odium. Non adhaesit mihi cor primum: declinantem a me malignum non cognoscebam. Detrahebatur secreto pro me: hinc psalabar. Superbo oculo et insatiabili corde: cum habere non edebam. Oculi mei ad fideles terre ut sedeant

mecum: ambulans in via immaculata hic mihi ministrabat. Non habitabit in medio domus mee qui facit superbiam qui loquitur iniqua non directus in conspectu oculorum meorum. In matutino interficiebam omnes peccatores terre: ut disperderem de ciuitate domini omnes operantes iniquitatem. Quia pauperis cum anxiares: et coram domino effudit precem suam.

D

Domine exaudi orationem meam: et clamor meus ad te veniat. Non auertas faciem tuam a me in quocumque die tribulorum: inclina ad me aurem tuam. In quocumque die inuocauero te velociter exaudi me. Quia defecerunt sicut fumus dies mei: et ossa mea sicut cinerem aruerunt. Percussus sum fenestra et aruit cor meum: quia oblitus sum comedere panem meum. A voce gemitus mei: adhaesit os meum carni mee. Similis factus sum pellicano solitudinis: factus sum sicut nicticorax in domicilio. Vigilauit: et factus sum sicut passer solitarius in tecto. Lota die exprobrabant mihi inimici mei: et qui laudabant me aduersum me iurabant. Quia cine rem tanquam panem manducabam: et poculum meum cum fletu miscebam. A facie ire indignationis tue: quia eleuans allisisti me. Dies mei sicut umbra declinauerunt: et ego sicut fenum arui. Tu autem domine in eternum permanes: et memoriale tuum in generatione et generationem. Tu eturgens misereberis syon: quia tempus miserationis eius: quia venit tempus. Quoniam placuerunt suis tuis lapides eius: et terre eius miserebunt. Et timebunt gentes nomen tuum domine: et omnes reges terre gloriatur tuam. Quia edificauit dominus syon: et videbitur gloria sua. Resperxit in orationem humilium: et non spernit precem eorum. Scribantur hec in generatione altera: et populus qui creabitur laudabit dominum. Quia prospexit de excelsis sancto suo: dominus de celo in terram aspexit. Ut audiret gemitum copeditorum: ut solueret filios in terrore. Ut annuncient in syon nomen domini: et laudem eius in hierusalem. In conueniendo populos in unum: et reges ut seruant domum. Respondit ei in via virtutis sue: paucitatem dierum meorum nuncia mihi. Ne reuoces me in dimidio dierum meorum: in generatione et generatione anni tui. In initio tu domine terram fundasti: et opera manuum tuarum sunt caeli. Spiritus percussit tu aures permanentes: et omnis sicut vestimentum veterascent. Et sicut optatum mutabis eos et mutabuntur: tu autem idem ipse es: et anni tui non deficiet. Filii seruatorum tuorum habitabunt: et semine eorum in seculum dirigetur. Psalmus ipsi dauid.

CI

i. cxli.

i. cxlvii.

Hebre. i. d

Ibidem.

Ibidem.

B

Benedic anima mea domino: et omnia quae intra me sunt nomen sancto eius. Benedic anima mea domino: et noli obliuisci omnes retributiones eius. Qui propicius omnibus iniquitatibus tuis: qui sanat omnes infirmitates tuas. Qui redimit de interitu vitam tuam: qui coronat te in misericordia et misericordibus. Qui replet in bonis desiderium tuum: renouabit ut aqua iuuentur tua. Facies misericordias dominus: et iudicium omnibus iniuriis patientibus. Notas fecit vias suas moysi: filiis israel voluntates suas. Misericors et misericors dominus: longa

CII

Esai. lii. b

Parat.

Esai. lii. b

Esai. lii. b

Esai. lii. b

Esai. lii. b

Psalterium

namis et multum misericors. Non in perpetuum irasceat: neque in eternum irascetur. Non secundum peccata nostra fecit nobis: neque secundum iniquitates nostras retribuit nobis. Quoniam secundum altitudinem celi a terra: corroboravit misericordiam suam super timentes se. Quantum distat ortus ab occidere: longe fecit a nobis iniquitates nostras. Quoniam misericors pro filiorum misericors est dominus: timens se: quoniam ipse cognovit figmentum nostrum. Recordatur est quoniam pulvis sum: homo sicut fenulum dies eius: tanquam flos agri sic efflorescit. Quoniam spiritus praesens in illo: et non subsistet: et non cognoscet amplius locum suum. Omnia autem domini ab eterno: usque in eternum: super timentes eum. Et iusticia illius in filios filiorum: his qui suant testimonium eius. Et memores sunt mandatorum: ipsius: ad faciendum ea. Dominus in celo paravit sedem suam: et regnum ipsius omnibus dominabitur. Benedicite domino omnes angeli eius: potentes virtute: facientes verbum illius ad audiendam vocem imperatorum eius. Benedicite domino omnes virtutes eius: ministri eius qui faciunt voluntatem eius. Benedicite domino omnia opera eius: in omni loco dominationis eius: benedic anima mea domino.

Benedic anima mea domino: domine deus meus magnificatus es vehementer. Confessionem et decorum induisti: amicum lumine sicut vestimento. Extendens celum sicut pellem quam tegis aquis superiora eius. Qui ponis nubes ascensum tuum quem abulas super penas ventorum. Qui facis angelos tuos spiritus: et ministros tuos ignem ventem. Qui fundasti terram super stabilitatem suam: non inclinabitur in seculum seculi. Abyssus sicut vestimentum amicum eius: super montes stabunt aquae. Ab increpatione tua fugiet: a voce tonitruum tui formidabunt. Ascendent montes et descendunt caetera: in locum quem fundasti eis. Terminum posuisti quem non transgredientur: neque revertentur operire terram. Qui emittis fontes in vallibus: inter medium montium praesentibus aquae. Potabunt omnes bestiae agrum: expectabunt onagri in siti sua. Super ea volucres celi habitabunt: de medio petrarum dabitur voces. Rigas montes de superioribus suis: de fructu operum tuorum satiabis terra. Producens fenulum iumentis: et herbam fructui hominum. Ut educas panem de terra: et vinum letificet cor hominis. Ut exhiberet faciem in oleo: et panis cor hominis confirmet. Saturabuntur ligna cedri libani quae plantavit illic passeret nidificabunt. Herodij domus dux est eorum: montes excelsum ceruis petra refugium berinacis. Fecit lunam in tempore: sol cognovit occasum suum. Posuisti tenebras et facta est nox: in ipsa praesentibus omnes bestiae silue. Latuli leonum rugientes: ut rapiant et querant a deo escam sibi. Dominus est sol et congregati sunt: et in cubilibus suis collocabuntur. Exibit homo ad operum suum et ad operationes suam usque ad vespeream. Quam magnificata sunt opera tua domine: omnia in sapientia fecisti: impleta est terra possessione tua. Hoc mare magnum et spaciosum manibus: illic reptilia quorum non est numerus. Aialia pusilla cum magnis: illic naues praesentibus. Draco iste quem formasti ad illudendum eis: omnia a te expectant ut des illis escam in

tempore. Date te illis colligent: aspente te manum tuam nam implebunt bonitate. Auertente autem te facies turbabunt: auferes spiritum eorum et deficient et in puluere suum reuertentur. Emitte spiritum tuum et creabuntur: et renouabis faciem terre. Sit gloria domini in seculum letabitur dominus in operibus suis. Qui respicit terram et facit eam tremere: qui tangit montes et fumigant. Cantabo domino in vita mea: psallam deo meo quod diu sum. Iocundum sit ei elos quiu meum: ego vero delectabor in domino. Deficient peccatores a terra et iniqua ita ut non sint: benedic anima mea domino.

Alleluia. CIII

Confitemini domino et inuocate nomen eius: annunciate inter gentes opera eius. Cantate ei et psallite ei: narrete omnia mirabilia eius laudamini in nomine sancto eius. Letetur cor querentium dominum: quate dominum et confirmamini: quate faciem eius semper. Memerote mirabilium eius que fecit: prodigia eius et iudicia oris eius. Semen abraam serui eius: filii iacob electi eius. Ipse dominus deus noster: in vniuersa terra iudicia eius. Memerote fuit in seculum testamenti sui: verbi quod mandauit in mille generationes. Quod disposuit ad abraam et iuramentum sui ad isaac. Et statuit illud iacob in preceptum: et israel in testamentum eternum. Dicens tibi dabo terram chanaan: funiculus hereditatis vestre cum essent numero breui: paucissimi et incolle eius. Et praesentibus de gente in gentem. et de regno ad populum alterum. Non reliquit homines nocere eis: et corripuit per eis reges. Nolite tangere christos meos: et in prophetis meis nolite malignari. Et vocauit famem super terram: et omne frumentum panis contriuit. Misit ante eos virum: in seruum venundatus est ioseph. Humili auerunt in compedibus pedes eius: ferrum pertransit aiam eius donec veniret verbum eius. Eloquium domini inflamauit eum misit rex et soluit eum: principes populorum et dimisit eum. Constituit eum dominum domus sue: et principem omnis possessionis sue. Ut erudiret principes eius sicut semetipsum: et senes eius prudentiam doceret. Et intrauit israel in egyptum: et iacob accola fuit in terra cham. Et auxit populum suum vehementer: et firmavit eum super inimicos eius. Conuertit cor eorum ut odiret populum eius. et dolu facerent in seruos eius. Misit moysen seruum suum. aaron quem elegit ipsum. Posuit in eis verba signorum suorum et prodigiorum: in terra cham. Misit tenebras et obscurauit: et non exacerbauit sermones suos. Conuertit aquas eorum in sanguinem: et occidit pisces eorum. Et edidit terram eorum rannas: in penetrabilibus regum ipsorum. Dixit et venit cynomia et cynifes: in omnibus finibus eorum. Posuit pluuias eorum grandinem: ignem comburentem in terra ipsorum. Et percussit vineas eorum et ficulneas eorum et contriuit lignum finium eorum. Dixit et venit locusta et bruchus cum non erat numerus. Et comedit omne fenulum in ter-

Debe. i. c

i. c. lvi.

s. p. c.

i. c. lvi.

i. par. r. v. b. E. a. c. r. b.

iudith.

iudith.

Exod. r.

i. par. r. c.

nu. r.

s. l. r. v. i. E. r. o. d. i. v. b.

ra eorum: et comedit omnes fructus terre eorum. Et percussit omne primogenitum in terra eorum. primitias omnis laboris eorum. Et eduxit eos cum argento et auro: et non erat in tribubus eorum infirmus. Letata est egyptus in perfectione eorum: quia incubuit timor eorum super eos. Et pandit nubem in protectiones eorum: et ignem ut luceret eis per noctem. Perierunt et venit coturnix: et pane celi saturavit eos. Dirupit petram et fluxerunt aque: abierunt in sicca flumina. Quoniam memor fuit verbi sancti sui: quod habuit ad abraam puerum suum. Et eduxit populum suum in exultatione: et electos suos in leticia. Et dedit illis regiones gentium: et labores populorum possederunt. Ut custodiant iustificationes eius: et legem eius requirant.

Alfa. Alfa. CV
Confitemini domino quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia eius. Quis loquetur potentias domini: auditas faciet omnes laudes eius? Beati qui custodiunt iudicium: et faciunt iusticiam in omni tempore. Memoro nostri domine in bono placito populi tui: visitans nos in salutari tuo. Ad videndum in bonitate electorum tuorum ad letandum in leticia gentis tue: ut lauderis cum hereditate tua. Peccavimus cum patribus nostris: in iuste egimus iniquitatem fecimus. Patres nostri in egypto non intellexerunt mirabilia tua: non fuerunt memores multitudinis misericordie tue. Et irritaverunt ascendentes in mare rubrum: et salvavit eos propter nomen suum: ut notam faceret potentiam suam. Et increpuit mare rubrum: et exsiccatum est: et deduxit eos in abyssus sicut in deserto. Et salvavit eos de manu odientium: et redemit eos de manu inimici. Et operuit aqua tribulantes eos: unus ex eis non remansit. Et crediderunt in verbis eius: et laudaverunt laudem eius. Quia fecerunt obliti sunt operum eius: et non sustinerunt consilium eius. Et concupierunt concupiscentiam in deserto: et temptaverunt deum in iniquo. Et dedit eis petitionem ipsorum: et misit saturitatem in animas eorum. Et irritaverunt moysen: in castris aaron sanctus domini. Apta est terra et deglutivit dathan: et operuit super congregationem abiron. Et extarsit ignis in synagoga eorum: flamma combussit peccatores. Et fecerunt vitulum in oreb: et adoraverunt sculptile. Et mutaverunt gloriam suam in similitudinem vituli comedentis fenem. Obliti sunt deus qui salvavit eos: qui fecit magna in egypto: mirabilia in terra cham: terribilia in mari rubro. Et dixit ut disperderet eos: si non moyses electus eius stetit in contradictione in conspectu eius. Ut auerteret iram eius: ne disperderet eos: et pro nihilo habuerunt terram desiderabilem. Non crediderunt verbo eius: et murmuraverunt in tabernaculis suis: non exaudierunt voces domini. Et eleavit manum suam super eos: ut prosterneret eos in deserto. Et ut deiceret seminem eorum in nationibus: et dispergeret eos in regionibus. Et iniurati sunt beelphegor: et comederunt sacrificia mortuorum. Et irritaverunt eum in adinventionibus suis: et multiplicata est in eis ruina. Et stetit probrum: et placavit et cessavit quassatio. Et reputatum

est ei ad iusticiam: in generatione et generationem usque in sempiternum. Et irritaverunt eum ad aquas contradictionis: et veratus est moyses propter eos: quia exacerbarunt spiritum eius. Et distinxit in labiis suis: non disperdiderunt gentes quas dixit dominus deus illis. Et commisit sunt inter gentes: et didicerunt opera eorum: et servierunt sculptilibus eorum: et factum est illis in scandalum. Et immolaverunt filios suos: et filias suas demonibus. Et effuderunt sanguines innocentes: sanguinem filiorum suorum et filiarum suarum quas sacrificaverunt sculptilibus chanaan. Et interfecta est terra in sanguinibus: et contaminata est in operibus eorum: et fornicati sunt in adinventionibus suis. Et iratus est furore dominus in populum suum: et abominatus est hereditatem suam. Et tradidit eas in manus gentium: et dominati sunt eorum qui oderunt eos. Et tribulaverunt eos inimici eorum: et humiliati sunt sub manibus eorum sepe liberavit eos. Ipsi autem exacerbarunt eum in consilio suo: et humiliati sunt in iniquitatibus suis. Et vidit cum tribularentur: et audivit orationes eorum. Et memor sui testamenti sui: et penetravit eum secundum multitudinem misericordie sue. Et dedit eos in misericordias: in conspectu omnium qui ceperant eos. Salvos fac nos domine deus noster: et congrega nos de nationibus. Ut confiteamur nomini sancto tuo: et gloriemur in laude tua. Benedictus dominus deus israel: a seculo et usque in seculum: et dicet omnis populus: fiat fiat.

Alleluia. Alfa. CVI
Confitemini domino quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia eius. Dicant qui redempti sunt a domino quos redemit de manu inimici: de regionibus congregavit eos. A solis ortu et occasu: ab aquilone et mari. Erraverunt in solitudine in iniquo: viam civitatis habitaculi non inveniunt. Esurientes et sitientes: anima eorum in ipsis defecit. Et clamaverunt ad dominum cum tribularentur. et de necessitatibus eorum eripuit eos. Et deduxit eos in viam rectam: ut irent in civitates habitacionis. Confiteantur domino misericordie eius: et mirabilia eius filiis hominum. Quia satiauit animam inanem et animam esurientes satiauit bonis. Sedentes in tenebris et in umbra mortis: vincos in mendicitate et ferro. Quia exacerbarunt eloquia dei: et consilium altissimi irritaverunt. Et humiliatus est in laboribus cor eorum: et infirmati sunt nec fuit qui adiuveret. Et clamaverunt ad dominum cum tribularentur: et de necessitatibus eorum liberavit eos. Et eduxit eos de tenebris et umbra mortis: et vincula eorum dirupit. Confiteantur domino misericordie eius: et mirabilia eius filiis hominum. Quia contrivit portas ereas: et vectes ferreos confregit. Suscepit eos de via iniquitatis eorum: propter iniusticias enim suas humiliati sunt. Omne est am abominata est anima eorum: et appropinquaverunt usque ad portas mortis. Et clamaverunt ad dominum cum tribularentur: et de necessitatibus eorum liberavit eos. Misit probrum suum et

Judith. iiii. c. j. cvj.

Judith. vii. d.

Exod. xlii. g.

Nu. xvi. d.

Judith. iiii. j. cvj.

j. eo.

j. eo.

s. eo. r. j. eo.

Psalterium

sanauit eos: et eripuit eos de interitionibus eorum.
 Confiteantur domino misericordie eius: et mirabilia eius filii hominum. Et sacrificet sacrificium laudis: et annunciet opera eius in exultatione. Qui descendit mare in nauibus facientes operationem in aquis multis. Ipsi uiderunt opera domini: et mirabilia eius in profundo. Dixit et stetit spiritus procellarum: et exaltati sunt fluctus eius. Ascendunt usque ad celos: et descendunt usque ad abyssos: anima eorum in malis tabescebat. Turbati sunt et moti sunt sicut ebrius: et omnis sapientia eorum deuorata est. Et clamauerunt ad dominum cum tribularentur: et de necessitatibus eorum eduxit eos. Et statuit procellas eius in auribus: et siluerunt fluctus eius. Et letati sunt quia siluerunt: et deturrit eos in portum uoluntatis eorum. Confiteantur domino misericordie eius: et mirabilia eius filii hominum. Et exaltent eum in ecclesia plebis: et in cathedra seniorum laudent eum. Posuit flumina in desertum: et exitus aquarum in sitim. Terram fructiferam in falsuginem: a malicia inhabitantium in ea. Posuit desertum in stagna aquarum: et terram sine aqua in exitum aquarum. Et collocauit illic esurientes: et constituerunt ciuitatem habitationis. Et seminauerunt agros et plantauerunt uineas: et fecerunt fructus natiuitatis. Et benedixit eis et multiplicati sunt nimis: et iumenta eorum non minorauit. Et pauci facti sunt et uerati sunt a tribulatione malorum et dolore. Effusa est conuersio super principes: et errare fecit eos in inuio et non in uia. Et adiuuit pauperem de inopia: et posuit sicut oues familias. Uidebunt recti et letabunt et omnis iniquitas operabit os suum. Quis sapiens et custodiet bec et intelliget misericordias domini? **Alleluia.**

Psalterium psalmi ipsi domini. CVII
 Eratus cor meum deus: paratum cor meum: cantabo et psallam in gloria mea. Exurge psalterium et cithara: et iurgam diluculo. Confitebor tibi in psalmis domine: et psallam tibi in nationibus. Quia magna est super celos misericordia tua et usque ad nubes ueritas tua. Et altare super celos deus: et super omnem terram gloria tua. ut liberentur dilecti tui. Saluum fac dextera tua et erudit me. deus locutus est in sancto suo. Exultabo et diuidam sibi manam. et conuallent tabernaculorum dimetiar. Deus est galaad et meus est manasses. et effraim susceptio capitis mei. Iuda rex meus. moab lebes spei mee. In idumeam extendam calciamentum meum. mibi alienigenae amici facti sunt. Quis deducet me in ciuitatem munitam: quis deducet me usque in idumeam? Nonne tu deus qui repulisti nos: et non erubis deus in uirtutibus nostris? Da nobis auxilium de tribulatione quia uana salus hominis. In deo faciemus uirtutem: et ipse ad nihilum deducet inimicos nostros.

Deus laudem meam ne tacueris: quia os proceris et os dolosi super me apertum est. Locuti sunt aduersum me lingua dolosa: et sermonibus odij circumdederunt me et ex pugnauerunt me gratis. Pro eo ut me diligeret detrabebant mibi. ego autem orabam. Et posuerunt

aduersum me mala pro bonis. et odium pro dilectione mea. Constitue super eum procerem: et diabolus stet a dextris eius. Cum iudicatur exeat et denegat: et oratio eius fiat in procerem. Fiant dies eius pauci: et episcopatum eius accipiat alter. Fiat filius eius orphanus: et uxor eius uidua. Nutantes transferant filii eius et mendicet: eiciat de habitationibus suis. Scrutes fenerator omnem substantiam eius: et diripiatur alieni labores eius. Non sit illi adiutor: nec sit qui misereatur pupillis eius. Fiant nati eius in interitum: in generatione una deleat nomen eius. In memoriam redeat iniquitas patrum eius in conspectu domini: et proceri matris eius non deleat. Fiant contra dominum semper: et disperdat de terra memoria eorum: pro eo quod non est recordatus facere misericordiam. Et persecutus est homines inopem. et mendicum conpunctum corde mortificare. Et dilexit maledictionem et ueniet ei et noluit benedictionem et elongabitur ab eo. Et induit maledictionem sicut uelamentum: et intrauit sicut aqua in interiora eius. et sicut oleum in ossibus eius. Fiat ei sicut uelamentum quod operitur: sicut zona qua semper percingit. Hoc opus eorum quod detrabunt mibi apud dominum. et qui loquuntur mala aduersum animam meam. Et tu domine fac me cum propter nomen tuum: quia suauis est misericordia tua. Libera me quia egenus et pauper sum ego: et cor meum conturbatum est intra me. Sicut umbra cum declinat ablatum sum: et excussus sum sicut locuste. Benigna mea infirmata sunt a seimio: et caro mea imutata est propter oleum. Et ego factus sum obprobrium illis. uiderunt me et mouerunt capita sua. Adiuua me domine deus meus: saluum me fac propter misericordiam tuam. Et scient quia manus tua bec. et tu domine mine fecisti eam. Maledicet illi et tu benedices qui insurgunt in me confundantur: seruus autem tuus letabitur. Induantur quod detrabunt mibi pudore. et operiantur sicut diploide confusione sua. Confitebor domino nimis in ore meo: et in medio multorum laudabo eum. Quia astitit a dextris pauperis: ut saluam faceret a persecutoribus animam meam.

Dixit dominus domino meo: sede a dextris meis. Donec ponam inimicos tuos: scabellum pedum tuorum. Uirga uirtutis tue emittet dominus ex syon: dominare in medio inimicorum tuorum. Tecum principium in die uirtutis tue in splendoribus sanctorum. ex utero ante luciferum genui te. Iurauit dominus et non penitebit eum: tu es sacerdos in eternum secundum ordinem melchisedech. Dominus a dextris tuis: confregit in die ire sue reges. Iudicabit in nationibus implebit ruinas: conuassabit capita in terra multorum. De torrente in uia bibet: propterea exaltabit caput.

Alleluia. Confitebor tibi domine in toto corde meo: in consilio iustorum et congregatione. Magna opera domini: exquisita in omnes uoluntates eius. Confessio et magnificentia opus eius. et iusticia eius manet in seculum seculi. Memoriam fecit mirabilium suorum misericors et miserator dominus: escam dedit

Act. 16

Job. pa. la. Ecclesi.

ii. Cor.

i. cor. Jo

i. Reg.

Ero. p.

Mat. 23. Debeo. i. Cor. 13.

Debeo. vi.

i. cor.

i. cor. Sap. 1.

s. fr. i. i. cor. 13.

i. cor.

timētibus se. Memor erit in seculum testamēti
suis virtutē operū suozū annūciabit pp̄lo suo
Et det illis hereditatē gētū: opera manū e
ius veritas et iudiciū. Fidelia om̄ia mādata ei
cōfirmata in seculū seculi: facta in veritate et eq̄
tate. Redemptiōnē misit dñs pp̄lo suo: māda
uit in eternum testamētū suū. Sc̄m̄ et terribi
le nomē eius: in itū sapientie timor dñi. Intel
lectus bonus om̄ibus facientibus eū laudatio
eius manet in seculū seculi. *Alla. C. Reuerfio
nis aggei et zacharie.*

Job. xxvij. d
ps. l. a. et it. b
Ecclesi. i. b

Beatus vir qui timet dñm: in manda
tis eius volentissimis. Potens in terra
erit semen eius: generatio rectorū bñ
dicetur. Gloria et diuitie in domo ei:
et iusticia eius manet in seculū seculi. Fortis
est in tenebris lumē rectis: misericors et mise
ricors et miserator: et iustus. Focūdus bō qui
miseretur et cōmodat: disponit sermones su
os in iudicio: quia in eternū non cōmeuebitur.
In memoria eterna erit iustus: ab audicione
mala nō timebit. Paratū cor ei: sperare in dño
cōfirmatū est cor eius: nō pmouebit donec de
spiciat inimicos suos. Disperfit dedit pauperi
bus iusticia eius manet in seculū seculi. cornu
eius exaltabitur in gloria. Peccator videbit et
irascet dētibus suis fremet et tabescet: deside
riū p̄cōz p̄bit. *Alla. Alla.*

ij. Cor. it. c

j. cctiij.
Job. i. d

Laudate pueri dñm: laudate nomē do
mini. Sit nomē dñi bñdictum: et hoc
nunc et vsq; in seculū. A solis ortu ad
occasum: laudabile nomē dñi. Excels
sus super omnes gētes dñs: et super celos glo
ria eius. Quis sicut dñs deus noster: q̄ in altis
habitat: et humilia respicit in celo et in terra.
Suscitans a terra inopē: et de stercore erigēs
pauperē. Ut collocet eū cum p̄ncipib;: cum p̄
ncipibus ppli sui. Qui habitare facit sterilem in
domo: matrē filioz letantē. *Alla. Alla. CXIII*

l. Reg. ij. b

Ezo. xij. a

Rexitu israel de egypto: domus iacob
de populo barbaro. Facta ē iudea san
ctificatio eius: israel ptās eius. Na
re vidit et fugit: iordanis qz cōuersus
es retro: sus. Montes exultauerūt vt arietes:
et colles sicut agni outū. Quid est tibi mare q
fugisti: et tu iordanis qz cōuersus es retro: sus?
Montes exultastis sicut arietes: et colles sicut
agni outū. A facie dñi mota ē terra: a facie dei
iacob. Qui cōuertit petrā in stagna aquarū: et
rupē in fontes aquarū. Nō nobis dñe nō nob:
s; noi tuo da gl̄iam. Sup̄ m̄ia tua et p̄tate tua
neq̄ dicant gentes vbi ē deus eoz. Deus aut̄ no
ster in celo: oia q̄cūq; voluit fecit. Simulachra
gētū argētū et aurū opa manū hoim. Os hñt
et nō loquēf: oculos hñt et nō videbūt. Aures
hñt et nō audiēt: nares hñt et nō odorabūt. Ma
nus hñt et nō palpabūt: pedes hñt et nō ābula
bunt nō clamabūt in ḡtture suo. Siles illis fi
ant q̄ faciūt ea: et oēs qui confidūt in eis. Domus
israel sperauit in dño: adiutor eoz et p̄tector: eo
rum ē. Domus aarō sperauit in dño: adiutor eoz

j. cctvij.

j. cctvij.
Sap. xv. d

j. cctvij.

et p̄tector eoz est. Qui timēt dñm sperauerūt
in dño: adiutor eoz et p̄tector eoz est. Dñs me
mor fuit nr̄i: et bñdixit nobis. Bñdixit domui
israel: bñdixit domui aaron. Bñdixit oibus q̄
timēt dñm: pusillis cum maiorib;. Adiciat: do
minus sup̄ vos: sup̄ vos et sup̄ filios v̄ros. Bñ
dicti vos a dño: q̄ fecit celū et terrā. Zelus celi
dñi: terrā aut̄ dedit filiis hoim. Nō mortui lau
dabunt te dñe: neq; om̄is q̄ descēdunt in infer
num. Sed nos q̄ viuim; dñdixim; dño et hoc
nūc et vsq; in seculū. *Alleluja. CXIII*

Dilexi qm̄ exaudiet dñs: vocē orōis
mee. Quia inclinauit aurē suā mibi:
et in dieb; meis inuocabo. Circūde
derunt me dolores mortis: et peric
cula inferni inuenerūt me. Tribulationē et do
lorem inueni: et nomē dñi inuocaui. O dñe li
bera aīam meam misericors dñs et iustus: et
deus nr̄ miseret. Custodiēs puulos dñs: humili
atus sum a liberauit me. Eouertere aīa mea
n̄ req̄em tuam: qz dñs bñfecit tibi. Quia eri
puit aīaz meā de morte: oculos meos a lacry
mis: pedes meos a lapsu. Placebo domino in
regione viuoz. *Alla. CXV*

s. xvij.

s. lv.

ij. Cor. iij. c

Roma. iij. a

j. eo.
Sap. ix. a

s. eodem.

Roma. xv. c

Credidi p̄pter qd locutus sum: ego
aut̄ humiliatus sum nimis. Ego di
ri in excessu meo: ois homo mēdat
Quis retribuā dño p̄ bis q̄ retribu
it mibi. Calicē salutaris accipia: et nomē domi
ni inuocabo. Vota mea dño reddā coram om̄i
pplō eius: p̄ciosa in p̄spectu dñi mors sanctorū
eius. O domine qz ego fuus tuus: ego fuus tuus
et filius ancille tue. Dirupisti vicula mea: tibi
sacrificabo hostiā laudis: et nomē dñi inuoca
bo. Vota mea dño reddā in cōspectu ois ppl̄s
eius: in atrijs domus dñi in medio tui hierl̄m.

Alleluja alla. CXVI
Laudate dñm om̄s gentes: laudate
eum omnes populi. Quoniam p̄fir
mata est super nos misericordia ei
et veritas dñi manet i eternū. *Alla alla.*

Confitemi dño qm̄ bonus: CXVII
qm̄ in sc̄lm̄ m̄ia eius. Dicat nūc isrl̄
qm̄ bonus qm̄ in seculū m̄ia ei. Di
cat nūc domus aaron qm̄ bonus: qm̄
in sc̄lm̄ m̄ia ei. Dicat nunc oēs q̄ timēt dñm:
qm̄ in sc̄lm̄ m̄ia ei. De tribulatione inuocaui
dñs: et exaudiuit me in latitudine domū. Dñs
mibi adiutor nō timebo: qd̄ faciat mibi homo
Dñs mibi adiutor: et ego despiciā inimicos me
os. Bonū est p̄fidere in dño: q̄ p̄fidere in boie
Bonū est sperare in dño: q̄ sperare in p̄ncipibus.
Oēs gētes circūerūt me: et in noie dñi qz vl
tus sum in eos. Circūdātes circūdederūt me
et in noie dñi: qz vltus sum in eos. Circūdede
rūt me sicut apes et exarserūt sicut ignis inspi
nis: et in noie domini qz vltus sum in eos. Im
pulsus euersus sum vt caderē: et dñs suscepit
me. Fortitudo et mea laus mea dñs: et factus
est mibi in salutem. Vox exultationis et salutis
in tabernaculis iustoz. Dextera dñi fecit ptas

s. ciiij. et. cv.
et. cvi.

j. cctvij.
Judit. xij. c

Hebr. xij. a

Erod. xv. a
Esai. xij. a